

oorzaakt kon hebben. Hij groette de aanwezigen. Hij ging naast Marjorie zitten. Mrs. Moran stelde voor dat ze in de huiskamer zouden gaan zitten omdat het buiten kil begon te worden.

Sugar Renfrey ging de voordeur uit, stak een sigaar op en liep in zichzelf mompelend het grindpad af zonder hen op te merken.

Toen ze naar binnengingen kwamen ze John West in de hall tegen. „Marjorie,” zei hij kalm, „ik wou je even spreken in de muziekkamer.”

De anderen gingen naar de huiskamer en Marjorie volgde hem met een bonzend hart. Zou ze opgewassen zijn tegen het meedogenloze kruisverhoor dat haar ongetwijfeld wachtte?

Hij knipte het licht aan, ging aan de ronde tafel in het midden van de kamer zitten en schoof de vaas met bloemen naar de rand.

„Ga zitten, Marjorie.”

Ze trok haastig een stoel bij en ging tegenover hem zitten. Ze geneerde zich voor haar toestand en was bang dat de mensen de bijna onmerkbare welving van haar buik zouden zien.

„Marjorie, hier heb je wat geld voor extra uitgaven onderweg,” zei hij en schoof haar een pakje briefjes van tien pond toe.

Ze nam het geld op zonder iets te zeggen.

„Je ziet er uit of je je niet gelukkig voelt. Wat scheelt er aan?”

Ze bedacht zich voordat ze hem antwoord gaf. Ze moest zo goed liegen als ze nog nooit gedaan had. Listig en met overtuiging. „Ik wil met Paul trouwen, vader. Daarom voel ik me ongelukkig.”

Zijn scherpe blikken dreigden haar vaste besluit teloor te doen gaan. „Weet je wel zeker dat je nog niet met hem getrouwd bent?”

„Ik weet niet wat U bedoelt.”

„Ik bedoel dat er hier in huis iets gaande is waar ik niets van weet, en dat het jou en Andreas betreft.”

Ze wist niets te bedenken. Hij boog zich naar haar voorover. „Als je me hierin weerstreeft zal het je berouwen. Ik doe m'n best je carrière en je geluk te beschermen

tegen die Duitse armoedzaaier die op je geld aast. Zet alle gedachten aan hem uit je hoofd. Als je terugkomt en carrière begint te maken is het nog tijd genoeg een goeie man te kiezen met geld en een goeie positie."

"U hecht teveel gewicht aan geld en een positie, vader," zei ze en boog zich toen met een smekend gebaar naar hem toe. „O vader, begrijpt U 't dan niet? Ik hou van Paul en moet met hem trouwen. Ras en geloof en rijkdom zijn niet alles. Wilt U alstublieft proberen de zaak van de redelijke kant te bekijken?"

"Ik ben redelijk. Ik ben je vader en ik weet wat het beste voor je is. Alleen over m'n lijk trouw je met die man."

Ze werd getroffen door de ironie van de situatie. Ze was bijna in lachen uitgebarsten en had hem graag de waarheid in zijn gezicht geslingerd, maar ze weerstond de verleiding. „Ik zal gehoor geven aan mijn ware gevoelens, vader."

Hij stond op en pakte de rand van de tafel met beide handen beet. Ze weerstond zijn blikken en bekeek hem goed. Zijn verzorgde uiterlijk, zijn grijzende haren: hij zag er op zijn ogen en mond na niet onvriendelijk uit. Een ogenblik voelde ze de neiging in zich opkomen uit te roepen: „Vader, ik ben je dochter. Ik heb je hulp nodig. Ik zal je alles vertellen en je kan me helpen," maar ze wist dat het nutteloos zou zijn.

John West deelde het lot van alle mensen die onvoorwaardelijke gehoorzaamheid eisen. Zijn houding dwong de mensen vaak hem te bedriegen. In het begin van het gesprek had hij een verzoenende houding willen aannemen, de kwestie met haar willen bespreken zoals een vader dat met zijn dochter kan doen, maar zij tarte hem: dat betekende dat hij haar overdonderen en met represailles dreigen moest. Hij boog zich naar haar over en sprak langzaam en met klem. „Er is hier iets gaande! Er is hier al weken een samenzwering tegen me op touw gezet in mijn eigen huis! Dat kan ik zien aan je moeder en Mary en je grootmoeder. Er is iets aan de hand en het bevalt me niet! Als je me weerstreeft hebt, of me alsnog weerstreeft, krijg je geen penny van me en kom je nooit weer de deur bij me in!"

De verbitterde finaliteit van zijn toon trof haar. Na morgen zou ze die man, zijn huis en zijn familie misschien nooit weer zien. O God, was zij daar in enig opzicht schuld aan? O Paul, je moet van me houden; je moet goed voor me zijn!

Dr. Jenner zat in de lounge van het Nieuwe Atlantic Hotel, in de havenstad Cairns, in Queensland. De duisternis van de drukkende avond in het regenseizoen was ingevallen — loom en klam. Al was Dr. Jenner gewend aan het weer in het Noorden van Australië, en al waren zijn kleren — een wit shirt en een witte broek — op het klimaat berekend, toch voelde hij zich door de hitte bevangen en lusteloos.

Hij was niet meer in dienst van de Regering van Queensland en gebruikte nu Cairns als het uitgangspunt van zijn bodemonderzoek voor particuliere mijnondernemingen. Doordat hij het vertikt had te capituleren noch voor de flikfloerijen noch voor de dreigementen van Premier Thurgood was hij zijn baantje al lang kwijt. De plaatselijke secretaris van de Mijnwerkersbond kwam net bij hem vandaan. Na de doctor verzocht te hebben een lezing te houden op een meeting voordat hij zijn tocht naar het binnenland begon had de secretaris hem een paar verontrustende dingen verteld over Chirraboo. Hij had beweerd dat Thurgood, Rand en MacCorkell in voortdurende angst verkeerden ontmaskerd te worden en voor niets zouden terugdeinzen om de kritiek over hun optreden, die steeds sterker werd, te onderdrukken. Er waren drie mensen die zich het openhartigst geuit hadden tegen het schandaal: een van hen was dood, de tweede zat in een krankzinnigengesticht en de derde was Dr. Jenner zelf.

Voor zijn vertrek had de leider van de mijnwerkers tegen hem gezegd: „Misschien is Uw leven wel in gevaar. „U moet hier 's nachts niet alleen rondlopen.” Binnen een jaar na zijn onderhoud met Red Ted Thurgood was Dr. Jenner vervangen door een andere geoloog, die niet alleen een gunstig rapport indiende wat de aanvraag van Rand om subsidie betrof, maar die de Regering later adviseerde de Lady Joan and Gilo-

well mijnen voor £ 40.000 te kopen en ze in samenwerking met de Chirraboo Smelterijen zou exploiteren. Nadat de Staat de mijnen gekocht had, had Dr. Jenner gehoord dat een zekere Garrardi, een oude vriend van Premier Thurgood, manager van de Chirraboo Smelterijen geworden was.

Voor zover Dr. Jenner kon nagaan hadden Thurgood en MacCorkell ieder een flink pak aandelen gekregen in rijke mijnen bij Mount Isa, in ruil voor de aanleg van een Staatsspoorweg naar dat centrum. Later hadden zij met financiële steun van John West uit Victoria nog meer mijnen bij Mt. Isa gekocht. Daarop begon het erts van Mt. Isa naar de Chirraboo Smelterijen te vloeien, waar alle graden — goed, slecht en ongesorteerd — tegen de hoogste prijzen werden afgenomen. George Rand had dan ook ontdekt dat hij Garrardi gebruiken kon: George begon ladingen inferieur erts te verzamelen, brokken slakken uit hoogovens en alle rommel waarop hij de hand kon leggen en die stuurde hij dan naar de smelterijen en kreeg de hoogste prijs van Garrardi. Daar de smelterijen veel hout nodig hadden raadde Garrardi de Regering later aan haar toestemming te verlenen tot het oprichten van een maatschappij die het exclusieve recht zou hebben het benodigde hout aan de smelterijen te leveren, welk hout afkomstig zou zijn van een nabijgelegen Staatsbosreservaat. Premier Thurgood ging te rade met de Minister van Financiën MacCorkell en er werd een maatschappij opgericht. Ditmaal kreeg Mr. Duncan, die nog steeds teveel dronk en te hard werkte, aandelen.

Dr. Jenner vond het nog altijd jammer van Duncan. Hij had een groot respect voor diens bekaamheid en voor de jarenlang aan het Mijnwezen in Queensland bewezen uitstekende diensten, voordat hij in de klauwen van de Chirraboo-zwendelaars raakte. Hij had met Duncan gesproken en van hem geëist dat hij zich vrij zou maken voordat het te laat was, maar had slechts het bedrukte antwoord gekregen: „Het is al te laat, Doc. Ik vind het afschuwelijk mijn zelfrespect en Uw achting te verliezen, maar ik zie geen andere uitweg. Ik zit in de misère, maar de drank heeft me te pakken.”

Garrardi kwam op een nieuw schitterend idee. Hij besloot met Thurgood, MacCorkell en Rand een andere onderneming op touw te zetten die voor het grootste deel met regeringsgeld gefinancierd kon worden. Hij benoemde zijn broer tot manager van de gouvernementswinkel in Chirraboo. Die winkel voorzag in de dagelijkse behoeften van de arbeiders in Chirraboo. Kort daarna (had de leider van de mijnwerkers tegen Dr. Jenner gezegd), begonnen allerlei artikelen, die tevoren in Chirraboo onbekend waren geweest, in de winkel te verschijnen: duur aardewerk en tafelgerei, tafellinnen en galanterieën, en opzichtige meubelen en ander duur huisraad. Die goederen bleven natuurlijk liggen omdat ze de koopkracht van de mijnwerkers te boven gingen en niet overeen kwamen met hun eenvoudige smaak. Daarop stelde Garrardi zich met de Premier in verbinding en deelde hem mee dat er in de gouvernementswinkel van Chirraboo stapels onverkoopbare goederen lagen en dat hij graag vergunning wou hebben ze bij openbare verkoop van de hand te doen. De vergunning werd hem met de grootste bereidwilligheid verleend.

Het bleek dat het hotel zelf, waarin Dr. Jenner zijn intrek genomen had, gebouwd was in opdracht van de heren Rand, Garrardi en Thurgood en MacCorkell, al werden de namen der eigenaars geheim gehouden; het hout, cement, staal en de andere bouwmaterialen waren geleverd door de Chirraboo Smelterijen, het Staatsbosreservaat en de Staatsspoorwegen. Bij de veiling in de Chirraboo-winkel gingen de onverkoopbare goederen tegen spotprijzen weg en vonden hun weg naar het Atlantic Hotel — hoe, wist de heer Garrardi alleen, en het Atlantic Hotel werd daarna bekend als het sjiekste en rumoerigste hotel in het Noorden.

Het Atlantic Hotel werd echter slechts bezocht door drinkers en gokkers. Touristen en pensiongasten gaven de voorkeur aan het verblijf in gelegenheden waar men 't nachts slapen kon zonder gestoord te worden door feestvierders en pokeraars.

Te oordelen naar het lawaai dat uit de kamer naast hem en van boven tot Dr. Jenner doordrong had het hotel

zijn reputatie niet ten onrechte verworven. Het was zijn eerste reis naar Cairns sinds het hotel gebouwd was. Hij had zich aangetrokken gevoeld door het moderne exterieur, maar hij nam zich voor de volgende keer zijn intrek weer in zijn oude hotel te nemen. Zijn besluit was niet alleen gebaseerd op het begin van de nachtelijke feestroes. Zijn vriend, de secretaris van de Bond, wiens woord hij niet in twijfel trok, had hem verteld dat hier nog slechts enkele maanden geleden iemand was vermoord, naar het heette omdat hij zich tot politici en de pers gewend had met inlichtingen over de 'Zwendelaars van de Mulgara Mining Company en het Beheer van de Chirraboo Smelters.' Het slachtoffer was vroeger accountant in de Smelterijen geweest.

Toen Garardi hem van zijn post ontheven had was hij begonnen uit de school te klappen. Later had hij in het Atlantic Hotel gelogeed en daar gepokerd. Op een morgen had men zijn lijk gevonden op het voetpad onder zijn balkon. Zijn ruggegraat was gebroken. Hij was dood. Niemand scheen te weten wat er met hem gebeurd was — misschien was er wel een vechtpartij ontstaan en was hij van zijn balkon gevallen.

Als een lopend vuurtje verspreidde zich het gerucht dat hij vermoord was omdat hij zijn mond voorbij gepraat had over de Chirraboo-schandalen. De Mijnwerkersbond eiste dat de Regering een onderzoek zou laten instellen, maar de lijkschouwer kwam tot de conclusie dat de dood door een ongeluk veroorzaakt was en de zaak werd in de doofpot gestopt.

Dr. Jenner ging vroeg naar zijn kamer, deed de deur op slot, trok zijn pyama aan en strekte zijn lange lichaam uit op de lakens onder het muskietennet; hij kon echter niet in slaap vallen. Het was niet zozeer het lawaai dat hem wakker hield, als wel zijn onrustige gedachten. Jenner's hele leven was door Thurgood en zijn gang geruïneerd. Het verzamelen van bewijsmateriaal tegen hen was een obsessie voor hem geworden. Zijn gevoel voor recht en billijkheid kwam in opstand tegen de slinkse streken waardoor de rijkste mijnstreken van Australië bezig waren te vervallen tot een hoop rommel en onder water gelopen gaten. Zijn vurige wens dat de

Australische Labour Party het Socialisme zou invoeren was een ijdele droom geweest. Zijn wetenschappelijke carrière was geruïneerd. Hij deed zijn werk als consulterend geoloog voor particuliere speculanten, wier enige doel was in een minimum van tijd rijk te worden.

Hij was geroyeerd als lid van de Labour Party. Als vrijwel ooit iemand zeker geweest was van een zetel in het Parlement was hij het. Hij was in 1919 kandidaat geweest voor de Staat Victoria; in 1925 was hij lid geweest van de Labourploeg voor de Senaat. Hij had een groot aantal stemmen gekregen. Zijn vrienden hadden tegen hem gezegd dat hij mettertijd zeker lid van het Federale Parlement zou worden, maar Red Ted Thurgood dacht er anders over. Zes maanden geleden had Thurgood zijn kans gegrepen. De zogenaamde anti-Communistische gelofte werd in de Labour Party opgeworpen. Dr. Jenner weigerde uit principe die te ondertekenen, betogend dat de Communisten precies als de Labour Party een Socialistische groep vormden, en dat alle Socialisten zich verenigen moesten.

Hij zou nooit de uitdrukking van triomfantelijke haat op het gezicht van Thurgood vergeten toen deze op de jongste Partijvergadering een motie indiende om hem te royeren en de motie aangenomen werd.

Dr. Jenner had steeds de grootste zorg besteed aan zijn vaste rubriek in de weekbladen die de Labour Party en de machtige Australische Arbeidersbond publiceerden. Hun kolommen werden onmiddellijk voor hem gesloten. Een ironisch lachje had op zijn lippen gespeeld toen hij bemerkt had dat men door middel van chantage gedaan gekregen had dat hij tegelijkertijd geen artikelen meer geplaatst kreeg in de twee andere dagbladen in Brisbane die vroeger zijn wetenschappelijke bijdragen graag hadden opgenomen. John West, de sinistere figuur achter Thurgood en MacCorkell, was eigenaar van die bladen. West's connectie met de hele affaire was tamelijk duister, maar Dr. Jenner wist dat West onlangs een fortuin verdiend had toen hij de Mt. Isa Mines tegen een enorme prijs aan een Engelse maatschappij verkocht had.

Griezelig en fantastisch was ook het verhaal van de

man die krankzinnig verklaard was. Het bleek, dat hij een lid van de Labour Party was die er dikwijls 'eigenaardige ideeën' op na hield, maar die de laatste tijd geageerd had voor een onderzoek naar het gedrag van bepaalde Labourleiders in verband met de Mulgara Mining Company en de Chirraboo Smelters. Het had niet lang geduurd of men had hem in een krankzinnigengesticht opgesloten.

Dr. Jenner kon geen oplossing vinden voor het geweldige raadsel van de knoeierijen in het mijnbedrijf in Queensland. Het geruis van de oceaan en het geschreeuw, het gelach, het gebonk en de voetstappen om hem heen, gecombineerd met die puzzle beletten hem slaap te vatten tot vroeg in de morgen.

Eens schenen voetstappen zijn deur te naderen en richtte hij zich op zijn elleboog op en luisterde hij met gespitse oren in het donker, maar er gebeurde niets. Eindelijk viel hij in een zware slaap.

Na het ontbijt pakte hij zijn bagage bij elkaar en was de eerste klant in de bar.

„Dit is een goed hotel, ja,” zei hij tegen de juffrouw aan de bar.

„Ik ben blij dat U het goed vindt. Het is echt modern, dat is vast. Het sjiekste hotel in het Noorden, zeggen ze. De meubels en de gordijnen en het bestek en alles zijn de beste die er te krijgen zijn en echt fijn, dat moet ik zeggen.”

„De eigenaars zijn ondernemende mensen zou ik zeggen. Van wie is het eigenlijk?”

„Uh... ik zou 't U heus niet kunnen zeggen. Ik bedoel, ik weet het echt niet.”

„Kom, U bent hier toch buffetjuffrouw en U moet toch weten bij wie U in dienst bent.”

De juffrouw keek om zich heen en boog zich toen over de toonbank naar hem over. Haar weelderige borsten kwamen daarbij op de glimmend gewreven toonbank te rusten.

„Het moet geheim blijven,” zei ze, „maar de Mulgara Mining Company is de eigenares.”

„Maar er bestaat op het ogenblik geen Mulgara Mining Company. Die heeft de Regering overgenomen.”

Ze keek hem ietwat achterdochtig aan. „U lijkt me een net mens,” zei ze, „maar U moet niet zoveel vragen.” Ze lachte coquet. „Wat niet weet wat niet deert. Snapt U?” Toen nam ze hem eens goed op om hoogte van hem te krijgen. Hij nam met een nonchalante air een paar teugjes van zijn whisky.

„O, 't interesseert me niet bepaald; ik maak alleen maar een praatje met een charmante jonge dame, doe ik, dat is al,” antwoordde Dr. Jenner, terwijl hij een niet al te geslaagde poging deed een beetje met haar te flirten. Hij was een lange, knappe kerel: ze had schik in hem en voelde zich gevleid.

„Weet U van wie de Mulgara Mines vroeger waren?”
„Nee, ik weet dat echt niet.”

„Nou, omdat ik U een aardig mens vind, wil ik U wel vertellen wie de eigenaar van dit hotel is. De mensen die de Mulgara Mines hadden, hebben nu dit hotel, maar U doet of U van niets weet; dat raad ik U tenminste voor Uw eigen bestwil aan.”

Toen John West op de tram stapte om naar huis te gaan sloeg het middernacht op de klok van het postkantoor. Het was laat voor hem om nog op stap te zijn; zelfs voor Zaterdagavond. Hij had vanavond de bokswedstrijd gemist om te kijken naar de uitslagen van de verkiezingen in de Staat Victoria. Hij was opgetogen. De Labour Party had gewonnen. Zij had de absolute meerderheid gekregen tegenover de Nationalistische en de Boerenpartij.

Nu zou het niet lang duren of Ned Horan zou Premier van Victoria zijn, Tom Trumbleward Staatssecretaris en Bob Jolly en nog een paar anderen van 'zijn mensen' zouden in het kabinet zijn. Nu konden zijn grote ondernemingen veilig gesteld en uitgebreid worden!

Hij moest ervoor zorgen dat Trumbleward Staatssecretaris werd. Al deed hij nog zo radikaal, Tom was het makkelijkst te hanteren van allemaal: hij had de vereiste capaciteiten en populariteit onder de aanhangers van Labour voor het baantje. En het ambt van Staatssecretaris was het belangrijkste. De Staatssecretaris was degen die de vergunning gaf voor de racecourses.

Hij was het hoofd van de politie, hij was de uitvoerder van de strafwetten en was belast met het beheer van de gevangenen. Als hij toendertijd iemand kandidaat had kunnen stellen voor het ambt van Staatssecretaris zou de toto nu nog opereren en zou de Victoria Racing Club hem de baas niet zijn geweest. Het scheelde nog al wat nu, met Tom Trumbleward in plaats van de oude Gibbon.

John West vergat nooit een affront of een nederlaag. De V.R.C. had hem voor zijn leven geroyeerd! Ze hadden weliswaar zijn royement na de oorlog ingetrokken en hem vergund in Flemington en bij andere wedrennen in te schrijven, maar ze hadden het verbod voor hem om de voor de leden gereserveerde ruimte of de 'vogelkooi' te betreden gehandhaafd. Ze behandelden hem uit de hoogte, juist omdat hij zijn geld verdiend had met een illegale totalisator, juist omdat hij de assepoetsersporten, de pony-racing en draverijen in handen had. O.K., nu zou hij ze laten opzitten en pootjes geven! Nu zou het niet lang duren of hij zou zijn entrée maken in het domein der wedrennen. Hij zou net zoveel wedrennen krijgen als de V.R.S.; hij zou ze leren hem voor z'n hele leven te schandvlekken!

De tram rammelde verder naar Carringbush. Al hadden elektrische trams de oude kabeltrams vervangen op de meeste lijnen, deze lijn had nog dezelfde kabelwagens die in de jaren negentig de klanten naar zijn toto hadden vervoerd.

Het was een warme zomernacht en daarom was John West aan de buitenkant van de voorste, open wagen gaan zitten.

Victoria was veilig. Nu moest hij zijn pogingen verdubbelen om Labour de overwinning te bezorgen in de Federale verkiezingen die misschien het volgende jaar al gehouden zouden worden, en 'zijn' mensen met kunst en vliegwerk in het Kabinet zien te smokkelen. Het Parlement was bezig te verhuizen van Melbourne naar Canberra en die verhuizing moest aan het eind van het jaar haar beslag hebben. Dat zou het des te moeilijker maken het heft in handen te krijgen, maar als hij genoeg mensen van hem in het Parlement kreeg zou

alles in orde komen. Hij moest een zetel in het Federale Parlement voor Ted Thurgood zien te bemachtigen. Nu Real dood was moest Thurgood Eerste Minister worden. Maar goed dat Labour gewonnen had in Victoria. Er gingen geruchten dat men in de draverskringen de koppen bij elkaar stak. Men eiste dat de leiding in handen zou komen van mensen die niet rechtstreeks bij de draverijen geïnteresseerd waren. In de bokssport stonden de zaken er niet veel beter voor. Men sprak al van een Boks Commissie die door de Regering zou worden benoemd. Hem best, ze konden nu praten zoveel ze wilden. Jack West was de baas!

Terwijl hij zat te piekeren klom Sugar Renfrey aan de andere kant in de tram. Hij had de overwinning van Labour gevierd. Toen hij John West zag liep hij met veel moeite op de treeplank van de schommelende tram naar de voorste wagen.

„Hé, Jack, hoe gaat 't?” riep hij. „Heb je de uitslagen gehoord? Is me dat effen 'n overwinning!”

Zijn sigaar viel uit zijn mond en toen hij die wou oprapen zou hij uit de tram gevallen zijn als John West hem niet bij zijn jas beetgepakt had.

„Nou, een reuze-overwinning, Bob. Heb ik je niet gezegd dat we 't winnen zouden?” antwoordde John West minzaam glimlachend.

Sugar haalde een andere sigaar uit zijn zak en stak hem met moeite aan, maar toen zei hij met een schampere uitdrukking op zijn gezicht: „Ik zie dat die schoft van 'n Blackwell d'r op zijn sloffen gekomen is.”

John West antwoordde niet. Hij had weer geprobeerd Blackwell te slaan bij de voorverkiezing en een onafhankelijke tegencandidaat te stellen. Sugar Renfrey had er op gestaan die candidaat te helpen en was daarbij krachtig gesteund door zijn oude bende sluipmoorde-naars.

Ze verspreidden pamfletten, intimideerden leden van het stembureau en stemden als ze de kans kregen voor afwezigen, zieken en doden. Gedurende de campagne hielpen ettelijke leden van de Houthakkersbond, die een verbitterde staking was begonnen tegen loonsverlaging, Blackwell. Sugar had een paar leden van Snoopy Tan-

ner's bende opdracht gegeven de 'ploerten 'n lesje te geven,' en prompt werden drie houthakkers aangevallen door een troepje mannen terwijl ze bezig waren verkiezingsbiljetten voor Blackwell op te plakken. Een hunner werd in een klaarstaande auto gesmeten en de andere twee namen de benen en probeerden op een tram die in beweging was te springen. Ze werden achterhaald, van achteren neergeslagen en eveneens mee- gesleept naar de auto.

Ze werden alle drie naar Sugar's huis gebracht en daar lelijk toegetakeld. Hun ogen werden dichtgeslagen, hun kleren stukgescheurd en zelf werden ze bont en blauw gestompt en getrapt. Ze werden vastgebonden en men bracht hun aan het verstand dat ze niet losgelaten zouden worden voordat ze beloofden dat ze niet meer voor Blackwell zouden werken en tegen hun vrienden zouden zeggen dat ze het ook niet meer moesten doen.

Het bericht van de kidnap-partij werd op het kantoor van de Bond bekend. Twee toffe jongens onder de organisatoren van de Bond, van wie één de onwettige zoon van Richard Bradley was, werden er op uitgestuurd de slachtoffers te ontzetten. Ten slotte voerden de inlichtingen die ze kregen hen naar Carringbush.

Toen ze bij het huis van Sugar gekomen waren, bondsden de bevrijders ettelijke malen op de deur.

Voordat Sugar een woord kon uitbrengen zette de grootste van de twee zijn voet tussen de deur en zei: „Waar zijn die houthakkers, Sugar?”

„Houthakkers? Hier zijn geen houthakkers.”

„We zullen even 'n kijkje nemen.”

Sugar probeerde hen tegen te houden. Hij kreeg meteen een slag in zijn gezicht met de revolver als beloning voor zijn moeite en viel op de grond.

Ze bevrijdden hun gebonden en geknevelde kameraden en vertrokken zonder verder verzet van Sugar die op de stoep zat en zijn hand aan zijn opgezwollen gezicht hield.

Het feit kreeg nogal publiciteit in de pers en versterkte John West in zijn mening dat Sugar zijn werkzaamheden tot Carringbush diende te beperken.

John West en Sugar bespraken de verkiezingscijfers en

daarop vroeg John West: „Heeft die communist Morton meegedaan aan de campagne voor Blackwell?”

„Nee, Jack. Hij is weggegaan, zoals ik je al gezegd heb. Al tijden lang heeft niemand iets van hem gehoord.”

Jim Morton was inderdaad weggegaan. En paar weken na zijn eerste overwinning had de plaatselijke politie hem gewaarschuwd dat zijn leven in gevaar was. Ze hadden hem tevens, omdat ze niet op communisten gesteld waren, de raad gegeven onmiddellijk van adres te veranderen.

Jim Morton kwam er al gauw achter dat ze niet bluftten. Na afloop van een vergadering ging hij de volgende avond naar een café en merkte dat daar vier ongere typegen zaten die hem tersluiks in het oog hielden. Hij herkende een hunner als een lid van Snoopy Tanner's gang. Ze wilden hem dus aftuigen omdat hij maling had gehad aan John West en Sugar Renfrey!

De schrik sloeg hem om 't lijf. Hij moest kalm blijven. Misschien kon hij zich er uit redden door de een of andere list. Ze hadden waarschijnlijk het plan opgevat hem achterna te lopen als hij de deur uitging en hem op een afgelegen plekje een pak rammel te geven.

De oude Griekse eigenaar kwam bij hem en vroeg wat hij gebruiken wou. Jim Morton deed net of hij met moeite praten kon omdat hij dronken was en zei tegen hem: „Waar is de W.C., Nick? Ik moet naar de W.C.” Hij stond op en liep waggelend achter de Griek aan door de keuken naar de achterplaats en zei toen: „Moet je 's horen, Nick, ik denk dat die lui binnen me hebben moeten. Kan ik ergens achter uit?”

„Ja, dat gaat wel. Klim maar over die muur en dan over het dak naar het laantje.”

In allerijl klom hij op een kozijn en slaagde er met veel moeite in langs een goot op het dak te komen.

Aan de andere kant van het dak gekomen sprong hij tien meter omlaag en verstuurkte zijn enkel. Hij strompelde weg en sliep die nacht aan de oever van de Yarra. De volgende morgen vond hij een plaatsje in een goederenwagen van een trein naar Sydney.

„Jezus, ik ben mijn halte voorbij gereden!” riep Sugar plotseling. Hij zwaaide even, terwijl hij zich vasthield

aan de koperen stang van de tram en sprong er toen af. Hij kwam met een smak op de grond en rolde een eindje door tot hij in de goot terecht kwam.

John West gaf zich weer over aan zijn dromen om macht te krijgen. Onder alle menselijke gevoelens was er geen enkel dat hem zo bevredigen kon. De opwindende die zich van een speler meester maakt als hij een goede slag geslagen heeft, het gevoel van zalige verwachting van de minnaar die zich over het tere, huiverende lichaam van een mooie vrouw buigt — geen van deze en dergelijke gevoelens kon vergeleken worden met dat machtsbesef.

De tram reed langs Jackson Street 136. Hoe geweldig was zijn macht toegenomen sinds hij de politieagent Brogan omgekocht had! En hoe anders waren zijn machtsmiddelen geworden! Toentertijd had hij slechts één bron van inkomsten, de toto; hij kon zijn macht alleen maar houden door een paar mensen die bij de politie waren om te kopen; nu bezat hij miljoenen en had de hele politiemacht van Victoria in handen via de Staatssecretaris. Toen had zijn veiligheid afgehangen van een stuk of wat potelingen zoals Piggy, Hope en Tommy Eenoog; nu werd hij beschermd door het machtsapparaat van de hele Staat.

Hij had nu geen rechtstreekse invloed op de misdadige wereld meer nodig. Bradley en Arty, Snoopy Tanner en zijn gang waren overbodig en zelfs lastposten geworden. Wel kostte het hem nog handen vol geld Bradley te blijven verbergen. Arty scheen zich niet te bekommeren om zijn vrouw en dochter; hij scheen alleen maar te leven voor Bradley. Arty moest steeds weer vervallen in de kostbare en gevaarlijke procedure de recherche om te kopen. Hoe absurd zou de situatie nu worden! Zijn goeie geld zou steeds uitgegeven worden aan detectives die hij desnoods kon laten bewerken door de Staatssecretaris en het Hoofd van de Politie voor een moordenaar die waardeloos was en waardeloos zou blijven.

De nieuwe Chef van de Politie was benoemd met goedkeuring van John West. Hij was een gepensioneerd officier met de reputatie van een lady-killer en een

zwendelaar. Volgens de geruchten had hij een zwendel-zaak op touw gezet en liet hij zich dik betalen voor zogenaamde 'bescherming' die hij verleende aan bordelen en auto-verzekeringen.

Wat er ook met Bradley gebeurde, John West was niet van plan Tanner ooit weer te gebruiken, tenzij in de uiterste nood. Hij voelde bewondering voor Tanner's lef en sluwheid, maar Tanner had hem verraden en Tanner had dus afgedaan. Tanner's val was het gevolg geweest van het feit dat hij een 'onvoorzichtigheid' begaan had in verband met John West's dranksmokkel naar Amerika. Tanner en zijn gang verdienden dik aan het zaakje, maar Snoopy vond het niet genoeg en wou er nog een zakcentje bijverdienen. Hij had een serie berovingen van concurrerende zaken in wijnen en gedistilleerd georganiseerd en had de buit naar de Verenigde Staten geëxporteerd. De politie kwam er na verloop van tijd achter. Nadat hij onder borgtocht in vrijheid was gesteld hield hij zich een poosje schuil in de kelders van een theater in de city en trok vandaar als vrouw verkleed door Australië. Het hele land hield zich met zijn avontuurlijke daden bezig. Bij een zekere gelegenheid stuurde hij een schrijven aan de pers, waarin hij precies vertelde wat hij deed. Ten slotte liep hij in de val en werd veroordeeld tot twee jaar gevangenisstraf. Het volgende jaar zou hij ontslagen worden, maar John West had met hem afgerekend. De dranksmokkel-'racket' was naar de kelder gegaan; de kosten waren te hoog en er waren teveel concurrenten die dichterbij Amerika woonden, en ook in Amerika zelf. Men knoopte daar gemakkelijker betrekkingen aan met andere boeven.

Bij het eindpunt stapte John West uit de tram, liep de brug over en wandelde met energieke stappen de heuvel op.

Hij zou zijn rijk organiseren. Niets kon hem nu meer tegenhouden. Als hij zijn troeven goed uitspeelde zou hij binnenkort in staat zijn het regeringsapparaat van Australië voor zijn eigen doeleinden te gebruiken. Het hoogtepunt van zijn leven was nabij.

HOOFDSTUK X

„De Australische Labour Party ontaardde in een machine om de politieke macht te veroveren, en toen zij die macht gekregen had wist zij niet hoe haar te gebruiken, behalve ten bate van enkelingen.”

CHILDE

DE volgende maanden waren inspannend en moeilijk voor John West. In de kringen van de harddravers in Victoria was men op het randje van opstandigheid. Er werden stappen gedaan om te komen tot een Regeringscommissie die toezicht zou houden op het boksen in Victoria. John West kocht o.a. bij wijze van voorbereiding om het Federale Parlement via de Labour Party naar zijn pijpen te laten dansen een Federale zetel voor Ted Thurgood voor de somma van £ 8.000, en kocht zulks doende een hoop narigheid.

Al werden zijn gedachten door deze en dergelijke dingen in beslag genomen, de gang van zaken thuis baarde hem ook zorgen. Hij was er nu vast van overtuigd dat Marjorie tegen zijn wil met Andreas getrouwd was. Hij kwam er achter dat Nellie met Marjorie correspondeerde en haar geld stuurde. Daarom blokkeerde hij alle kanalen via welke zij zich contanten kon verschaffen. Daarop ging hij naar zijn procureurs en veranderde zijn testament, waardoor hij zijn bedreiging uitvoerde Marjorie te onterven. Dit was hem echter nog niet genoeg. Nellie's verzet bleef als een worm aan zijn ziel knagen; hij hield niet van halve maatregelen. Hij zei tegen Nellie dat hij wist dat zij en anderen met Marjorie correspondeerden; als ze haar nog eens schreven konden ze haar meedelen dat hij haar ontferfd had en dat ze nooit meer een voet in zijn huis mocht zetten tenzij ze Andreas in de steek liet.

Hij maakte zich ook bezorgd over Mary. Ze ging om met een troep amateur toneelspelers. Hij had haar in twee stukken zien optreden. Mary was een uitstekende actrice, maar ze verkeerde in slecht gezelschap, ze bleef laat op, ze dronk en ze had haast iedere week een nieuwe vriend.

Ze verwaarloosde haar godsdienstplichten ook, had hij gehoord — en hij vond dat godsdienst nuttig was, speciaal voor vrouwen.

Op een avond kwam ze heel laat thuis en te oordelen naar het kabaal op de veranda beneden waren zij en haar begeleider allebei tipsy. John West was woedend omdat hij uit zijn slaap gehaald was en pakte in een opwelling van drift de revolver die altijd onder zijn kussen lag en loste een schot in de lucht van de zijkant van het balkon. Mary's minnaar had in allerijl de benen genomen, maar in de daaropvolgende weken werd Mary nog ongeduriger en kon ze haar vader nog minder uitstaan dan te voren. John junior was ook al een probleem voor zijn vader. Hij toonde niet de minste interesse om zich voor te bereiden het West-Rijk over te nemen bij de dood van zijn vader. Hij werkte op een kantoor van een van John West's makelaars, maar hij schoot niet erg op. Joe werkte voor een van zijn vaders zaakwaarnemers en scheen volkomen tevreden te zijn met het opstrijken van zijn salaris en zich daarvoor zo weinig mogelijk in te spannen. Evenals zijn oom vond hij het vanzelfsprekend dat hij recht had op een lui leventje op kosten van het West-Rijk, zonder er iets voor in de plaats te geven. Zijn verhouding tot Nellie was ongewijzigd gebleven. Ze zagen elkaar haast nooit behalve aan het eten en dan zeiden ze zo weinig mogelijk tegen elkaar. Ze woonde nog steeds met Xavier in de kamer boven.

Toch was het gezin nu misschien gelukkiger dan ooit tevoren. De kinderen, en speciaal Mary, hadden veel vrienden en die kwamen zo nu en dan 's avonds en elke Zondagmiddag en -avond. Ze tennisten op een baan die pas aangelegd was in de tuin, ze biljartten op een nieuw biljart dat hij voor ze gekocht had, ze zwommen en reden paard naar gelang van het seizoen, ze maakten pret en praatten en maakten muziek. John West merkte dat hij hun gezelschap op prijs stelde, vooral Zondags — het eten op Zondag was altijd een prettige gebeurtenis. Mrs. Moran ging zachtjes aan achteruit, maar al was ze over de zeven en zeventig en al begon ze de last van de jaren te ondervinden, ze slaagde er nog steeds in een rol in het huishouden te spelen. Haar haar was sneeuwwit

en haar vel gerimpeld als oud leer, maar John West verwonderde zich dikwijls over haar vitaliteit en opgewektheid en over de eerbied die Nellie en de kinderen haar betoonden.

John West zou graag opgegaan zijn in de nieuwe sfeer van vriendelijkheid, maar hij had de omgang met mensen volkomen verleerd en zijn zaken hielden hem meer dan ooit bezig. Al liep hij tegen de zestig, hij werkte harder dan ooit. Zijn werk en de conferenties die in een lange werkdag niet afgemaakt konden worden, werden thuis voortgezet. Hij had een sterke prikkel om te werken: binnenkort zou hij de machtigste man in Australië zijn, geloofde hij.

In de lente van 1928 voerde John West drie belangrijke gesprekken. Het eerste was met Red Ted Thurgood die met een bedrukt gezicht tegenover John West aan diens bureau zat.

Thurgood was net met de trein uit Sydney gekomen. Hij had alle reden bezorgd te zijn. Hij moest een van de hoofdfiguren zijn in de zittingen van een Koninklijke Commissie, belast met het onderzoek naar beschuldigingen dat een Labour-politicus omgekocht was afstand te doen van zijn zetel ten gunste van Thurgood.

„Jij moet me uit de purée helpen,” zei Thurgood terwijl hij met een blad uit Sydney zwaaide. „Je hebt het natuurlijk allemaal gelezen, niet?”

John West nam hem op en bestudeerde zijn gezicht — Ted likte zijn dikke lippen zenuwachtig, hij zag zijn Romeinse neus, zijn hooggewelfde wenkbrauwen die opstegen naar zijn grijzende slapen, de dikke zakken om zijn harde, schuins staande ogen. De ogen waren zonder mededogen, maar John West zag er nu angst in verscholen. Hij is bang, dacht John West, en dat komt goed uit. Thurgood wordt Eerste Minister — Thurgood kan ik om mijn vinger winden want hij is vatbaar voor echte angst.

Ted Thurgood was bang, niet omdat hij in ernst geloofde dat de aanklacht wegens omkoping tegen hem bewezen zou worden, maar omdat zij aanleiding kon zijn dat het Mulgara-schandaal in Queensland weer opgerakeld werd.

Op instigatie van John West had Thurgood zijn ontslag genomen als Premier van Queensland om een zetel in het Federale Parlement te kunnen krijgen. Zijn kans brak spoedig aan: een Labourlid stierf en Thurgood won de voorverkiezing. Maar hij verloor zijn zetel. Zijn onpopulariteit onder de arbeiders, welke bleek uit zijn nederlaag, was een zware slag voor hem.

Thurgood had zich al jaren geleden op de Federale politiek willen storten, maar zoals dat gaat bij een bankbediende die gelden verduisterd heeft en die weet dat men het bedrog zou kunnen ontdekken als hij er niet meer was, had hij gevonden dat hij ter plaatse blijven moest — en voortdurend op zijn hoede moest zijn.

Na zijn nederlaag verhuisde Thurgood met zijn vrouw en volwassen kinderen naar Sydney, waar hij grote steun kreeg bij zijn bestrijding van Lane, de demagogische leider van de Labour Party in New South Wales. Voor de tweede keer in zijn leven begonnen de mensen te denken dat zijn bijnaam evenzeer betrekking had op zijn politiek als op de kleur van zijn haar. Hij bracht het tot leider van de linkervleugel van de Labour Party en hield het oog steeds gericht op een veilige zetel in het Federale Parlement.

Er verliepen bijna twee jaar voordat er een zetel gevonden werd. Zetels in het Parlement zijn een kostbaar bezit: handel er in komt weinig voor en de prijs is hoog. Een Conservatieve politicus tot wie het verzoek gericht wordt afstand te doen van zijn zetel voor een aspirant die de kapitalisten graag in het Parlement zouden zien, ziet men later vaak opdagen als directeur van de een of andere grote onderneming. Een Labour-politicus wil gewoonlijk geld op tafel zien, zoals degeen die zijn zetel aan Thurgood afstond. John West had £8.000 neergeteld in bankbiljetten voor een lid dat zich terugtrok en de man had een deel van het geld gebruikt om een hotel te kopen en de rest onder de vloerkleden in zijn huis verstopt.

John West bleef Thurgood gadeslaan en zei eindelijk: „Iemand moet zijn mond voorbij gepraat hebben dat alles aan het licht gekomen is.”

„Ja, een van de lui die we het vorige jaar gepolst hebben

en die sindsdien zijn zetel verloren heeft. Het is een lelijk ding. Je zal d'r iets aan moeten doen.'

„Maak je niet benauwd. Ik laat je niet in de steek. In ieder geval heb ik zelf een oproeping gekregen om als getuige te verschijnen.”

„Wat zeg je?” riep Thurgood uit alsof hij niet geloven kon dat iemand, al was hij ook een Nationalistische Eerste Minister, de brutaliteit zou hebben John West in eigen persoon op te roepen om voor een Koninklijke Commissie te verschijnen.

„Ja, zo is 't, en Ashton heeft er ook een gekregen. Ze moeten gehoord hebben dat we hem ook gepolst hebben. We moeten maatregelen nemen dat er in geen geval iets ernstigs uit voortkomt. Maar onze brave David Garside zei altijd dat Koninklijke Commissies alleen maar geïnstalleerd worden om de mensen schoon te wassen.”

„Daar had hij geen ongelijk aan, maar deze zal misschien een beetje anders optreden. Misschien gaan ze wel een grondig onderzoek instellen naar mijn privé-zaken. Dat doet een Labourman een hoop kwaad. De arbeiders schijnen te vinden dat een Labourlid zijn leven lang een armoedzaaier blijven moet.”

Een zweem van een ironisch lachje speelde om John West's gemelijke mond. „Bedoel je dat je in de piepzak zit over die Mulgara-kwestie?”

„Daar ben jij net zo goed bij betrokken.”

„M'n naam niet. Ik heb de mijnen in ieder geval niet aan de Regering verkocht.”

„Maar je weet in ieder geval wèl dat die zaak in Queensland gevaarlijk is.” Jenner is nog niet uitgepraat. Er worden vragen gesteld in het Parlement. Mt. Isa zal misschien ook ter sprake worden gebracht en daar heb je een slordig duitje aan verdiend.”

„MacCorkell is Premier. Hij zal wel zorgen dat ze niks doen. Het doet er niets toe wat ze in Queensland zeggen. Je bent nu in New South Wales.”

„Als er iets met mij gebeurt zal het misschien op jou terugwerken,” hield Thurgood vol.

„Het verschil tussen jou en mij is dat ik het niet nodig heb tot een machtspositie verkozen te worden,” zei John West. „De meeste mensen weten bijna niets van me af.”

„Ze beginnen in Queensland iets van je te weten te komen,” hield Thurgood vol, die het niet uitstaan kon dat John West zich kennelijk zo weinig van de hele zaak aantrok. Er is een blad uitgekomen, de *Weekly Mirror*, een sportblad. Het heeft caricaturen en artikelen over de manier waarop jij de *Daily Mail* genaast hebt, en het heeft het feit in het daglicht gesteld dat jij en Levy de racecourses in handen hebben om eraan te verdienen, en . . .”

John West onderbrak hem abrupt: „daar weet ik alles van . . .”

„Nou, en wat ben dan van plan te doen? De volgende keer halen ze Mulgara erbij. En na Mulgara Mt. Isa!”

„Ik heb de *Mirror* al geliquideerd. Ik heb de twee eigenaars een baantje bij de *Mail* gegeven. Vergeet niet dat iedereen tekoop is. Ik had het daarnet over David Garside. Die zei altijd dat de beschuldigde altijd in het voordeel is, als hij genoeg geld heeft. Als iemand de rechter of de jury of een paar getuigen niet omkopen of intimideren kan, verdient hij veroordeeld te worden. Met een goede advocaat en plenty geld hebben we niets te duchten.”

Thurgood zei: „het is alleen maar een poging van de Nationalisten me in discredit te brengen aan de vooravond van het aan de macht komen van Labour. Ze weten dat ik grote plannen heb de arbeiders te steunen; daarom proberen ze me van te voren te verslaan, maar het zal ze niet glad zitten. Ik sla van me af.”

„Ik heb al overleg gepleegd met mijn juridische adviseurs en een plannetje uitgewerkt,” zei John West. „Zeg tegen die vent van wie je de zetel gekocht hebt — Maloney of hoe heet hij ook weer — dat hij zeggen moet dat hij het geld bij de races verdiend heeft. Een hele tijd geleden; dan kunnen ze 't niet verifiëren bij de bookmaker. Hij was hier verleden jaar gekomen om de feesten van de Melbourne Cup mee te maken. Zeg tegen hem dat hij zeggen moet dat hij op het beroemde paard Spearfelt gewed heeft — dat hij op alle winnaars gegokt heeft. Ik heb eens iemand gekend die met één pond in z'n zak op een van mijn pony courses kwam en die wegging met duizend pond. Dat zal ik voor de Koninklijke Commissie

ook verklaren. En al klinkt 't 'n tikje fantastisch, ze kunnen nooit bewijzen dat het niet waar is. En daar gaat 't maar om."

Thurgood dacht een ogenblikje na en lachte toen harder en langer dan gewoonlijk. Hij leunde voorover met zijn hand op de tafel en lachte tot de tranen hem over de wangen liepen.

„Häh! Häh! Häh!”

„Wat is daar de mop van?” onderbrak John West hem ongeduldig.

„Het idee alleen dat Maloney achtduizend pond op de races verdiend heeft,” antwoordde Thurgood, terwijl hij zijn lachen inhield. „Hij zou nog geen shilling gelijk geld willen wedden dat de zon morgen opkomt!”

„Dus afgesproken. Jij zoekt hem op en vertelt hem wat hij zeggen moet.”

„En hoe staat 't met Ashton? Wat denk je dat die zeggen zal?”

„Ik heb al met Ashton gesproken. Van hem zullen we geen last hebben. Hij zal weigeren te onthullen wie hem het aanbod heeft gedaan. Hij zal zeggen dat gesjacher met zetels niets ongewoons is en dat de Nationalisten daar meer aan doen dan Labour. Hij is nu directeur van een van mijn goudmijnen moet je weten.”

„Frank Ashton? Hoe is dat zo gekomen?”

„O, dat zit zo. Voordat ik hem polste over het afstaan van zijn zetel aan jou heb ik hem een pakje aandelen gegeven. Hij zat in financiële moeilijkheden en sloeg dus toe. Je weet hoe hij is: hij leeft boven zijn stand, geeft links en rechts geld weg, drinkt, gokt enzovoort.”

„En had toen het lef te weigeren afstand te doen van zijn zetel.”

„Dat doet er niet toe. Jij hebt in ieder geval een zetel. Ik heb groot respect voor Ashton. Ik heb hem van de straat opgeraapt en hem in de politiek gezet. Hij is een autodidact en de beste redenaar in Australië.”

„Waarom maak je hem dan geen Eerste Minister?”

„Och, op 't ogenblik staat het heel slecht met zijn gezondheid, en trouwens, hij is te extremistisch. Ik heb gezegd dat ik jou Eerste Minister zal maken en dat doe ik ook, als je tenminste Summers te slim af kan zijn.”

„Dat zal niet meevallen. Hij heeft de katholieken op z'n hand.”

„Nou, waarom vertel je dan niet aan Jan en alleman dat je katholiek geworden bent?”

Ted Thurgood had inderdaad overal rondverteld dat hij bezig was katholiek te worden. Zijn vrouw en kinderen waren katholiek. Zijn vrouw had geprobeerd hem te bekeren, maar hij had het steeds geweigerd en gezegd dat zijn grootvader patriarch was geweest van de Griekse Katholieke Kerk in Roemenië. Hij had gezegd dat hij de wens van zijn voorvaderen moest eerbiedigen. Toen hij nu kort geleden zijn bedoeling te kennen gegeven had katholiek te worden was zijn vrouw erg blij geweest dat hij van gedachten veranderd was en had ze geen argwaan gekoesterd ten opzichte van zijn ware motieven. Red Ted had de steun van de katholieken in de partij nodig en hij had eveneens John West's steun nodig. Hij wist dat John West buitengemeen katholiek 'gezind' was, al oefende hij zijn godsdienstplichten niet uit. Bovendien leefde Thurgood al jaren op gespannen voet met zijn vrouw door zijn ongelovigheid. Red Ted was flink van postuur, een knappe kerel en zag er altijd keurig uit, zodat het schone geslacht hem zeer aantrekkelijk vond. Op zijn beurt was hij niet afkerig van een knap snoetje en een aardig figuurtje, al was hij veel te slim om zich in liefdesavontuurtjes te begeven die zijn carrière zouden kunnen ruïneren.

„Ik voel er niet voor te speculeren op de religieuze sentimenten van de mensen,” loog Thurgood.

„Daar gaat het niet om. De katholieken moeten op onderlinge hulp uit zijn, net als de vrijmetselaars.”

„O, wat dat betreft ben ik 't met je eens. Ik speculeer er alleen niet graag op, dat is alles.”

Ja, dat kennen we, dacht John West. Hij bewonderde Thurgood en had tegelijk een hekel aan hem. Van alle politici op wie hij invloed had was Thurgood misschien wel de bruikbaarste. Hij stond bekend als de beste organisator in de Australische politiek; hij was een knap spreker en kon zijn man staan in het debat; verder was hij uitgekookt, buitengewoon zwijgzaam en door en door gewetenloos. Ja, Thurgood zou een ideale Eerste Minis-

ter zijn! De Aartsbisschop zou natuurlijk liever Summers hebben omdat Summers in de eerste plaats katholiek en pas in de tweede plaats een Labourman was, maar Summers liet zich niet omkopen.

„Om nog 's op de Koninklijke Commissie terug te komen,” zei John West, „laat Ashton maar aan mij over. Zorg jij voor Maloney en de andere getuigen in Sydney. Wanneer de naam van de rechter bekend gemaakt is probeer dan of er iets met hem te beginnen is. We zullen dit zaakje eerst winnen en dan zal ik die verrekte Nationalisten wel mores leren dat ze me voor een Koninklijke Commissie hebben gedaagd.”

Ze gingen samen lunchen — John West gebruikte niets anders dan een glas uitgeperste sinaasappel. Ze spraken af wie ze in het Kabinet zouden trachten te krijgen en Labour het volgende jaar de overwinning behaalde bij de verkiezingen.

Het tweede gesprek vond een paar dagen later plaats met Godfrey Dwyer, die precies op de minuut arriveerde.

In zijn functie van secretaris van John West's racing-club trad Dwyer net op als een voorstander van de drankbestrijding die zich door de omstandigheden gedwongen ziet een baantje aan te nemen als directeur van een zoveelste rangs hotelletje. De administratie werd met militaire stiptheid gevoerd, de staten werden à la minute bijgehouden, maar met het racen zelf was het slecht gesteld. De ponyraces waren al erg genoeg, maar het grootste probleem vormden de draverijen.

Onder John West's leiding was het draven in verval geraakt, zowel als sport als industriële onderneming. De club sleepte zulke exorbitante winsten in de wacht dat de premies bespottelijk laag werden, de fokkerij achteruitging en het bezoek steeds minder werd.

Godfrey Dwyer, een soldaat zonder enige fantasie of plooibaarheid, werd omringd door functionarissen, wier enige doel was op een eerlijke manier of als dat niet ging op een oneerlijke manier geld uit de sport te slaan. John West, die zich bezorgd maakte over de dalende winst, droeg Dwyer op 'schoon schip te maken', maar

zijn ondergeschikten maakten het hem onmogelijk. Nauwelijks had Dwyer de een of andere knoeierij de kop ingedrukt of een andere dook op. Hij was absoluut niet opgewassen tegen de situatie. De toestand werd nog verergerd door de Vereniging van Fokkers en Eigenaars, van welke Frank Lammence secretaris was met een dagelijks bestuur dat naar zijn pijpen danste. De vereniging heette de organisatie te zijn via welke de dravers hun grieven konden ventileren, maar ze waren bij haar aan het verkeerde kantoor. Pogingen om op de jaarvergadering een nieuwe secretaris of een nieuw dagelijks bestuur te benoemen werden vrijdeld door dergelijke methoden als de West-machinerie in de politiek gebruikte.

De sport was geen sport geworden voor de 'grote lui' zoals de wedrennen; voor het merendeel bezaten, trainden en menden de eigenaars een of twee middelmatige paarden. Omdat de premies laag waren en de zwendel welig tierde konden ze niet voldoende verdienen om het vol te houden. Als ze een race wonnen 'aten hun paarden de premie op'. Al hebben de meeste eigenaars toewijding voor hun sport om der wille van de sport zelf, een groot aantal begon zijn toevlucht te nemen tot praktijken waar een luchtje aan zat.

Een bookmaker zei bijvoorbeeld: „Iedereen zal vandaag op je paard willen zetten. Ik geef je vijftig pond die je bij mij kan inzetten, en een paar tickets, zodat de commissarissen van toezicht je niets maken kunnen als ze je ondervragen.”

Een pikeur zei bijvoorbeeld tegen een andere pikeur: „Je paard staat vandaag goed genoteerd. Mijn knol zal favoriet zijn. Wat zou je d'r van denken als we sam-sam deden en er een race van maakten waarin alleen maar één paard winnen kan?”

Een paard kon ongestraft 'ingehouden' worden, mits de commissarissen van toezicht omgekocht waren, althans wanneer hun verteld werd dat een pikeur zijn best deed zijn paard te laten winnen. Tegen een kleine vergoeding was de starter bereid een seintje te geven om klaar te staan voor een 'vliegende start' zodra hij het lint wetrok.

Lang niet de minst oneerlijke onder de functionarissen was de voorzitter en bezoldigde commissaris van toezicht, Mr. Bennett, die in zijn vrije tijd leider van de Labour Party in het Hogerhuis van het Parlement van Victoria was. De toestand was onmogelijk geworden. De Gentleman Dief was, evenals zijn werkgever John West, eigenaar van paarden onder de naam van een vooraanstaande trainer-pikeur, en Godfrey Dwyer kwam er gauw genoeg achter dat deze man straffeloos knoeien kon.

Dwyer volgde de bevelen van John West blindelings op, zoals hij dat in het leger gewend was. Hij stelde enquetes in, die dikwijls in de geboorte gesmoord werden omdat de meeste andere functionarissen, op enkele van de door Benjamin Levy benoemde na, het erop gezet schenen te hebben ze te laten mislukken. Hij legde met eentonige regelmaat boeten op. Er waren een paar gevallen geweest dat paarden met een gevestigde reputatie onder een valse naam ingeschreven waren. Dwyer had een dergelijk paard gerechtelijk in beslag laten nemen en het laten opsluiten in de Politie Kazerne in afwachting dat de zaak behandeld zou worden. Het paard verdween 's nachts zonder een spoor achter te laten.

Hij begon toen met schorsingen, gewoonlijk van korte duur; deze schenen tijdelijk een heilzame uitwerking te hebben, maar daarop daalde het peil weer en hielden nog meer leden en supporters van de draverijsport er mee op.

In zijn wanhoop besloot Dwyer een voorbeeld te stellen. Hij disqualifiedeerde iemand, een zekere MacDonald, voor zijn hele leven en gaf hem geen toestemming zijn paarden te verkopen of ze naar het buitenland te vervoeren. John West nam het MacDonald kwalijk dat hij meedeed aan de tijdelijke actie voor verandering in het bestuur.

MacDonald was onmiddellijk begonnen met de organisatie van een nieuwe Draverij Bond, die nu een ware bedreiging werd voor John West's club. De ontevredenheid van het merendeel van de paardenbezitters over de leiding van John West en over de Vereniging van Fokkers en Eigenaars vergemakkelijkte MacDonald's taak.

Zijn pogingen slaagden zo goed dat de pikeurs in staking waren gegaan. Tot verbazing en verdriet van John West maakte de staking het hem onmogelijk harddraverijen te laten doorgaan. Op een zekere Maandag waren er maar vijftien paarden ingeschreven.

Bennett werd uitgepikt als het speciale doelwit van Macdonald's vijandigheid. De moeilijkheden vielen samen met een verkiezing in het Hogerhuis. Macdonald begon een campagne tegen Bennett. Gesteund door een comité van mensen uit de draverijsport en gerepatrieerde soldaten overstroomde hij het kiesdistrict met stroobiljetten met het verslag van een krant in Nieuw Zeeland over de knoeierij met de merrie Nellie W. in 1903 door Bennett's broer. Ze kwamen op vergaderingen en overlaadden daar de grotelijks in verlegenheid gebrachte Bennett met beschuldigingen. Bennett kroop in zijn schulp voor zijn belagers. Op een van de vergaderingen hilde hij op het podium. Op het laatst kon hij niet meer tegen zijn beulen op en liet zijn laatste drie vergaderingen afgelasten. En het ergst van alles was dat hij zijn zetel kwijt raakte.

De staking duurde nu al vier weken en al begonnen een stuk of wat mensen uit de draverijkringen tekenen van verslapping te vertonen, er werden nog steeds niet voldoende paarden ingeschreven om races mogelijk te maken. Omdat de nieuwe Draverij Vereniging in de city geen draverijen mocht houden organiseerde zij een meeting met £ 1.000 aan prijzen op een baan in de provincie. De leden beklagden zich bij de Staatssecretaris. Mr. Tom Trumbleward had hen beleefd te woord gestaan, doch had hun geen enkele belofte gedaan. Toen gingen ze naar de Lord Mayor van Melbourne en vroegen hem vergunning een weldadigheidsmeeting te houden. Hij weigerde en zei tegen de deputatie dat ze geen kans hadden John West er onder te krijgen omdat hij de Staatssecretaris en andere politici 'in z'n zak' had, en omdat Premier Horan en de Labourleider Bennett in het Hogerhuis in het Comité zaten van zijn would-be Trotting en Racing Club.

John West maakte zich niet erg druk over de herrie. De paardenbezitters konden niet buiten hem, dacht hij; ze

zouden wel gauw bijdraaien, maar nu was hij bezorgd en vast besloten de staking te breken.

„Ik had toch tegen je gezegd dat je Macdonald tot zwijgen moest brengen?” zei hij nors tegen Dwyer toen die was gaan zitten.

Dwyer spreidde zijn handen uit met een gebaar van radeloosheid. „Maar Mr. West, moet U 's horen, de enige manier om hem zijn mond te snoeren is dat we zijn schorsing opheffen. En dat zou fataal zijn. Als we de discipline willen handhaven moeten we doorzetten. We kunnen nu geen bakzeil halen.”

„Als we Macdonald de mond kunnen snoeren zakt de hele beweging in elkaar. De fout van jullie militairen is dat jullie altijd door vaste voorschriften gebonden zijn. Doordat je het vertikt te erkennen dat Macdonald een gevaarlijk man is heb je ons honderden ponden gekost. De racecourses liggen stil. Het personeel trekt salaris zonder er iets voor te doen. Als Labour de volgende maand de Staatsverkiezingen verliest zou de macht die we over de harddraverijen en het ponyracen hebben in gevaar komen. Dat is de manier niet om de sport te zuiveren. Hef Macdonald's schorsing op en stel de volgende keer iemand anders tot voorbeeld, neem daar iemand voor die ons niet zoveel last bezorgt.”

Dwyer kon het verzet tegen zijn baas nog niet geheel opgeven. Zijn gereglementeerde geest die gewend was te handelen en te reageren volgens vast uitgestippelde lijnen, kwam in opstand tegen deze subtiele, gewetenloze methoden.

„Mr. West, laat mij de sport op mijn manier zuiveren: laat mij de mensen die de bepalingen overtreden bestraffen zonder uitzonderingen te maken en zonder partijdigheid, anders zou ik U tot mijn spijt moeten verzoeken mij mijn ontslag te geven.”

Dwyer had sinds de staking begonnen was al dikwijls op het punt gestaan zijn speechje af te steken, doch had zich laten weerhouden door de verlokking van zijn salaris, zijn machtspositie en zijn invloed. Nu het hoge woord eruit was hield hij zijn hoofd opzij als een verschrikte vogel, alsof hij verwachtte dat John West zijn revolver zou trekken en hem mordsdood zou schieten.

John West boog zich voorover met zijn handen op tafel en bestudeerde Dwyer's gezicht met een spottende trek om zijn mond, alsof hij zijn oren niet kon geloven.

De stilte werkte op Dwyer's zenuwen, die de laatste tijd een knauw hadden gekregen. „Nee, Mr. West, dat helpt niets. Daar schieten we niets mee op. Orde en wet kunnen slechts door stipte discipline gehandhaafd worden. Ik moet vrij zijn de strafbepalingen van de club toe te passen zonder angst en zonder aanzien des persoons.”

John West liet hem praten. Hij had het land, maar liet er niets van merken. Dwyer nam een voorname plaats in bij zijn plannen om zijn financiële interesse in de paardensport uit te breiden. Hij had tijd nodig om na te denken en te zien of Dwyer's besluit vast stond.

Toen John West eindelijk het woord nam was zijn toon tot grote opluchting van Dwyer verzoenend.

„De spanning van de laatste weken heeft je zenuwen parten gespeeld, Captain. Je moet wat rust nemen. We zullen dit zaakje opknappen en dan neem je een paar weken vakantie.”

Dwyer, die zich geveleid voelde omdat John West hem voor het eerst met zijn geliefde militaire rang had aangesproken, antwoordde: „Ik heb me ingespannen al Uw instructies op te volgen, maar ik kan daar niet mee doorgaan als het me niet vrijstaat maatregelen te nemen dat de reglementen stipt worden nageleefd.”

„Je kan geen ijzer met handen breken, Captain. De pikours zijn een listig stelletje mensen die altijd weer nieuwe trucs verzinnen. Hoe strikt je ook bent, zij vinden overal wel een gaatje om erdoor te kruipen. En vergeet niet, Captain, dat onze pony- en draverijclub niet meer is dan een middel tot het doel. Ik heb mijn belangstelling in de ponyraces en de draverijen verloren, maar mijn courses, mijn licenties en mijn organisatie moet ik in stand houden omdat ik op een goeie dag met de wedrennen wil beginnen. Dáár is geld mee te verdienen, Captain. Ik heb nog een rekening te vereffenen met de V.R.C. Ik zal ze voor me laten buigen. Ik zal wedrennen organiseren in Flemington, let op mijn woorden. Mijn tijd komt nog. En gauw ook. En als mijn grote dag in de races aangebroken is, is dat de jouwe

ook. Je houdt gelijke tred met mij. Jij zal de belangrijkste figuur worden in de racewereld. Denk eens aan!" Godfrey Dwyer was allang tot de slotsom gekomen dat niets onmogelijk was voor John West. Het vizioen dat hij eenmaal op het kantoor van de secretaris van Flemington zou zitten schoot als een flits door zijn brein, tot hij dacht aan wat hij over zijn ontslag gezegd had. Ik moet een beetje inbinden, dacht hij bij zichzelf, maar op waardige wijze.

Dwyer tikte zenuwachtig met zijn badiëntje tegen de palm van zijn hand. „O, ik ben me zeer goed bewust, Mr. West, dat U grote plannen hebt en dat de vooruitzichten dat U ze verwerkelijken zult dagelijks toenemen, maar ik ben werkelijk van mening dat...”

„Bent U er zich ook bewust van, Captain, dat ik binnenkort de machtigste man in Australië zal zijn?” onderbrak John West hem, terwijl hij zijn ogen opsloeg en voorover leunde en met zijn knokkels op de tafel sloeg.

„Bent U er zich wel bewust van dat geen enkele Regering de moed zal hebben zich tegen mijn wil te verzetten? En ik zal mijn vrienden niet vergeten. Neem Uzelf bijvoorbeeld. U bent gewond in de strijd voor Uw vaderland; U bent Voorzitter van de Bond van Gerepatrieerde Soldaten, en op een goeie dag zult U de belangrijkste figuur zijn in de racewereld. Maar zal de Regering U ook in de adelstand verheffen?”

Godfrey Dwyer wist niet hoe hij het had en antwoordde tamelijk bedeesd: „Volgens mijn bescheiden mening kom ik niet in aanmerking voor een adellijke titel. Een dergelijke onderscheiding door de Koning wordt gereserveerd voor mensen met een hoge officiële positie. Ik moet erkennen dat ik niet gedacht had..., maar wanneer U het zo stelt zou ik...”

„Als je 't aan hun overliet zouden ze je natuurlijk geen adellijke titel geven, maar ik zal er wel voor zorgen dat ze het doen. Daar geef ik je mijn woord op.”

„Dank U wel, Mr. West,” stamelde Dwyer. „Dat stel ik ten zeerste op prijs. Maar ik moet nogmaals...”

John West ging verder alsof Dwyer nooit bedreigd had zijn ontslag te nemen. „De zaak is een beetje in 't honderd gelopen. Ik zal Bennett een nieuwe zetel moeten

bezorgen; ik heb elke stem nodig die ik in de Labour Party en het Hogerhuis kan krijgen. En bovendien, de club krijgt een te slechte naam. Frank Lammence heeft besprekingen gevoerd met onze beste supporters en hij zegt dat de staking op apengapen ligt zodra we Macdonald tot zwijgen kunnen brengen. In de kringen van de draverijsport beginnen de mensen te beseffen dat ze John West niet ongestraft dwarsbomen kunnen. Ik heb hun sport uit de goot opgehaald en populair gemaakt. Ik zou ze wel klein kunnen krijgen door ze uit te hongeren, maar ik wil liever dat er gauw een eind aan komt. We moeten leren tijdelijk terrein prijs te geven om later nog meer terrein te winnen. Ik stel voor dat je Macdonald aanklampt en hem aanraadt nogmaals een verzoek tot rehabilitatie in te dienen. Steun ditmaal zijn verzoek. Dan kan Frank Lammence de meerderheid van de paardensportmensen overreden zijn zaak over te laten aan de Staatssecretaris. En van Tom Trumbleward krijgen ze nul op het rekest, reken maar."

„Uitstekend, Mr. West, ik sluit me bij Uw voorstel aan, maar ik zou graag voortgaan met schoonschip maken. U hebt het idee zelf geopperd. En we moeten met iets voor den dag komen wanneer de races weer beginnen."

„Maak net genoeg schoonschip dat het aantal bezoekers oploopt. Men beklagt zich erover dat het systeem om handicap in tijd te geven oorzaak is van een groot deel van de moeilijkheden. Ze zijn van oordeel dat een paard dat een race wint als het een prachtige tijd maakt, zo gehandicapped is dat het nooit meer een andere race kan winnen. Ik geloof dat ze daarin gelijk hebben. Goed, verander dan het handicapsysteem in een automatische handicap voor gewonnen races. Ze zeggen dat de premies laag zijn. Best, maak ze een beetje hoger. Ze zeggen dat er bookmakers zijn, die paarden 'kapot' maken. Ook goed, trek de vergunningen van een stuk of wat bookmakers in. Ze zeggen dat Snoopy Tanner en zijn gang mensen naar de races sturen die zogenaamd tips geven; dat ze oneerlijke bookmakers financieren en afpersingspraktijken gebruiken. All right, ontzeg Tanner en zijn gang voor goed de toegang tot de racetracks."

„Maar ik dacht..."

„Je moet niet denken. Ik ben zijn zaakwaarnemer niet. Ontzeg hem en zijn gang de toegang!”

Het derde gesprek vond een dag of veertien later op een avond plaats en wel bij John West thuis. John West en een Amerikaanse worstelaar, Tinn genaamd, zaten in de ontvangkamer te wachten op de komst van Richard Lamb en een sportjournalist, Parker genaamd.

„De zaak is zo, J. W., in de States hebben we geen sportredacteuren die kritiek op het worstelen uitoefenen,” zei Tinn met zijn lijzige stem. „Ze staan allemaal op onze loonlijst.”

Tinn was lomp gebouwd, had bloemkooloren en zag er ongunstig uit. Hij had een grijs pak aan met brede strepen; aan twee vingers had hij ringen en hij had een gouden dasspeld in zijn opzichtige das. Hij had bruin-en-witte schoenen aan en een grote sigaar bungelde in de hoek van zijn mond.

„Weet ik wel, Ted,” zei John West ongeduldig. „Ze staan bij ons ook allemaal op de loonlijst, op Parker na. Dat is een pientere kerel. Als je hem zo makkelijk de mond kon snoeren als jij denkt, hadden we het al lang gedaan. Zoals ik al eerder gezegd heb, ik wou dat je die afspraak niet gemaakt had. De krant waar hij voor werkt wordt binnenkort opgekocht door de Murkett kongsie. Murkett is mijn partner in de *Mail* in Brisbane.”

„Kom, J. W., wees niet zo'n krentenkakker,” zei Tinn overdreven joviaal. „Speel open kaart met hem. In Amerika noemen we het kind ook bij de naam. Ik kom van Chicago, een stad waar het hard tegen hard gaat.”

John West nam hem een ogenblik goed op. Meer spieren dan hersens, dacht hij. Ik zal op m'n qui vive zijn, dan komt alles in orde.

Tinn en John West waren partners in een uitgebreide onderneming die worstelwedstrijden organiseerde in Australië, Nieuw Zeeland en de Philippijnen. Om er wat bij te verdienen hadden ze samen met behulp van Snoopy Tanner en zijn gang en Arthur West clandestien gestookte drank naar Amerika gesmokkeld tot het risico te groot werd en de verdiensten te klein werden.

Tinn was een goed worstelaar en een nog betere zakenman. Met een sluwheid die hij als jochie opgedaan had in de sloppen van Chicago, had hij een klein kapitaaltje bijeengeschraapt. Tinn was al vroeg met worstelen begonnen en kwam er al gauw achter dat de managers en de promotors de winst in de wacht sleepten, terwijl de stommelingen op de mat de klappen incasseerden. Daarom begon hij als promotor op te treden zodra hij naam gemaakt had, en nu had hij een troepje worstelaars in dienst die een vast loon van hem kregen. Zijn theorie was dat de kunst van het worstelen bestond uit de kunst om reclame te maken. Het publiek verlangde geen bedrevenheid in het worstelen, beweerde hij altijd, ze wouen bloed zien — bloed en sensatie — en het enige wat je te doen had was hun de overtuiging bij te brengen dat ze het zouden krijgen voor hun geld.

Tinn kwam in Australië aan voorzien van alle trucs van het Amerikaanse worstelbedrijf. In de eerste plaats had je dan de 'goeien' en de 'kwajen', moedige kereltjes die het vak verstonden, en grote bruten die er niets van konden. De winnaar van elke match werd tevoren vastgesteld en de beslissende factor daarbij was wat de kas vermoedelijk bij volgende gelegenheden op zou brengen. Wanneer een goeie tegenover een kwaje kwam deed de goeie zijn uiterste best het door techniek van zijn tegenstander te winnen, terwijl de kwaje hem in zijn oren beet, zijn duim in zijn ogen stak, hem in zijn gezicht schopte, hem uit de ring smakte en zijn sterkste wapen over het algemeen zijn brute kracht was. Wanneer twee bruten tegenover elkaar te staan kwamen probeerden ze elkaar de loef af te steken in schunnige praktijken. En om de zaak niet te eentonig te laten verlopen ging een van de kwajen zo nu en dan de scheidsrechter te lijf en smiet hem uit de ring, na hem van achteren zijn shirt te hebben opengescheurd. Maar het was alles voor de schijn en om het publiek tevreden te stellen, want in werkelijkheid werden er geen ogen uitgestoken, geen oren afgebeten en geen ribben gebroken.

Tinn's troepje worstelaars bestond uitsluitend uit Amerikanen, maar ze kwamen bij tussenpozen in Australië aan onder diverse schuilnamen. Een hunner stond ge-

„Je moet niet denken. Ik ben zijn zaakwaarnemer niet. Ontzeg hem en zijn gang de toegang!”

Het derde gesprek vond een dag of veertien later op een avond plaats en wel bij John West thuis. John West en een Amerikaanse worstelaar, Tinn genaamd, zaten in de ontvangkamer te wachten op de komst van Richard Lamb en een sportjournalist, Parker genaamd.

„De zaak is zo, J. W., in de States hebben we geen sportredacteuren die kritiek op het worstelen uitoefenen,” zei Tinn met zijn lijzige stem. „Ze staan allemaal op onze loonlijst.”

Tinn was lomp gebouwd, had bloemkooloren en zag er ongunstig uit. Hij had een grijs pak aan met brede strepen; aan twee vingers had hij ringen en hij had een gouden dasspeld in zijn opzichtige das. Hij had bruin-witte schoenen aan en een grote sigaar bungelde in de hoek van zijn mond.

„Weet ik wel, Ted,” zei John West ongeduldig. „Ze staan bij ons ook allemaal op de loonlijst, op Parker na. Dat is een pientere kerel. Als je hem zo makkelijk de mond kon snoeren als jij denkt, hadden we het al lang gedaan. Zoals ik al eerder gezegd heb, ik wou dat je die afspraak niet gemaakt had. De krant waar hij voor werkt wordt binnenkort opgekocht door de Murkett kongsie. Murkett is mijn partner in de *Mail* in Brisbane.”

„Kom, J. W., wees niet zo'n krentenkakker,” zei Tinn overdreven joviaal. „Speel open kaart met hem. In Amerika noemen we het kind ook bij de naam. Ik kom van Chicago, een stad waar het hard tegen hard gaat.”

John West nam hem een ogenblik goed op. Meer spieren dan hersens, dacht hij. Ik zal op m'n qui vive zijn, dan komt alles in orde.

Tinn en John West waren partners in een uitgebreide onderneming die worstelwedstrijden organiseerde in Australië, Nieuw Zeeland en de Philippijnen. Om er wat bij te verdienen hadden ze samen met behulp van Snoopy Tanner en zijn gang en Arthur West clandestien gestookte drank naar Amerika gesmokkeld tot het risico te groot werd en de verdiensten te klein werden.

Tinn was een goed worstelaar en een nog betere zakenman. Met een sluwheid die hij als jochie opgedaan had in de sloppen van Chicago, had hij een klein kapitaaltje bijeengeschrapt. Tinn was al vroeg met worstelen begonnen en kwam er al gauw achter dat de managers en de promotors de winst in de wacht sleepten, terwijl de stommelingen op de mat de klappen incasseerden. Daarom begon hij als promotor op te treden zodra hij naam gemaakt had, en nu had hij een troepje worstelaars in dienst die een vast loon van hem kregen. Zijn theorie was dat de kunst van het worstelen bestond uit de kunst om reclame te maken. Het publiek verlangde geen bedrevenheid in het worstelen, beweerde hij altijd, ze wouen bloed zien — bloed en sensatie — en het enige wat je te doen had was hun de overtuiging bij te brengen dat ze het zouden krijgen voor hun geld.

Tinn kwam in Australië aan voorzien van alle trucs van het Amerikaanse worstelbedrijf. In de eerste plaats had je dan de 'goeien' en de 'kwajen', moedige kereltjes die het vak verstonden, en grote bruten die er niets van konden. De winnaar van elke match werd tevoren vastgesteld en de beslissende factor daarbij was wat de kas vermoedelijk bij volgende gelegenheden op zou brengen. Wanneer een goeie tegenover een kwaje kwam deed de goeie zijn uiterste best het door techniek van zijn tegenstander te winnen, terwijl de kwaje hem in zijn oren beet, zijn duim in zijn ogen stak, hem in zijn gezicht schopte, hem uit de ring smakte en zijn sterkste wapen over het algemeen zijn brute kracht was. Wanneer twee bruten tegenover elkaar te staan kwamen probeerden ze elkaar de loef af te steken in schunnige praktijken. En om de zaak niet te eentonig te laten verlopen ging een van de kwajen zo nu en dan de scheidsrechter te lijf en smiet hem uit de ring, na hem van achteren zijn shirt te hebben opengescheurd. Maar het was alles voor de schijn en om het publiek tevreden te stellen, want in werkelijkheid werden er geen ogen uitgestoken, geen oren afgebeten en geen ribben gebroken.

Tinn's troepje worstelaars bestond uitsluitend uit Amerikanen, maar ze kwamen bij tussenpozen in Australië aan onder diverse schuilnamen. Een hunner stond ge-

afficheerd als Opperhoofd van de Apache Indianen, en betrad de ring met de bekende vederdos en mocassins, terwijl hij het publiek begroette met de authentieke oorverdovende krijgskreet van zijn stam. Dan was er de kampioen van Wales in Engeland, hoewel hij in Tennessee geboren was en zijn leven lang niet in Wales geweest was. Een derde, die uit New York kwam, stond op de reclamebiljetten vermeld als de kampioen van het Britse Imperium. Weer een ander, geboortig van Chicago, werd aan het met stomheid geslagen publiek voorgesteld als Graaf Sogolski, kampioen van Rusland. Geen van de worstelaars werd onder zijn eigen naam vermeld. Een van hun had een baard en het gerucht ging dat hij een Mormoon was. Zij die zich niet konden beroepen op een buitenlandse schitterende naam kregen zij wijze van compensatie roemrijk klinkende bijnamen als 'Moordenaar' of 'King Kong' of men zei dat zij een nieuwe greep uitgevonden hadden, waardoor zij een been of de nek van hun tegenstanders konden breken. Tinn zelf werd aangekondigd als zwaargewichtkampioen van de wereld, terwijl iemand die Chapman heette aanspraak maakte op de titel van halfzwaargewichtkampioen. Om het argeloze Australische publiek deze barbarie in de maag te kunnen splitsen, had Tinn de beschikking over John West's invloed op de sportverslaggevers en de man die de wedstrijd omriep. Eerst ging alles goed. De mensen verdrongen zich bij de ingang van de sportparken van John West om te kijken hoe de gladiatoren elkaar verminken zouden en tientallen duizenden mensen stemden hun toestel op de wedstrijden af. Er was maar één krant die de zaak aan de kaak stelde en schreef dat het niet anders dan boerenbedrog en clownerie was. Dat was een ochtendblad in Melbourne waarbij Clive Parker sportverslaggever was. De onthullingen van Parker bestonden uit satirische verslagen van de nummers, schimpscheuten op de identiteit van de worstelaars, humoristische en ridiculerende berichten, waaronder er één was waarin hij woord voor woord de misselijke taal van de omroeper herhaalde, die eindigde met: Maar niemand liep enig letsel op!

De recettes bereikten recordcijfers tot er een worstelaar Sandow genaamd, in Victoria aan land stapte en door Parker bekend liet maken dat hij wereldkampioen zwaargewicht en halfzwaargewicht was. Sandow werd inderdaad in sommige Staten van Amerika erkend als dubbele wereldtitelhouder, terwijl Ted Tinn en Chapman als zodanig slechts erkend werden door John West en Richard Lamb. Parker ontving Sandow als een welkome gast en publiceerde zijn verklaringen op schrandere wijze. De volgende weken kwamen er nog meer worstelaars in Melbourne aan en werden er wedstrijden georganiseerd op het Tentoonstellingsterrein om met John West te concurreren. Het peil van die wedstrijden was zo superieur dat het publiek begon Tinn's gladiatoren in de steek te laten en naar de worstelwedstrijden op het Tentoonstellingsterrein begon te gaan.

Sandow betoonde zich een waardig wereldkampioen. Het was duidelijk dat Tinn en Chapman niet aan zijn kracht en zijn moed twijfelden: ze maakten zich voortdurend af van zijn uitdagingen om een van hun mensen tegen hem te laten optreden. Ze gaven er door voorkeur aan zich door hem en Parker te laten vernederen en beschimpen.

Ten slotte stelde Sandow hun voor zijn beide titels op het spel te zetten en op één avond tegen Tinn en Chapman te worstelen, maar zij hielden zich van de domme. En Parker hield niet op hen te provoceren. Door het geringe bezoek moesten de wedstrijden op Maandag worden opgegeven en werden er Zaterdags allerlei variéteummers ingelast als attractie. Maar het bezoek werd steeds minder.

John West eiste in zijn wanhoop dat Tinn of iemand van zijn groep Sandow's uitdaging aan zou nemen. Tinn antwoordde zonder de minste schaamte: „Moet je 's goed horen, J. W., hij zou mij en Chapman en nog een stuk of wat van mijn lui op één avond verslaan. Hij is verdomd goed; hij speelt alleen maar als een kat met een muis met zijn tegenstanders op het Tentoonstellings-terrein.”

Het eind was dat Tinn er in toestemde een wedstrijd te houden tussen twee van zijn beste worstelaars. De

winnaar zou tegen Sandow uitkomen. De twee uitverkorenen hadden zich zo vast voorgenomen niet tegen Sandow uit te komen, dat ze er in slaagden vijftien ronden te worstelen zonder dat een van beiden gevloerd werd, waarop de scheidsrechter — zoals tevoren overeengekomen was — verklaarde dat de wedstrijd geen beslissing gebracht had. Parker beschreef in zijn verslag de wedstrijd als een klucht, en heel Melbourne lachte zich een aap.

John West was woedend, maar de laatste jaren was hij er van teruggekomen onmiddellijk represailles te nemen. Hij kon zich de weelde niet meer permitteren drastische maatregelen te nemen. Ted Tinn met zijn brute aard was er voor geweest Parker 'een lesje te geven' maar John West had zich daartegen verzet. Daarom had Tinn dit onderhoud bespoedigd.

„We zijn veel te zachtzinnig geweest tegenover dat eigenwijze schoffie, J. W.,” had Tinn net gezegd. „Als ie vanavond niet naar rede luisteren wil zal ik hem wel ouderwets mores leren, zoals we dat bij ons in Chicago gewend zijn.”

Lamb en Parker waren inmiddels in een taxi op weg naar John West. Ze mochten elkaar niet lijden en zwegen dus tijdens de rit. John West deed hen zelf open en ging hen voor naar de ontvangkamer.

Parker zag er uit als een verslaggever zoals die in de Hollywoodfilms worden voorgesteld. Hij had een uitstekend zittend grijs pak aan. Hij kwam de kamer binnen met zijn hoed achter op zijn hoofd.

Ik laat het praten maar aan hen over, dacht hij terwijl hij ging zitten. Hij keek met de blik van een verslaggever in de kamer rond. De gewreven vloer, de dure tapijten, de foto's aan de muur. Die ene was zeker van zijn ouwe vrouw; en die andere van West en zijn twee broers. Arm mens; een mooi trio had ze ter wereld gebracht. En dan de ouderwetse meubelen met de anti-macassars op de stoelen. Wat een wansmaak.

Parker zette zijn hoed af en stak een cigaret op. Ze zaten in een kring om hem heen. Tinn, reusachtig en aggressief — een gevaarlijk heerschap. Lamb, een onbeschofte kerel en stevig gebouwd, van middelbare

lengte, met harde ogen, dunne lippen en vierkante kaken. Je kon zien dat hij geen genade kende. En John West zelf, de spin. Hij loert op me met zijn staalgrijze ogen. Je krijgt het gevoel dat ie dwars door je heen ziet. Tinn was de eerste die hem aansprak met een nieuwe bijnaam. „Hoeveel verdien je, Snowy?”

„Zeven pond, maar wanneer Murkett de *Star* overneemt krijg ik er een pond bij.”

„Een schijntje voor iemand met jouw capaciteiten. Wat zou je ervan zeggen als je een paar pond meer kreeg?”

„Wat zou ik daarvoor moeten doen?”

Tinn keek John West onzeker aan. John West keek hem niet aan. John West hield Parker in het oog en probeerde hoogte van hem te krijgen.

Lamb boog zich plotseling met een heftige beweging voorover. „De worstelaars met rust laten.”

„Denk er niet aan. Veel te lollig. Ik heb net een artikel geschreven dat heet: 'Waar ben je, Sam?' over Chapman die wegloopt voor Sandow” *).

„Wou je je leven lang een zak blijven, Sneeuw witje? Bij ons in de States krijgen alle sportverslaggevers een zakcentje van de promotors. Daar zit niets schunnigs in, jong. Een kwestie van zaken, meer niet.”

„En als ik nou liever een zak blijf; een eerlijke zak die het publiek de waarheid vertelt.”

John West nam het woord. Ze keken hem allen aan.

„Je zegt dat je binnenkort voor Murkett gaat werken. Weet je wel dat Murkett en ik partners zijn in de *Brisbane Mail*, en dat ik aandelen heb in zijn kranten in Melbourne? Hij zal niet toelaten dat zijn zakelijke vennoot aangevallen wordt op de manier zoals jij mijn sportzaal aanvalt.”

*) (Noot v. d. vertaler): Dit slaat op een Engels gezelschapsspelletje, waarbij iemand geblinddoekt wordt en een paar stevig opgerolde kranten in zijn hand houdt. Zijn tegenpartij heeft zich doodstil vlak bij hem opgesteld, (staand, zittend of liggend). De geblinddoekte vraagt: "Where are you Moriarty?" Waarop de ander zachtjes zeggen moet: "Here". Dan tracht de geblinddoekte hem met zijn krantenknuppel te raken, maar doet natuurlijk vaak een slag in de lucht of slaat een oude dame die er bij staat te kijken.

„Ik heb het register van de aandeelhouders nageslagen. Misschien ben je wel een vennoot van Murkett in Brisbane, maar in Melbourne heb je weinig in de melk te brokkelen. Murkett heeft tegen me gezegd, dat ik mijn campagne tegen het worstelen voort kon zetten zolang ik het niet te bar maakte.”

„Als ik met hem gesproken heb, zal ie wel een andere toon aanslaan.”

„Dat zullen we afwachten, maar tot zo lang ga ik gewoon door.”

Tinn lachte cynisch: „Een man van principe! Kom, Sneeuwvitje, je moet niet eeuwig een zak blijven. Ze staan allemaal op onze loonlijst. Iedere verslaggever die over boksen en worstelen schrijft. En de radio-omroeper krijgt acht pond per week. En de meeste sportverslaggevers en -redacteurs ook. Je krijgt nou de kans je slag te slaan, een goeie slag te slaan. Weet je wat? We zullen je drie pond per week geven, en als het blijkt dat je je aan de afspraak houdt krijg je het dubbele.”

Parker stak een nieuwe cigaret op aan zijn peukje, stond met een vlugge beweging op en liep naar de open haard. Hij gooide zijn peukje in de haard, keerde zich om en keek de anderen aan.

„Ik zal U eens wat zeggen, Heren: U neemt het publiek te grazen, en het schijnt U te lukken omdat de mensen die U behoorden te ontmaskeren uit Uw hand eten. Goed, maar nu hebt U toevallig te doen met een eigenzinnige jongen die zich niet laat omkopen.” Parker klopte zich met zijn rechterwijsvinger op de borst, trok zijn mond samen en kneep zijn oogleden half dicht. „Ik zal Tinn met zijn clowns uit het land laten jagen! Dan zal ik de bokssport zuiveren. Er wordt binnenkort een Boks Commissie benoemd. En kijk dan uit!”

John West stond op het punt hem te onderbreken, maar Parker ging verder, terwijl hij met zijn hoed naar hem wees. „Alle takken van sport waar je ooit mee te maken hebt gehad, zijn verpest. Draven, ponyracing, wielrennen, worstelen, en wat nog het ergste is, het boksen.” Tinn boog zich dreigend voorover op zijn stoel. „Zeg 's even, snotneus. We hebben ons best gedaan je van dienst te zijn, maar je wil niet naar goeie raad luiste-

ren. Goed, zoals je wil; mocht je plotseling onwel worden, geef ons dan de schuld niet."

"Als ik Sandow maar als bodyguard had, zou je niet in mijn buurt durven komen."

Tinn's ogen sperden zich open van woede en hij sprong overeind. Lamb pakte hem bij zijn schouders, maar dat hielp niet veel.

John West zei: „Ga zitten, Ted! Laat je niet door hem voeren."

Tinn ging met een nijdig gezicht zitten.

Parker zette zijn hoed op en liep met energieke stappen naar de deur. John West stond op en ging hem achterna. Terwijl hij Parker uitliet zei hij: „Het is onzin wat je doet. Die Yanks zijn lui die je in de gaten moet houden. Je loopt met je kop tegen de muur, Parker. Maar in ieder geval zal je er mee uit moeten scheiden als ik met Murkett gesproken heb."

„Dat zullen we nog wel 's zien," zei Parker. Toen hij op het voetpad liep zag hij twee duistere gedaanten achter een struik.

„Je had me die verwaande aap een kaakslag moeten laten geven," snauwde Tinn toen John West terug kwam.

„Je krijgt misschien nog wel 's de kans," zei John West kalm, „ik zal eerst 's met Murkett praten."

John West ging met Tinn en Lamb mee tot de deur. Hij bleef op de veranda staan tot ze weg waren en riep toen zachtjes de twee mannen die in zijn tuin op de loer lagen.

Een van de twee kwam uit het duister te voorschijn. Het was Arthur West. De broers wisselden zachtjes enkele woorden en daarop ging John West weer naar de ontvangkamer, waar hij zijn revolver uit zijn zak haalde en hem nakeek.

Tijdens het onderhoud met Parker had hij zich niet op zijn gemak gevoeld. Hij had Parker liever anders aangepakt, maar de laatste twee dagen voelde hij zich niet zeker van zichzelf.

John West was ter dood veroordeeld: Snoopy Tanner had gedreigd hem te vermoorden!

Toen Godfrey Dwyer hem en zijn gang de toegang tot

de racecourses had ontzegd, was Tanny het kantoor van John West binnengestormd en had van hem geëist, dat hij het verbod zou opheffen. Tanner had een borrel op en was in een stemming om te knokken. John West had gedreigd de politie te roepen.

„Haha, de geduchte J. W. roept dus de smerissen erbij! Maar de smerissen zullen je niet veel helpen! Of je hebt het verbod op, of je gaat er an!”

John West herhaalde bleek van woede en angst: „Ik heb gezegd dat je niet meer toegelaten wordt! En nou, d'r uit!”

De volgende dag kreeg Frank Lammence via de onderwereld een tip dat Tanner aan 't zuipen was geslagen en dat hij gedreigd had John West te vermoorden.

Om de hatelijke opmerkingen van zijn volgelingen dat hij een lafbek was te logenstraffen en om hun respect voor hem dat aan het tanen was te schragen, was Tanner met grootspraak begonnen. John West kende Tanner en zijn soort van haver tot gort. Tanner zou net zo lang een grote mond opzetten tot hij zich wel eens gedwongen kon zien de daad bij het woord te voegen. Snoopy Tanner was een lafbek! Maar hij was ook een dikdoener. Als hij met iemand alleen was zou hij van angst ineenkrimpen als hij bedreigd werd, maar als hij omringd was door zijn volgelingen zou hij voor niets terugdeinzen. Dat hem de toegang tot de racecourses ontzegd was betekende heel wat meer dan geldelijk nadeel voor Tanner. Het betekende het verlies van zijn prestige. Het betekende dat zijn gang hem minachtte. Om zijn reputatie te herstellen kon Tanner zich wel eens genoopt zien zijn bedreiging uit te voeren.

Twee dagen en nachten weken Arty West en een van de bodyguards niet van John West's zijde.

De geruchten die uit de onderwereld tot hem doordrongen klonken steeds onheilspellender. De intieme kring van Tanner's gang bleef hem trouw. Er werden boze plannen uitgebreed. „Voor het eind van de week is Jack West een lijk,” verkondigde Tanner links en rechts.

Zelfs Frank Lammence, die gewoonlijk sceptisch stond ten opzichte van de bedreigingen door allerlei tuig geuit, was er van overtuigd dat Tanner door het dolle

heen was en een aanslag op John West zou plegen. Lammence stuurde Arthur West op Tanner af, maar Tanner was spoorloos verdwenen.

„Die schoft is stapelgek geworden,” zei Arthur West tegen zijn broer. „Hij is om zo te zeggen in z'n eer gekrenkt. Hij is tot alles in staat. Pak 'm aan, Jack. De eerste klap is 'n daalder waard!”

John West bleef een poosje in gedachten verzonken zitten, terwijl hij met zijn vingers over zijn revolver streek. Plotseling stond hij op, ging naar het raam, gluurde naar buiten en trok de gordijnen beter dicht. Van die kant kon iemand door het raam op hem schieten, dacht hij. Hij zette zijn stoel in een hoek van de kamer en ging er op zitten.

Een poosje daarna ging hij naar boven, kleepte zich uit en stapte in bed, na zijn revolver onder zijn kussen te hebben gelegd.

Hij bleef een uur lang in grote spanning liggen en kon onmogelijk slaap vatten.

Als Tanner of iemand van zijn gang Arty en die andere knul eens te slim af waren, wat dan? Hij kon in een van de dennenbomen klimmen! Misschien zat hij daar nu al op hem te loeren in het donker. En wachtte! Wachtte op het gunstige ogenblik om hem dood te schieten!

Wat mankeerde hem? Waarom zou hij bang zijn? Waarom zou John West, de machtigste man in Australië, bang zijn voor dat syphilitische stuk schijthuis?

Maar Arty had gelijk. De eerste klap was een daalder waard. Tanner moest uit de weg geruimd worden en dat zou een goeie waarschuwing voor de anderen zijn. Jack West was de baas. Tanner diende verder nergens meer voor. Tanner had zich vergaloppeerd. John West begon het probleem rustiger onder het oog te zien. Elke gedachte om het op 'n accoordje met Tanner te gooien, verwierp hij. Er waren mensen genoeg die Tanner voor £ 100 graag van kant zouden maken. Tanner moest naar de andere wereld geholpen en begraven worden met alle bewijsstukken dat hij ooit voor John West gewerkt had.

Arty zou er voor zijn Tanner dood te schieten, maar

daar zag hij niets in. Tanner zou Arty te slim af zijn en eerder met zijn revolver klaar zijn. Tanner had vijanden; er waren mensen genoeg die hij aan de dijk gezet had en die hem allang vermoord zouden hebben als ze niet zo bang geweest waren.

En de politie? De lui van de geheime inlichtingendienst hadden hun buik vol van Tanner. Als de Chef van de Politie Snoopy eens vogelvrij verklaarde? Dat was het. Vogelvrij! Een keurige moord, waar niets op aan te merken viel en waar geen haan naar kraaien zou.

Een plan nam vaste vorm aan in John West's brein. Hij stapte uit bed, ging naar beneden naar de telefoon aan de muur in de hall en belde Frank Lammence op. „Ben jij 't, Frank? Kom direct hierheen. Ik zal tegen Arty zeggen dat hij je binnen laat.”

Clive Parker stond in de overdekte doorloop tussen twee etalages van een winkel in een groezelige straat in een buitenwijk. Hij had de kraag van zijn overjas over zijn oren en zijn hoed over zijn ogen getrokken. De grond om hem heen was bezaaid met cigarettenukjes. Hij had er al bijna twee uur gestaan. In het huis aan de overkant lag 'Slasher' Cutting, zo geheten omdat hij zo handig met een scheermes overweg kon, ziek te bed. Om half drie 's middags hadden twee mannen daar per auto moeten komen en het huis binnen moeten gaan. Ze waren nu een uur te laat. Een van hen, Snoopy Tanner, zou daarbinnen vermoord worden. Hoe of door wie wist Parker niet.

Clive Parker was getrouwd met de kleindochter van Ronald Lassiter. De ouwe Ron was er trots op dat zijn aangetrouwde kleinzoon verslaggever was, en had hem meer dan eens een tip gegeven van sensationeel nieuws in de vakverenigings-, de misdadigers- en de sportwereld. Dit was het reusachtigste nieuws dat hij ooit gekregen had — als het tenminste klopte. Als eerste op het toneel van de dood van Snoopy Tanner!

Snoopy zou vermoedelijk op een zeker tijdstip en op een bepaalde plaats om zeep gebracht worden — meer wou de ouwe Ron niet loslaten.

Toen Parker het nieuwtje aan de redactie doorgaf kreeg

hij opdracht de politie op de hoogte te stellen. Hij weigerde dat en zei dat de politie er waarschijnlijk alles van af wist en blij zou zijn als ze nooit meer iets hoorde van Tanner, die hun te gochem en te gevaarlijk was en die teveel wist van de misdadige handelingen van de Chef van de Politie en van bepaalde detectives. Wat een reuzennieuwtje voordat alle andere kranten er iets van wisten! En wat jammer dat het alleen maar in de laatste editie van de *Star* verschijnen zou.

Plotseling kwam een gele taxi de straat oprijden en Parker ging met stijve bewegingen zachtjes achterin de doorloop staan. De taxi hield stil voor de deur van Cutting, en Parker zag dat twee mannen uitstapten. Er was geen vergissing mogelijk; dat kwieke kereltje met z'r Charlie Chaplin snorretje was Tanner. Die andere ven is een onbekende. Parker hoorde Tanner tegen de taxichauffeur zeggen dat hij wachten moest. Aan zijn stem zou je zeggen dat hij dronken was.

Tanner en de grote kerel liepen naar de achterkant van het huis. Terwijl ze op het zijpaadje liepen bukten ze zich zo diep mogelijk om niet zichtbaar te zijn uit het huis. Parker keek toe en luisterde met een bonzend hart. De taxichauffeur keek achterdochtig naar hem. Parker leunde tegen het winkelraam, nam een nonchalante houding aan en stak een nieuwe cigaret op.

Plotseling werd de stilte verbroken door een revolver-schot dat in de straat weerkaatst werd. Toen klonk er nog een schot en toen nog een. De verlaten straat was ineens vol mensen die naar alle kanten keken, gesticuleerden en vroegen wat er aan de hand was. Toen klonken er nog drie schoten vlak achter elkaar.

Parker liep uit de doorgang en gaf een teken aan iemand anders die een meter of vijftig verder stond. Dat was een persfotograaf van de *Star*, die het wijse-lijk vertikt had een stap naderbij te komen tot de schietpartij afgelopen was. De fotograaf wuifde terug maar kwam niet dichterbij. Op dat ogenblik werd de deur van Cutting's huis langzaam opengedaan. Toen kwam er iemand te voorschijn. Hij liep dubbel gevouwen met zijn armen voor zijn buik. Het was Snoopy Tanner. Hij liet op zijn waggelende gang van het huis naar de taxi

een bloedspoor na. Hij leunde tegen de achterkant van de taxi. Zijn gezicht was zo wit als een laken, een straaltje bloed liep uit de ene kant van zijn mond; zijn ogen waren wijd opengesperd en hij spoog bloed uit op de grond, dat terecht kwam in het bloed dat langs zijn benen scheen te druipen.

De taxichauffeur die Tanner in dodelijke verschrikking had zien aankomen kwam plotseling tot bezinning, startte de motor en was kennelijk van plan er vandoor te gaan en zijn gewonde vrachtje aan zijn lot over te laten. Het geluid van de motor wekte Tanner op uit zijn schier bewusteloze toestand. Met inspanning van al zijn krachten richtte hij zich op, haalde een revolver uit zijn zak en strompelde naar de kant van de taxi waar de chauffeur zat — net toen de taxi in beweging kwam. Hij dreigde de chauffeur met zijn revolver.

„Laat me niet in de steek, schoft,” zei hij. Zijn stem maakte een reutelend geluid en onder het spreken besproeide hij het gezicht van de chauffeur met zijn bloed. „Laat me niet in de steek of ik schiet je voor je raap!” De taxi stopte. Parker stond als aan de grond genageld naar het toneel te kijken. Op veilige afstand stonden nog meer mensen. Niemand wist wat hij doen moest, en wie het wel wist durfde het niet.

„Melbourne Hospitaal,” zei Tanner met een zwakke stem, terwijl hij naast de taxi in zijn eigen bloed stond te soppen en op zijn benen stond te zwaaien, op het punt tegen de grond te slaan. Toen strompelde hij naar het achterportier en pakte het handvat beet. De taxichauffeur keek met een door schrik verwrongen gezicht naar hem en was niet in staat de gewonde te helpen of tegen te houden.

Het lukte Tanner het portier open te krijgen. Hij viel voorover in de taxi en bleef daar liggen. De taxi reed in vliegende vaart weg en het portier slingerde heen en weer. Tanner's benen staken er uit. Het bloed dropelde van de neuzen van zijn schoenen op straat.

Parker kwam tot bezinning en holde naar de overkant van de straat. Een kleine menigte verzamelde zich om de plek waar het bloed lag.

„Achteruit asjeblijft,” zei Parker, „politie!”

Hij ging het huis binnen door de open voordeur en liep voorzichtig naar het eind van de donkere gang. Hij stootte ergens tegen aan met zijn voet en was bijna gevallen. Het was het lichaam van een oude vrouw die verlamd van schrik op de grond lag. Ze kreunde en sloeg haar ogen op. Ze mompelde iets, maar hij kon niet horen wat ze zei.

Hij stapte over haar heen, deed bevend nog een paar stappen en kwam bij een open deur aan de rechterkant van de gang. Hij keek voorzichtig naar binnen. In de hoek schuin tegenover hem stond een bed. Er lag een man op. Zijn hersens waren uiteengespat op zijn kussen, op de stangen van het bed en op de muur. Parker wist dat het 'Slasher' Cutting was, want de ene kant van zijn gezicht was niet weggeschoten en vertoonde een paar akelige littekens. Cutting's rechterarm hing slap over de rand van het bed en zijn hand omklemde nog een revolver. Het kussen was rood en bloed siepelde door het beddegoed in de buurt van Cutting's hart.

Ondanks zijn opwindning en angst werd Parker door zijn beroepsinstinct gedreven de spaarzaam gemeubileerde kamer op te nemen. Er stonden twee spiegels met een scheve hoek tegen de muur. Aan elke kant van zijn bed een. De ene gaf uitzicht op iedereen die de gang opkwam van de voordeur, en de andere op iedereen die het zijpaadje opkwam. Het bed stond zo, dat Cutting door de deur kon kijken en door het raam naar de achterkant van het huis. Slasher had bezoek verwacht. Daarom hadden ze zich ook zo diep gebukt toen ze langs het raam liepen, dacht Parker.

Aan de wand hingen foto's in lijsten. Een van een vrouw met een baby in haar armen, nog een van een jonge man. Parker herkende dat als een jeugdportret van Cutting voordat hij een paar jappen met een scheermes gekregen had. Dan was er nog een gekleurde plaat van Jezus met een doornenkroon.

Prachtig materiaal, dacht Parker, terwijl hij de twee foto's van de muur haalde en in zijn zak stak. Hij stond op het punt de godsdienstige prent ook van de muur te halen, aarzelde even en liet die toen hangen. Daarop keerde hij zich plotseling om en zag de vrouw tegen

de muur leunen. Ze nam geen notitie van Parker, maar staarde naar het lijk op het bed, alsof ze gehypnotiseerd werd door de schedel met één oog, zonder hersens.

Eensklaps kwam ze in beweging en liep op het bed toe. „O, m'n jongen,” gilte ze. „Ze hebben m'n jongen vermoord. God en Zijn Heilige Moeder zullen ze vervloeken.”

Ze knieldé neer bij het bed en sloeg haar verdorde armen om het lijk, huilde onbedaarlijk en lette niet op het bloed dat rode plekken maakte op haar gezicht, handen en kleren.

Parker keek naar haar, innerlijk verscheurd door de tweestrijd tussen zijn medelijden en zijn verlangen om er vandoor te gaan met het grote nieuws. Hij liep naar haar toe en legde zijn hand op haar schouder.

De oude vrouw keek naar hem op met haar diep gerimpelde gezicht dat kletsnat was van de tranen en het bloed.

„Haal een geestelijke,” gilte ze zonder hem te vragen wat hij daar te maken had. „Haal een geestelijke en een dokter! Haal een pastoor! M'n zoon is jaren niet naar de kerk geweest. Hij mag niet doodgaan zonder gebiecht te hebben.”

„Wie heeft Uw zoon vermoord?” vroeg Parker. „Dat kleine mannetje? Tanner?”

„Nee, die grote! Hij heeft op allebei geschoten. Ik probeerde hem tegen te houden, maar hij sloeg me tegen de grond. Hij is de achterdeur uitgehold,” antwoordde ze en begon toen weer te huilen.

Parker vloog naar buiten. Een talrijke menigte verdrong zich om het hek. Op de veranda gekomen zag hij de fotograaf en riep hem. „Waar wacht je op? Ga naar binnen en maak de opnamen.”

De fotograaf trad aarzelend het huis binnen met zijn camera in de hand. Parker liep naar het hek. „Achteruit, mensen! Achteruit! Ik ben van de politie,” zei hij met een commandostem.

Toen hoorde hij iemand gillen in het huis, daarop een smak en een worsteling. De fotograaf rende naar buiten met een opengekrabd gezicht. Zijn kleren zaten in de war, de camera was beschadigd en het lampje gebroken.

„Het kreng werd woedend,” zei hij tegen Parker. „Ze heeft me bijna m'n ogen uit m'n hoofd gekrabd en toen heb ik de camera laten vallen.”

„Stommeling dat je bent,” mompelde Parker boos. „Kom ga mee. Laten we maken dat we weg komen!” Ze baanden zich een weg door de opgewonden, nieuwsgierige menigte. Parker zette het op een lopen. „Kom, schiet op. Ga naar de krant en haal een andere camera. Ik zal de politie opbellen. Ik wacht op je in het hospitaal in de zaal waar de slachtoffers worden binnengebracht. Kom daar zo gauw mogelijk. Vooruit, ruk op!” Parker liep naar een publieke telefooncel. Net toen hij wou opbellen kwam er een politie-auto hard bellend aangereden. Iemand anders had de politie al opgebeld, dacht hij, of misschien was de politie al bekend geweest met datum en uur!

John West's plannetje om Snoopy Tanner kwijt te raken was gelukt. Tanner was al dood toen hij in het hospitaal kwam.

Op aandringen van Frank Lammence hadden bevriende detectives door hun verklikkers het wachtwoord in de onderwereld rondgestrooid dat Tanner vermoord kon worden zonder dat er een onderzoek zou worden ingesteld. Een sluipmoordenaar uit Sydney, die vijf jaar geleden door Tanner aan de dijk gezet was, had de rest gedaan voor de somma van £ 500.

De moordenaar had Tanner naar het huis van Cutting meegetroond, zogenaamd om Cutting dood te schieten, die bedreigd had Tanner met een scheermes open te splitsen.

De politie sprak Parker's versie, die in de laatste editie van de *Morning Star* verscheen, dat er een derde man aanwezig geweest was bij de dubbele moord, tegen. Bij het onderzoek door de lijkschouwer luidde de uitspraak dat Tanner en Cutting elkander doodgeschoten hadden. De moord was een zevendaags nieuwtje. Snoopy Tanner was dood en geen mens bekreunde zich om zijn lot. En wat Slasher Cutting betreft, alleen zijn oude moeder betreurde hem.

Tegen het eind van 1928 had John West voor de zoveelste keer over zijn vijanden getriomfeerd.

Het verzet in de draverskringen was met een sisser afgelopen: er waren nog wel mensen die onder elkaar kankerden, maar hij had de zaak stevig in de hand. Jack West had hun laten zien dat hij de baas was. De Koninklijke Commissie die een onderzoek instelde naar de omstandigheden onder welke Thurgood een zetel gekregen had in het Federale Parlement kon niet tot een besluit komen.

Maloney zwoer voor de Koninklijke Commissie dat hij geld op de races had gewonnen, voornamelijk door te wedden op de geduchte hengst Spearfelt. Thurgood verklaarde dat hij er absoluut niets van wist hoe Maloney aan zijn £8000 gekomen was.

Toen hem de vraag gesteld werd of Mr. John West uit Melbourne de zetel voor hem gekocht had, antwoordde Thurgood: „Ik zou niet weten op grond waarvan Mr. West zich voor mij zou interesseren. Ik heb maar een of twee keer met hem over zaken gesproken.”

Red Ted weigerde tijdens de ondervraging pertinent over zijn zakelijke aangelegenheden te spreken: „Het feit dat ik veel geld heb is dikwijls als een politiek wapen tegen me gebruikt. Een Labour-man schijnt geen geld te mogen verdienen,” betoogde hij. Hij verklaarde zich ten slotte bereid de rechter onder het zegel van geheimhouding inzage te geven van zijn bankrekening. John West begon zijn getuigenverklaring met te zeggen dat hij zich er niet voor interesseerde of Thurgood al of niet een zetel in het Parlement kreeg. „Om U de waarheid te zeggen,” voegde hij hieraan toe, „ik interesseer me heel weinig voor politiek.” Nadat hij ontkend had dat hij de hand gehad had in enige betaling aan Maloney, werd hem de vraag gesteld: „Hoe denkt U dan dat Maloney in het bezit gekomen is van een zo groot bedrag, zo maar ineens?”

„Wat zal ik U zeggen,” antwoordde John West. „Hij zegt dat hij het op de races gewonnen heeft en ik zie geen enkele reden om aan zijn woorden te twijfelen.” „Maar,” wierp een lid van de Commissie tussenbeide, „het is toch wel merkwaardig dat iemand, en nog wel

een zo gematigd iemand als Mr. Maloney duizenden ponden op één racedag verdient."

Daarop diste John West het verhaal voor hem op van iemand die met één pond op zak naar de racecourse ging en die er vandaan kwam met duizend pond. Dit scheen het Commissielid in kwestie ten zeerste te imponeren.

John West kon niet wijs worden uit het optreden van Frank Ashton als getuige. Hij zag er verwaarloosd uit en strompelde alsof hij aan jicht leed. Hij ontkende niet dat men hem gepolst had over het afstaan van zijn zetel ten behoeve van Thurgood. Hij erkende zelfs het feit, dat dezelfde persoon hem in 1919 gepolst had over het afstaan van zijn zetel aan T. J. Real.

Ai, dacht John West, nu gaat hij me verraden na al wat ik voor hem gedaan heb. Maar Ashton ging verder en zei dat hij zijn woord gegeven had de zaak als strikt vertrouwelijk te beschouwen, en de Commissie had de bevoegdheid niet hem te dwingen zijn woord te breken. Hij mocht gaan zitten, maar werd later nog eens opgeroepen en volhardde in zijn weigering. Daarop hield hij een gloedvolle rede. Hij verklaarde dat de handel in zetels niets buitengewoons was. De Nationalisten waren volleerde meesters in het omkopen. Mensen die hun kameraden in de steek lieten en uit de Labour Beweging overliepen, kregen zonder uitzondering geld van de Nationalisten. Hughes had £25.000 gekregen om naar de Nationalisten over te lopen. Toen schreeuwde hij de profetische woorden uit: „Er zijn nog meer overlopers in de beweging, die vandaag of morgen voor geld te koop zullen zijn!"

Hij zei dat hij niet wist of Maloney geld gekregen had om zijn zetel aan Thurgood af te staan. Als het zo was dan had hij die tenminste aan een Labour-man verkocht. De Nationalisten, die de groothandel vertegenwoordigen, hadden de hele Australische samenleving in een staat van corruptie gebracht door hun verrotte systeem. Zij waren wel de laatsten die het recht hadden aanmerking te maken op omkoperij en steekpenningen. In dit stadium van zijn betoog kon Ashton zich niet meer houden en hij brak in de getuigenbank in tranen uit.

John West keek verbaasd en belangstellend toe, terwijl die zieke man met zijn witte haren onbedaarlijk hilde. Speelde hij comedie? Het zag er niet naar uit; waarom hilde hij dan, verdomme? Hij is zeker doodziek. Moet 's met vacantie. Zal zijn vrouw 's vragen of hij geld genoeg heeft om met vacantie te gaan.

John West was niet in staat te begrijpen dat de harts-tocht waarmee Ashton sprak veroorzaakt werd door een gevoel van schaamte — schaamte over zijn eigen zwakte. De zittingen van de Commissie duurden weken. De rechter scheen in het nauw gebracht en niet al te geneigd de zaak tot op de grond te onderzoeken. Zijn onderzoek ging echter diep genoeg om aan de dag te brengen dat Maloney afstand van zijn zetel gedaan had om redenen van gezondheid, terwijl iedereen wist dat zijn gezondheid uitstekend was.

De uitslag stond tevoren vast. Na een resumptie van de getuigenverklaringen te hebben gegeven kwam de rechter met een ernstig gezicht tot de conclusie dat Maloney geld gekregen had om zijn zetel prijs te geven ter wille van een onbekend persoon (of van onbekende personen). Toen Thurgood na afloop van de zitting John West sprak zei hij dat Labour zeker wist dat zij de Federale verkiezingen die voor het einde van 1929 gehouden zouden worden, winnen zou. Het was kort geleden een grote schok voor John West geweest dat de Labour Regering in Victoria verslagen was. Zou zijn verwachtingen de bodem worden ingeslagen? Hij had fiducia in Thurgood's oordeel. Thurgood betoogde dat de nederlaag van Labour in Victoria een symptoom was van de economische toestand. De werkloosheid greep steeds meer om zich heen. John West had op zijn geregelde wandelingen van de city door Jackson Street gemerkt dat meer mensen hem bij zijn naam aanspreken dan de laatste jaren. Hij had eerst het minder worden van de begroetingen toegeschreven aan zijn mindere bekendheid bij de mensen. Sinds zijn rijk zich had uitgebreid kenden minder mensen hem in Carringbush van aanzien, dacht hij. Nu ging hem echter een licht op: het toenemen van de begroetingen hield verband met de grotere behoefte aan financiële hulp. Het was de laatste tijd meermalen gebeurd dat een

sjofel geklede man of vrouw hem tersluiks had aangesproken met een rechtstreeks of bedekt verzoek om geld. Een oud vrouwtje had zelfs eenmaal de oude tactiek toegepast dat ze John West in haar boekje liet zien hoever ze achter was met de huur. Het scheen wel of de slechte tijd in Carringbush terugkwam.

Die gedachte verontrustte John West, maar hij reageerde nu heel anders op de terugkeer van de slechte tijden. Hij zette de herinneringen aan zijn eigen dagen van armoede vlug op zij. De oude impuls om te geven scheen afgestompt te zijn. De bedelaars waren natuurlijk hope-loze gevallen, maakte hij zichzelf wijs, die het geld alleen maar in drank zouden omzetten; de omstandigheden waren zo dat niemand gebrek hoefde te lijden. Wie geen werk had was onwillig om te werken!

„We winnen de Federale verkiezingen vast,” herhaalde Thurgood. De mensen worden ontevreden en zullen alle regeringen wippen, ongeacht welke partij aan het bewind is. Er is een depressie op komst. In alle Australische Staten zullen de huidige regeringen binnen het jaar het loodje leggen,” voorspelde Thurgood nogmaals, en de tijd zou bewijzen dat hij gelijk had.

„Maar,” zei John West, „dat betekent dat MacCorkell in Queensland ook het loodje zal leggen.”

„Ja!” antwoordde Thurgood. „En dat zit me dwars.”

John West stelde Thurgood gerust. „Als MacCorkell ten val komt en de Nationalisten je voor het gerecht brengen, zal ik je beschermen. Daar geef ik je mijn woord op.”

Thurgood, die zich door die woorden gesterkt voelde, begon toen plannen voor de toekomst te ontvouwen.

„Summers zal de leiding van de partij houden”, zei hij. Tot nu toe heeft hij gewonnen, maar ik krijg hem nog wel.”

„Hou vol,” antwoordde John West. „Ik heb gisteravond een bespreking met de Aartsbisschop gehad. Hij is vol vertrouwen. Summers heeft tegen de Aartsbisschop gezegd dat jij Minister van Financiën wordt.”

„Dat komt goed uit,” antwoordde Thurgood. „Als er een depressie komt — en die komt zeker — heb ik een financieel plan, dat het land redden zal.”

John West maakte daarop voor het eerst gewag van een

schema dat hem een miljoen pond sterling zou opleveren.

„De politiek van Summers berust op beschermende rechten. Hij is van plan een tariefmuur tegen importgoederen op te richten om de Australische industrie een kans te geven zich te ontplooien. Prachtig, ik heb de grootste handel in wijnen en gedistilleerd in Australië. Ik heb een aantal van de kleine maatschappijen opgeslokt. Nou moet jij zorgen dat er hoge invoerrechten komen op geïmporteerde wijn, whisky en gin.”

Thurgood opperde geen bezwaar. „Daar kunnen we voor zorgen als het zover is,” zei hij.

De nederlaag van het Labour Ministerie in Victoria vond plaats toen de moeilijkheden in de draverijsport haar hoogtepunt bereikt hadden. Het was vervangen door een Nationalistisch Ministerie dat zijn taak zonder een vast plan begon door steun te verlenen aan Alfred Davison's afvallige partij, die zich van de Boerenpartij had losgerukt met een programma voor de kleine boeren.

Uit Horan's val had John West één les getrokken: hij kon veel invloed op het Parlement van Victoria uitoefenen ook al was Labour niet aan het bewind, mits Davison's zogeheten Progressieve Partij aan de macht bleef of op de wip zat.

De dravers kregen even weinig steun van de nieuwe Staatssecretaris als ze van Tom Trumbleward hadden gekregen. Hij was lid van de groep Davison. Davison gaf de Staatssecretaris opdracht John West te steunen en zocht toen John West op. Er werd niet gesproken over steekpenningen en over het bewijzen van gunsten. Het was slechts een mededeling van wat er gedaan was en een hint dat hij Premier wou worden. Een coalitie met Labour was zijn uiteindelijke doel. Zou Mr. West hem kunnen helpen de steun van Labour te krijgen?

John West verklaarde zich accoord. Als Labour niet met een absolute meerderheid terug kon komen zouden ze met de steun van Davison regeren; en de Nationalisten zouden wel niet aan de Regering kunnen blijven zonder Davison's hulp. Davison was de man met de sleutelpositie in de politiek van Victoria — op het ogenblik belangrijker voor John West dan alle Labour-mensen.

Inmiddels had John West zijn pogingen voortgezet Clive Parker de mond te snoeren. Kort na zijn mislukte poging om Parker om te kopen bracht John West een bezoek aan Kenneth Murkett, Australië's machtigste krantenmagnaat.

John West voelde zich gehandicapt; hij voelde zich niet opgewassen tegen die man. In plaats van zijn gewone sluwe manoeuvres toe te passen legde hij meteen zijn kaarten op tafel, zei waar hij voor kwam en nam zijn tegenpartij gemelijk op.

Murkett was in de veertig. Hij was uiterst minzaam en zelfverzekerd. Hij sprak John West toe met neerbuigende welwillendheid en John West kon zijn bloed wel drinken. „Mijn verslaggevers worden geacht de lezers een eerlijk, betrouwbaar en objectief beeld te geven van wat er gebeurt. Parker is, meen ik, een campagne in de *Star* begonnen tegen Uw worstelaars. Ik heb hem duidelijk aan het verstand gebracht dat hij in mijn kolommen geen aanval tegen personen mag richten en geen partij mag kiezen — dat hij de worstelwedstrijden in de beide kampen volkomen onpartijdig moet verslaan. Ik heb de jonge Parker duidelijk aan het verstand gebracht dat ik de boosaardige toon van sommige artikelen van hem in de *Star* niet langer zal gedogen, maar ik heb beloofd dat ik hem de vrije hand zou laten om te zeggen dat hij gelooft dat Sandow Uw worstelaars de baas is, als hij dat gelooft.”

John West zag in één oogopslag Murkett's gedachten-gang. Hij had zolang volgehouden dat zijn kranten onpartijdig waren dat hij zelf die leugen geloofde. Verscheidene punten die John West te berde had willen brengen lagen hem op de lippen.

„Waarom ontslaat U Parker niet?” Murkett zou Parker niet ontslaan omdat Parker een schitterend all-round journalist was. Hij zou natuurlijk zeggen dat hij niemand van de redactie ontsloeg, tenzij op grond van journalistiek wangedrag. „Ik ben Uw partner in Queensland.” Daarop zou Murkett antwoorden dat hij de politiek van zijn krant niet veranderen kon alleen om een compagnon ter wille te zijn. De ware reden zou natuurlijk zijn dat Jack West hem te slim af was geweest toen de

vennootschap werd opgericht. Ze zouden beiden een gelijk aantal directeuren benoemen en een gelijk aantal aandelen krijgen, terwijl Murkett president van de Raad van Beheer zou zijn. Maar John West had hem er in laten lopen door een lid van de redactie om te kopen en hem lid van de directie te maken, zodat hij op West's hand was. Dat had Murkett hem nooit vergeven.

John West wist dat het evenmin zin had gewag te maken van zijn aandelen in Murkett's maatschappijen in Melbourne, omdat hij daarin weinig in de melk te brokkelen had en er geen aandelen meer van te koop waren. Murkett was heer en meester van die kranten ten behoeve van meer achtenswaardige millionairs dan Jack West. En het had ook geen zin te zeggen dat hij een trouw adverteerder was geweest, want daarop zou Murkett zeggen dat zijn kranten de waarheid vermeldden zonder zich door de adverteerders te laten beïnvloeden. Gezwam in de ruimte van a tot z!

Murkett was een typisch voorbeeld van de respectabele rijken. John West haatte, verachtte en benijdde de respectabele rijken. Ze hielden hem en zijn gezin buiten hun kringetje. Hij was niet respectabel. Hij was rijk geworden door een illegale toto. Hij had gehoord hoe Nellie de kinderen aan het lachen gemaakt had door haar verhaaltjes over het bekrompen snobbisme en de huichelachtige eigengerechtigheid van hun vrouwen. De mannen waren al net zo erg. Ze nodigden hem niet uit bij Parlementaire feestelijkheden (die hij trouwens toch niet aangenomen zou hebben!). Ze hadden hem uitgesloten van hun respectabele clubs (niet dat hij er lid van had willen worden, o nee!). Ze gingen er prat op dat ze hun geld niet verdiend hadden met 'schandelijke praktijken.' Maar ondertussen verdienden ze miljoenen! Wat deed het ertoe hòe ze die verdienden?

John West bracht geen van die punten ter sprake. In plaats daarvan stelde hij de eis: „Parker probeert extremisten te organiseren in een Boks Comité. U kunt er hem op zijn minst van afhouden zich te mengen in particuliere ondernemingen.”

Murkett liet John West met ontwapenende vriendelijkheid uit. „Ik geef U de verzekering, Mr. West, dat ik

niet zal gedogen dat Parker een Boks Comité opricht, zomin als ik gedogen zal dat hij personen aantast of op enigerlei wijze unfair is. Ik zal hem enigszins kortwieken. Ik denk dat alles wel naar wens zal verlopen." Naar wens zal verlopen! Het was te laat om het onheil te bezweren dat Parker gesticht had. Chapman was naar het buitenland vertrokken, maar niet zonder tegen Parker te hebben gezegd dat hij geen Engelsman was en nooit halfzwaargewicht kampioen geweest was. Tinn zelf was ook vertrokken toen het seizoen ontijdig onderbroken was. Bij het afscheid nemen had hij tegen John West gezegd: „Als ik ooit terugkom, J. W., en dat doe ik zodra de zaken er beter voorstaan, gaat die verdorpe Parker er aan!"

Tinn kwam inderdaad terug, en bracht zijn ploeg mee. Ditmaal begroette Parker hem weliswaar niet in vleier de bewoordingen, maar zijn artikel was zachtzinnig i vergelijking met de verhalen in de *Star* in het begin van het vorige seizoen. De recettes waren vrij aardig; Parker slaagde er niet in het publiek in zo grote getale weg te laten blijven dat de onderneming niet rendeerde. Toen maakten Tinn en Lamb een ernstige fout.

John West was woedend. Toen hij op een morgen op zijn bureau kwam ontbood hij de beide zondaren.

„Wie heeft Parker die chèque gegeven?" vroeg hij op gebiedende toon.

„O, dat heb ik gedaan," begon Lamb uiteen te zetten, „hij zei dat hij besloten had dit seizoen met ons samen te werken, zie je."

„Zo, dat heb jij dus gedaan!" zei John West op verbeterde toon en keerde zich daarop tot Ted Tinn. „En jij was het daar natuurlijk mee eens!"

„Natuurlijk Jack, natuurlijk. We hoeven nou nergens meer bang voor te zijn; we zullen een fortuin verdienen nu we geen last meer hebben van die vent!"

„Zo, nu zullen we dus een fortuin verdienen, hè? Laat me niet lachen! Weet je dat Parker direct met die chèque naar de krant gelopen is en hem bij de redacteur op tafel gelegd heeft?"

„Wat zeg je?" riep Lamb.

„Dat kost die godverdorpe rotmelkmuil zijn kop,"

schreeuwde Tinn, terwijl hij opstond en agressief met zijn armen zwaaide alsof hij op Parker af wou stormen terwijl de scheidsrechter hem nog vasthield.

„Daar zijn jullie mooi ingelopen!” ging John West voort. De meest opgelegde valstrik waar je maar in kon trappen, en daar lopen jullie in. Hij heeft geëist dat men hem het hele geval laat publiceren in de krant van morgen met een foto van de chèque.”

„Als hij dat artikel publiceert kunnen we ons wel oprollen,” zei Tinn. „Hoe ben je er achter gekomen?”

„Maak jullie je niet bezorgd; het wordt niet gepubliceerd. Dat heb ik in orde gemaakt. Maar ik kan Parker nu niet goed meer tegenhouden. Als jullie hem de kans niet gegeven hadden gebruik van die chèque te maken als bewijsmateriaal voor zijn redactie en voor Murkett dat we er een gewoonte van maken chèques te schrijven voor verslaggevers, had ik Murkett kunnen overtuigen dat Parker zonder enige aanleiding wraakzuchtig was. Je zal moeten toegeven dat zijn artikelen niet nieer zo scherp zijn sinds hij bij Murkett in dienst is, maar we zullen nu niet veel meer publiek krijgen dan het vorige seizoen, tenzij we hem voorgoed kunnen uitschakelen. Jullie zullen nog moeten leren dat je een vijand nooit onderschatten moet!”

„Hij gaat eran,” herhaalde Tinn, terwijl hij bleef ijsberen. Plotseling bleef hij staan. „Hoe is 't mogelijk dat ik daar het vorige seizoen niet op gekomen ben? Moet je 's horen, lui. Ted Tinn heeft een reuzenidee om Mr. Snotneus Parker de das om te doen. Stel dat mijn tegenstander me de eerste keer dat ik worstel de ring uitgooit, vlak voor Parker op de tafel voor de pers. 't Zou natuurlijk pech voor 'm zijn als ik hem per ongeluk een schop in zijn smoel gaf, is 't niet? Dat hebben we in de States zo dikwijls gedaan.”

„Geen kwaad idee; dat is inderdaad meer voorgekomen,” zei John West. Hij meesmuilde en zei toen: „Maar denk erom, ik weet nergens van.”

Clive Parker zat zoals gewoonlijk op zijn plaats vlakbij de ring aan de perstafel toen Ted Tinn voor de eerste maal in het seizoen 1929 worstelde.

Parker had die middag een voetbalwedstrijd verslagen en nogal lang aan de bar gezeten; hij voelde zich nu lusteloos, maar merkte tot zijn voldoening dat het stadion nog niet voor de helft bezet was.

Het stadion van Melbourne kon tienduizend mensen bevatten. Het zag er van binnen uit als een reusachtige schuur. Het was een bruikbaar gebouw, maar het moest nodig gerepareerd worden. Het dak was hoog en houten banken en rijen aan alle kanten stegen steil van het verhoogde vierkant in het midden naar de muren en het dak op.

Clive Parker was niet tevreden over het jongste verloop van zijn oorlog met John West. Het schermen met grote woorden van John West over zijn invloed op Murkett was niet helemaal op praatjes gebaseerd. Dat bleek uit het incident met de cheque. Ze hadden om bewijzen gevraagd en hij had het bewijs geleverd; niettemin hadden ze het bewijsmateriaal niet willen gebruiken. Om het andere artikel dat hij inleverde werd door het blauwe potlood verminkt en Murkett had hem bevolen op te houden met zijn pogingen een Boks Comité op te richten om orde op die sport te stellen. Natuurlijk had West met Murkett gesproken.

Hij was teleurgesteld wat Murkett betref. „De Stadion Onderneming zet grote advertenties... Worstelen trekt het publiek... Men verwacht niet van het publiek dat het de wedstrijden ernstig opneemt... Boksen is altijd een brute sport geweest en zal er niet beter op worden door een Boks Comité.” Zou er niet beter op worden! Niet slecht! Clive Parker kon wel een paar verbeteringen bedenken. Beter betaling van de bokkers in de bij-nummers. Geneeskundig toezicht door een onafhankelijke groep doktoren, in plaats van door de Stadion-geneesheer, die een gepensioneerde invalide nog voor fit verklaarde, als het Dick Lamb beter uitkwam.

Pensioenen voor verminkte bokkers. En geen begunstiging van bepaalde managers en bokkers. En het moest uit zijn met de taktiek om de lui die voor hun rechten opkwamen tot slachtoffer te maken. Murkett had het elk jaar op de ledenvergadering over de vrijheid van

pers, zat Parker treurig te piekeren. 'n Goeie mop!
In ieder geval had hij dit seizoen de worstelaars weer een paar harde noten te kraken gegeven. Parker lachte in zijn vuistje toen hij dacht aan zijn eerste artikel. *De lareiebombaries zijn er weer. Wacht maar tot Sandow er de wind van krijgt. Als hij in Melbourne komt, weet ik één 'wereldkampioen' die de eerste de beste boot naar God's Own Country neemt.* Hij werd in zijn gepeins gestoord door gebrul uit duizenden kelen. Het publiek stond overeind en hoonde en floot op z'n vingers. Ted Tinn liep met veel branie door het middenpad naar de ring.

Tinn had na de gebeurtenissen van het vorige seizoen een dergelijke ontvangst wel verwacht. Hij was een goed comediant. Het gaf hem een zekere voldoening dat hij niet populair was bij de fans. Ze kwamen immers om je te honen en te zien dat je verloor. Hij gaf hun hun zin. Hij balde zijn vuist tegen het publiek en sprong zijdelings over de touwen, terwijl hij vlamme blikken wierp op Clive Parker, die zijn blikken uitdagend beantwoordde.

Toen Tinn's tegenstander, een onbekende worstelaar, Wylie geheten, met kwieke stappen door het middenpad naar de ring liep, brak er een storm van handgeklap en toejuichingen los.

„Zeker weer zo'n Engelsman uit New York,” zei Parker tegen de verslaggever naast hem.

„Och, dat weet ik nog zo net niet,” zei de ander, terwijl hij dacht aan de cheque met de handtekening van Richard Lamb in zijn zak.

Er zaten evenveel vrouwen als mannen op de ringplaatsen. Eigenaardig, die bekoring die het worstelen van de naakte mannenlijven voor sommige vrouwen heeft. Een soort tweedehands sexueel beleven.

Boven het gemompel van de vijfduizend stemmen konden men het roepen van de kellners horen die met dranken en chocolarepen liepen en een paar schilling voor zichzelf en heel wat meer voor John West verdienden. Verder de luide stemmen van degenen dicht bij de ring die weddenschappen afsloten.

„Drie tegen één op Tinn!”

„Drie tegen één tegen Wylie!”

De omroeper kwam de ring binnen en stelde de worstelaars aan het publiek voor. Boegeroep en kreten van „Kijk uit, Ted, Sandow is in de zaal,” begroetten Tinn, terwijl zijn kleinere tegenstander met luid gejuich begroet werd. Tinn balde zijn vuist en gromde; Wylie stond op en maakte een keurige buiging.

Een slag op de gong. Wylie maakte zich los van de hand van de scheidsrechter en vloerde Tinn met een knappe schaar. Tinn kronkelde zich in alle mogelijke bochten en trok een wanhopig gezicht, terwijl hij in het wilde weg met zijn benen schopte en zijn tegenstander naar de rand van de ring meesleepte. Het publiek was dol van opwinding.

„Hij doet hem niks,” schreeuwde Parker. „Tinn zint weer als vanouds op trucs.”

„Och, dat weet ik nog zo net niet,” zei zijn collegaverslaggever en dacht weer aan zijn cheque. „Wylie doet knap benenwerk, heb ik gehoord.”

De andere verslaggevers zaten te tikken of maakten stenografische aantekeningen op lange bloknotes, maar Parker zat te mijmeren.

Dat is dus de stunt van vanavond. De dappere Engelsman doet knap benenwerk, en Tinn heeft zo'n pijn dat hij gedwongen is zijn grotere kracht te gebruiken om uit de ring te kruipen. De Engelsman kent de beengrepen, da's 'n feit — 'n mooie schaar. Maar hij is niet sterk genoeg om Tinn iets te maken.

Keer op keer kroop Tinn uit de ring om aan de scharen te ontkomen. Toen de eerste ronde nog maar enkele seconden zou duren werd Tinn, die weer onder een luid gebrul van afkeuring naar de ring kroop, door Wylie in een kruisgreep gepakt en op de mat gesmeten. Een seconde daarna lag Tinn in een grote schaar die hem omlaag drukte. De scheidsrechter lag op zijn buik naast de twee mannen en begon te tellen.

„Eén, twee, drie!” Het publiek was buiten zichzelf van verrukking. De gehate Tinn kreeg een lesje in het worstelen!

Parker schudde zijn hoofd van weerzin. Hij was een deskundig waarnemer van de sport. Wat Tinn verder

ook was, hij was een potige en agressieve worstelaar. Hij was niet erg technisch onderlegd, maar hij was zo sterk als een os. Clive Parker wist dat hij zich los had kunnen wriemelen uit die ongevaarlijke grepen en van zijn kant een van zijn moordende teengrepen of hoofdklemmen had kunnen toepassen. Het hoorde allemaal bij de circusvoorstelling, redeneerde Parker; Tinn speelde zijn rol uitstekend.

De weddenschappen op Tinn begonnen uit te lopen: de gokkers begonnen gelijk geld te zetten op beiden. Dat was een kans om een slag te slaan. Parker zag dat John West, die tegenover hem bij de ring zat vijftig pond op Tinn zette. Ouwe schrokker! Een goeie tip voor mij. „Ik zet vijf pond gelijk geld op Tinn,” schreeuwde hij tegen de andere verslaggevers, maar niemand ging er op in; ze kwamen hier te dikwijls om erin te lopen. Het was al erg genoeg dat ze een serieus verslag van de wedstrijd moesten maken zonder er geld bij in te schieten.

De worstelaars werden voor de tweede ronde door de scheidsrechter vastgehouden. Het publiek stond overeind en juichte Wylie toe. Clive Parker leunde op zijn ellebogen. Tinn zal hem wel gauw krijgen waar hij hem hebben wil, speculeerde hij, en nog een paar ronden met die vent sollen, tot hij er een eind aan maakt.

De omroeper schroefde zich boven de ring op tot een toestand van razernij: „Wylie heeft Tinn in een zijdelingse hoofdklem. Daar kan hij niet uitkomen! Hij lijdt afschuwelijke pijnen, hij sleept en wringt zich heen en weer. Maar hij kan er niet uitkomen. Hij kan er niet uitkomen!”

In de hele Staat zaten de mensen naar de radio te luisteren en zich af te vragen of hij 'eruit zou komen.' Ze waren er evenals alle toeschouwers van overtuigd dat Tinn helse pijnen te verduren had.

„Die kleine onverschrokken Engelsman geeft de kampioen heel wat meer dan waarop hij vanavond gerekend had,” vervolgde de omroeper.

„Tinn sleurt hem naar de touwen. Het publiek geeft door luid geschreeuw uiting aan zijn veroordeling van Tinn's taktiek. Hij probeert weer uit de ring te komen. Hij kan

er niet uitkomen! Hij probeert Wylie door de touwen te sleuren. Hij kan er niet uitkomen! Maar nu is hij er toch uitgekomen! Hij heeft Wylie uit de ring gesleurd en zijn greep verbroken. Ze zijn samen op de perstafel gevallen!"

Clive Parker keek op en op hetzelfde ogenblik vielen de twee lichamen op zijn perstafel. Voordat hij het wist lag Tinn met zijn gezicht vlak boven hem. Het was smerig en vol zweet. En zijn mond bewoog en zei met een ingehouden maar woedende stem: „Hier schoft, pak an!" En Ted Tinn gaf Parker met zijn machtige vuist een slag in zijn gezicht.

Het publiek leek krankzinnig en brulde. Wylie stond op de perstafel en protesteerde bij de scheidsrechter, die over de touwen tegen de worstelaars schreeuwde dat ze weer in de ring moesten komen.

Clive Parkers zag alleen maar sterretjes. Toen voelde hij zich duizelig worden en werd het nacht voor hem, maar hij was zich er nog van bewust dat hij van zijn stoel gesleept werd en met een zwaar lichaam boven op zich op de grond viel. De suppoosten, die er anders zo gauw bij waren om hardhandig een eind te maken aan relletjes, schitterden ditmaal door afwezigheid. Tinn had Parker's bewusteloze lichaam onder de ring te pakken en bonkte zijn ‚Sneeuwwitje'-hoofd tegen de vloer. John West bleef onverstoorbaar zitten. Het was allemaal in een minuut afgelopen. De pers en de suppoosten verdrongen zich om Tinn, toen deze weer door de touwen in de ring klom. Onder de ring zagen zij Parker voorover liggen. Zijn gezicht lag opzij en was lijkwit in de schaduw, en er droppelde bloed uit zijn mond.

Mary West werd wakker van een zacht geklop op de deur en van de stem van Mrs. Moran die zei: „Ben je wakker, Mary?" Ze deed haar ogen open en het was of er zand in zat. Ze keek de kamer rond, smakte met haar lippen en trok een vies gezicht toen ze haar dikke tong voelde. Haar bewustzijn keerde langzaam en vagelijk terug. De matte herfstzon stond al hoog aan de hemel. Ze stak haar hand uit naar haar horloge op de kaptafel. Het stond stil. Zou wel zowat lunchtijd zijn.

„Ben je wakker, Mary?” hoorde ze haar grootmoeder weer zeggen.

„Ja, oma,” zei ze met een zwak stemmetje. „Kom maar binnen.”

Mrs. Moran kwam binnen met een theeblad dat ze op de kaptafel zette. Mary ging geuwend overeind zitten en haalde haar hand door haar haar; toen hield ze haar hoofd in beide handen, terwijl haar goudbruine lokken over haar gezicht vielen. Haar goedgevormde, stevige rechterborst piepte schaamteloos uit haar laaguitgesneden nachtpon. Mrs. Moran nam een glas van het blad, maakte een glas bruisende fruit salts voor haar klaar en reikte het haar aan.

„Hier, drink dat op. Dan komt je maag weer op dreef. En dat heb je hard nodig, te oordelen naar je uiterlijk. En doe in godsnaam een shawl om, je ziet er werkelijk belabberd uit.”

Mary dronk haar fruitsalts op, trok toen haar nachtpon dicht, gooide een kapmanteltje om en liet zich afgemat achterover vallen.

„M'n hoofd bonst als een gek!” riep ze uit.

„Ik kan niet zeggen dat ik erg met je te doen heb, maar er staan asperientjes met een glas water op het blad bij de thee. Hier.”

„Dank je wel, oma.”

Terwijl Mary de tabletjes doorspoelde gooide Mrs. Moran een raam open en mompelde zoiets dat de kamer naar een drankwinkel stonk; toen ging ze op een stoel naast het bed zitten. Haar haar was sneeuwwit, haar gezicht vertoonde zoveel streepjes als een spinneweb, haar schouders hingen af en haar knokkels waren opgezwollen van de jicht, maar ze was nog steeds kwiek en energiek.

Mary nam het dampende kopje thee met een stukje toast van het blad en begon er aan te knabbelen.

„Hoe laat is het in godsnaam?” vroeg ze en onderdrukte een geeuw.

„Het is al over twaalfen, maar ik zou maar niet naar beneden gaan voor de lunch. Je ziet er uit als een vod, en je moeder heeft zich voorgenomen een hartig woordje met je te spreken. We hebben je allebei vannacht, of

liever vanmorgen, thuis horen komen. Je moeder maakt zich erg bezorgd over je en ik kan haar geen ongelijk geven."

„Ik ook niet, eerlijk gezegd. Maar ik zou niet in staat zijn een van haar onder-vier-ogen gesprekken aan te horen. Vandaag in ieder geval niet."

„Ik heb tegen je moeder gezegd dat ik wel 's met je praten zou. En nu zal je naar mij moeten luisteren, jonge dame. Waar denk je wel dat dit op uit zal lopen?"

„O, dat komt best in orde, oma. Zo belangrijk ben ik niet," zei Mary verstrooid, terwijl ze haar thee met kleine slokjes opslokte.

„Belangrijk of niet, pas maar op dat je vader er niet achter komt wat je uithaalt. Je treft het dat hij zo vast slaapt en je niet binnen heeft horen komen sinds die nacht dat hij zijn revolver afgeschoten heeft."

„Kan mij 't schelen wat vader denkt. Wat hij van me denkt laat me ijskoud."

„God vergeve je de zonde, kind! Hoe kan je zo hard zijn?"

„Misschien wel omdat ik zijn dochter ben. In ieder geval trekt hij zich nergens iets van aan zolang ik er mooi uitzie bij feestelijke gelegenheden als hij erbij is, om te kunnen zeggen: 'Is het geen snoes?' O, oma, je weet niet half hoe misselijk ik ervan ben dat ik zo'n nutteloos wezen ben — een parasiet. Ik heb talent en ik mag het niet gebruiken. Waarom mag ik geen baantje hebben? Maar nee, dat zou vader nooit goed vinden."

„Nee, daar ben ik ook bang voor, maar je moet jezelf heus een beetje in de hand houden, Mary. Je hebt alles waarvoor de meeste jonge vrouwen haar rechterhand voor zouden geven. Geld, een tehuis, vrije tijd, mooie kleren..."

„Dat is niet alles, oma."

„Niemand weet dat beter dan ik, Mary, maar er is nog een ander leven waar je aan denken moet. Eens moeten wij allen voor Gods rechterstoel treden."

Mary keek de oude vrouw onderzoekend aan.

„Mary, hoe lang is het geleden dat je naar de biecht en ter communie geweest bent?"

„Eeuwen geleden, oma. Ik zou het u echt niet pre-

cies kunnen zeggen," antwoordde Mary, terwijl ze aan een stukje toast met marmelade knabbelde.

„Ik wed dat het langer dan een jaar geleden is en de Kerk schrijft ons voor dat we de Heilige Sacramenten minstens eenmaal per jaar moeten ontvangen. En je gaat alleen maar naar de Mis wanneer je je er onmogelijk uit kunt draaien. God weet dat ik niet preuts ben en geen heilig boontje, maar je moet heus een beetje tot inkeer komen, kind." Ze legde haar hand op Mary's arm. „Neem het er van zoveel je kan, maar vergeet je godsdienst niet; die zal je door alle narigheden van dit ondermaanse tranendal heen helpen."

„Soms vraag ik me wel eens af, hoe het daarmee gesteld is, oma, maar vergeet niet, je bent nu oud. Misschien leef je nog jaren, maar je geest heeft zich gericht op het leven hiernamaals. Als je jong bent lijkt godsdienst niet zo belangrijk — tenminste voor mij niet."

„Maar je gelooft toch zeker dat..."

„Ik weet niet wat ik geloof, oma. Het leven is ijdel en zonder betekenis. Ik geloofde vroeger alles wat de Kerk me leerde. Nu weet ik het niet meer. Ik ben bang voor de biechtstoel, en wat de rest betreft — ik weet het niet."

„Je hebt angst voor de biechtstoel omdat je de dingen zolang op hun beloop hebt gelaten. Dat is je grote fout..."

„Hè, oma, vandaag asjeblijft niet meer. Mijn hersens werken niet al te best."

„Ik zeg het voor je eigen bestwil, jonge dame. Ik moet je nog één ding vertellen. Gisteravond heeft de Aartsbisschop je vader een bezoek gebracht. Bij het afscheid nemen heeft je moeder hem apart genomen. Ik kon niet alles horen wat ze zeiden, maar ik geloof dat jij het onderwerp van hun gesprek was. Je moeder heeft zich allang over je bezorgd..."

„Net iets voor haar om er de Aartsbisschop bij te halen. Ze doet het niet voor minder dan de Aartsbisschop!" Mrs. Moran lachte witjes.

„Als moeder denkt dat ik mijn particuliere aangelegenheden met de Aartsbisschop bespreken zal heeft ze het mis. Het is een beste kerel, maar..."

„Waar ik me bezorgd over maak, Mary, is dat Aartsbisschop Malone de zaak misschien bij je vader ter sprake zal brengen. Je weet hoe dik ze met elkaar zijn.”

„Tja, ik zou niet weten hoe ik verhinderen moest dat ze de koppen bij elkaar steken als ze daar zin in hebben,” zei Mary met gemaakte onverschilligheid — ze was als de dood voor een scène met haar vader.

Mrs. Moran stond op en nam Mary's hand in de hare. „Mary,” zei ze ernstig, „als je vader met je spreekt, tart hem dan niet. In naam van God en Zijn Heilige Moeder, tart hem niet.”

Zonder antwoord af te wachten ging ze weg en liet Mary met haar gedachten alleen. Ze roerden zich langzaam in haar brein en drukten het terneer door een gevoel van schuld. Ze was doodsbang voor dat schuldgevoel, dat de laatste twee jaar haar gedachtenwereld binnengeslopen was. Gewoonlijk bestreed ze het door verstandelijke redenering en een geforceerde houding van wat-kan-mij-'t-schelen, maar nu kon ze het niet van zich afzetten.

Ze was gaan geloven dat haar schuldgevoel een erfenis was van het katholieke geloof — van de biechtstoel. De praktijk van het katholicisme, zo redeneerde ze, bestond uit een opeenvolging van bedreven, gebiechte en daarna vergeten zonden. Wanneer ze ophield met het biechten van haar zonden — al waren het ook overtredingen van geringe betekenis — kon ze ze niet vergeten, en haar onvermogen om ze te vergeten had geleid tot zonden van ernstigere betekenis.

Vele van haar zonden waren nu doodzonden. Ze had dikwijls op Vrijdagen vlees gegeten als ze lunchte met niet-katholieke kennissen; zo nu en dan was ze op een fuifje dronken geworden, zoals gisterenavond; ze had dubbelzinnige moppen verteld in gemengd gezelschap en ze had ook geslachtelijke omgang met mannen gehad. Eerst was het gebleven bij zoenen en knuffelen in geparkeerde auto's, maar na een poosje was dat niet voldoende geweest voor haar hartstochtelijke natuur. Haar schoonheid trok de mannen aan, en haar lichaam snakte vaak naar liefde. En zo was ze een oppervlakkige verhouding begonnen met de man die de hoofdrol

speelde in een toneelstuk, waarin zij had meegespeeld. Eerst had ze zich wijsgemaakt dat ze van hem hield, maar dat kon ze niet lang volhouden. Zolang het duurde was het echter een prettig en verkwikkend avontuur geweest. Daarna waren er andere mannen geweest, tot ze soms dacht dat ze liederlijk en verdorven was, om zich zo te laten gaan.

Mary stapte uit haar bed, trok een paar sloffen aan en liep naar haar kaptafel.

„Bah, wat een gezicht! Ik lijk wel een ouwe heks!”

Terwijl ze haar lange haren kamde dacht ze na over haar problemen: zag ze onder het oog, analyseerde ze zoals nog nooit tevoren.

Haar twijfel aan haar godsdienst was begonnen met angst voor de biechtstoel: ze kon het niet over zich krijgen haar zonden uit te spreken, zelfs niet tegenover een vreemde priester in de donkere afzondering van het biechthokje waar niemand anders haar kon horen. Eens was ze zelfs naar een kerk gegaan met het voornemen om te biechten. Ze onderzocht haar geweten op de voorgeschreven manier, maar toen zij aan de beurt kwam weigerden haar voeten hun dienst; in plaats van te biechten vluchtte ze uit de kerk. Was het angst, gesproten uit verlegenheid, die haar op de vlucht gedreven had? Of kwam het doordat ze niet meer geloofde dat de man die in het sombere biechthokje zat God's vertegenwoordiger was, bekleed met de macht om zonde te vergeven?

Vroeger had ze onvoorwaardelijk aan de biecht geloofd. Ze had zich vaak afgevraagd hoe andere katholieken die ze kende zich bij die gelegenheid zo vrij konden uitspreken. Ze kende katholieke meisjes en mannen die de hele week als heidenen zondigden en er op rekenden dat ze Zaterdagavond hun ziel zouden kunnen schoonwassen in de biechtstoel. Daar was haar ziel tegen in opstand gekomen; dat was zeker niet de bedoeling van de biechtstoel.

Ook andere dingen in haar godsdienst hadden haar twijfel gaande gemaakt. De Kerk hechtte teveel gewicht aan geld. Neem vader bijvoorbeeld. Hij was al jaren lang niet naar de kerk geweest, maar toch behandelde

de Aartsbisschop hem met ontzag, kwam bij hem aan huis om kerkelijke en politieke aangelegenheden met hem te bespreken.

De Aartsbisschop bracht geen bezoek aan de armen aan de overkant van de rivier in Carringbush. Waarom was dat? Omdat ze geen geld hadden, en omdat vader miljonair was en rijkelijk aan de kerk schonk en de Aartsbisschop advies gaf over kerkelijke eigendommen en financieel beheer.

„Gezegend zijn de armen,” zei de kerk, maar de kerk was zelf rijk. Het was nog niet zo lang geleden dat de rijken aflaten konden kopen: voor geld konden zij ontkomen aan de gramschap van Christus. En het vond nog steeds plaats. Al zei de kerk nu dat aflaten niet gekocht konden worden, de rijken konden nu evengoed een Mis laten lezen voor de levenden en doden als ze maar betaalden, en in die Missen waren aflaten begrepen. De kerk zei dat scheidingen verboden waren, maar rijke mensen hadden een kerkelijke scheiding gekregen in ruil voor verkapte schenkingen aan de kerk.

In de behagelijke warmte van het bad vroeg Mary zich af of haar ketterse twijfel voortkwam uit haar eigen morele verval of dat ze werkelijk ontdekt had dat haar geloof bedrog en een schijnbeweging was. Ze was de laatste tijd meer omgegaan met niet-katholieken dan met katholieken. Was ze beïnvloed door hun betogen tegen kerkelijke dogmatiek zoals de Onbevleete Ontvangenis en het veranderen van water en wijn in het bloed van Christus? Ze moest dergelijke vragen onder het oog zien en zo gauw mogelijk uitmaken hoe ze er over dacht!

Ze was er van overtuigd dat het lastige parket waarin ze verkeerde voor een groot deel veroorzaakt werd door haar geluier. Het eeuwige dansen, tennissen, paardrijden en toneelspelen van dilettanten had tot verveling geleid en tot de overtuiging dat ze een parasiet was. Ze was een nutteloos wezen. Ze had geen werkring, niet eens een baantje. Ze kon vrij aardige stukjes schrijven, ze speelde goed piano, ze 'danste goddelijk', 'acteerde als Sybil Thorndike', maar ze was en bleef een parasiet. Haar leven was ijdel en nutteloos. Ze voelde

een gewetensknaging die ze niet kon analyseren of begrijpen.

Ergens in de schaduwen van haar leven school de sinistere figuur van haar vader. Vele van haar vrienden en vriendinnen, katholieken zowel als protestanten, hadden een wenk gekregen niet bij haar aan huis te komen op grond van de reputatie van haar vader. Niet dat ze zich daar veel van aantrok; ze had zich altijd kostelijk kunnen amuseren tot kort geleden, en de kennissen die kwamen, kwamen altijd terug. Maar haar vader was gehuld in een sfeer van geheimzinnigheid en er was thuis altijd een zekere gespletenheid en spanning.

Ze wist iets van de oorzaak van de vervreemding tussen haar moeder en vader, en ze vermoedde vaag dat Xavier geen kind van haar vader was. Vader haatte Xavier; hij sprak nooit tegen of over hem. Soms had ze gezien hoe hij Xavier heimelijk observeerde en zijn onverzoenlijke blik had haar beangstigd.

Toen kwam het incident met de piano. Xavier was op de muziekschool. Hij had aanleg, maar kon niet studeren omdat John West de vleugel verkocht had om zich te wreken op Marjorie. Omdat ze bang was er met haar vader over te spreken had Mary een piano op afbetaling gekocht.

Een week daarna zaten Mary en Xavier op een avond aan de piano en studeerden een duet in, toen John West binnenkwam. Ze voelden beiden zijn aanwezigheid, hielden op met spelen en keerden zich snel om.

Ze schrokken van zijn woeste blik.

„Waar komt die piano vandaan?”

„Die heb ik bij Myer gekocht,” antwoordde Mary. „Ik betaal hem af van mijn zakgeld.”

„Hij gaat morgenochtend terug!”

John West stuurde de piano terug. Mary was er van overtuigd dat dit optreden tegen Xavier gericht was. Hij was niet zoals andere vaders. Ze kon zich niet herinneren dat iemand uit het gezin naar hem toegegaan was om hem raad te vragen of dat hij die zelf gegeven had. Hij en moeder leefden niet als man en vrouw en spraken elkaar slechts aan als het onvermijdelijk was. Hij had moeders leven geruïneerd. Misschien had ze

eens een misslag begaan, maar waarom brak vader niet met haar of vergaf hij haar in het andere geval niet? Mary dacht soms dat haar vader een leven van boetedoening voor haar moeder had uitgestippeld. Moeder was zo nu en dan een beetje eigenaardig. De pijnen in haar rug, waarover ze voortdurend klaagde, en waardoor ze dikwijls het bed moest houden, waren waarschijnlijk volkomen denkbeeldig. Moeders vreemde gefixeerdheid op haar ruggegraat scheen een wapen tegen haar vader te zijn. Ze sprak er in zijn tegenwoordigheid over alsof ze verwachtte hem daardoor te treffen. Wat zat daar achter? En wat stak er achter de op fluisterende toon gehouden gesprekken die vader 's avonds thuis voerde met een heterogeen gezelschap? Wat was er waar van de geruchten dat vader een geheimzinnige leider was van de onderwereld, die op een keer bevel gegeven had een bom te gooien in het huis van een politieambtenaar? Het was al erg genoeg dat ze de lanterfantende dochter van een millionair was; maar het was nog erger als je een vader had met een reputatie waar een luchtje aan was.

De Aartsbisschop was natuurlijk op de hoogte van haar vaders reputatie, maar waarom ging hij dan met hem om? Er kon maar één antwoord op die vraag zijn — en dat antwoord was geld!

Toen ze aangekleed was ging Mary naar beneden naar de muziekkamer en ging bij het grote raam een boek lezen. Ze kon haar gedachten niet bij het verhaal houden en begon weer te peinzen. Wat moest ze doen? Het enige antwoord wat ze daarop geven kon was lak aan alles hebben. Ze konden allemaal naar de maan lopen: moeder en vader en die ouwe Dan Malone. Ze had lak aan ze, aan allemaal! Ze wist echter dat die gedachte haar geen oplossing bracht.

Als ze maar iemand had bij wie ze haar hart kon uitstorten. Het had geen zin naar moeder te gaan, want moeder was volkomen geïntimideerd door vader. Met Joe spreken gaf ook niets, want Joe zou het hele geval als een grap beschouwen. Oma dan of John junior: die zouden met haar sympathiseren, maar ze waren allebei intens gelovig en ze waren altijd diep geschokt

wanneer ze twijfel aan de kerk of oneerbiedigheid tegenover de kerk aan de dag legde. En het had ook geen zin naar vader te gaan.

Met vader zou het vroeg of laat toch wel tot een scène komen. Misschien had oma wel meer gehoord van het gesprek tussen moeder en de Aartsbisschop dan ze had laten merken, en oma's instinct faalde nooit in dergelijke aangelegenheden. Het was vrijwel zeker dat de Aartsbisschop de kwestie bij haar vader ter sprake zou brengen. Kijk uit, Mary West!

Ze zou maling aan hem hebben, nam ze zich voor. Moeder en John en iedereen anders mocht hij overonderen zoveel hij wou, maar haar niet.

Ze strekte zich uit op de rustbank en ging weer lezen, maar loomheid overmeesterde haar en de hand met het boek slipte langzaam naar haar schoot, het boek gleed op de grond en viel ze in een diepe slaap waarin ze allerlei onsamenhangende dingen droomde. Toen haar moeder haar wekte stond de zon laag aan de hemel. Nellie West was oud geworden. Al was ze nog geen zestig, ze zag er bijna even oud uit als haar moeder. Ze was een neurotisch mengsel geworden van godsdienstig fanatisme, ingebeelde ziekte en zonderlinge geestgesteldheid. Ze schudde haar dochter ruw aan haar schouder. „Word wakker, Mary! Word wakker!”

Mary bewoog zich slaapdronken en ging rechtop zitten terwijl ze haar ogen uitwreef. „Hoe laat is het wel? Ik schijn in slaap gevallen te zijn.”

„Als je op een fatsoenlijk uur thuiskwam zou je niet in slaap vallen, jonge dame. Over een half uur gaan we eten, maar ik wou eerst 's met je praten.”

Mary gaapte met een overdreven gebaar. „Hè nee, moeder, asjeblieft niet weer.”

„Ja, jij kan makkelijk pruilen en zeggen 'asjeblieft niet weer'. God weet dat ik niet van kibbelen hou, maar ik ben van plan voortaan streng tegen je te zijn.”

„Hè, moeder, laat U me asjeblieft met rust, als 't U hetzelfde is.”

„Als 't U hetzelfde is! Goed, als je dan niet naar mij luisteren wil, zal je maar naar iemand anders moeten luisteren,” zei Nellie, met de nadruk op de 'iemand an-

ders'. Toen liep ze met opgestreken zeil de kamer uit, kennelijk in de overtuiging dat ze een morele overwinning behaald had.

In de twaalfjarige oorlog tussen John en Nellie had geen van beiden getriomfeerd. John West had Nellie niet klein kunnen krijgen. Nellie had de liefde en het vertrouwen van haar kinderen niet terug kunnen winnen. Alleen Xavier ging met haar om op de intieme manier van een kind met zijn moeder. De anderen hielden zich op een afstand al waren ze uiterlijk vriendelijk tegen haar. Ze kon slechts gissen wat ze wisten van Bill Evans en Xavier; maar ze wisten zeker genoeg om onwillekeurig een aversie tegen haar te hebben.

Voor Nellie was het avontuur met Bill Evans gaan behoren tot het voorportaal van de hel van een betreurd verleden. Sinds hij uit Melbourne vertrokken was had ze nooit meer iets van hem gehoord, en de jaren hadden haar berouw en verdriet geheeld. Xavier en de spanning in huis waren het enige wat haar eraan herinnerde dat ze eenmaal gezondigd had tegen God en haar man. Ze had haar bedreiging volgehouden John West te haten, maar haar haat was nu een smeulend vuur geworden.

John West had Nellie beroofd van haar liefde, maar ze was nu oud en de stroom der liefde was in haar opgedroogd. Ze had gedacht hem te straffen door haar bespottelijke voorwendsel dat ze invalide geworden was, maar ze was er slechts in haar verbeelding in geslaagd invalide te worden. Langzaam maar zeker had John West zich gedwongen gezien het nodige personeel weer in dienst te nemen, maar hij had geen nieuwe auto aangeschaft. Zijn verbod aan Nellie om de deur uit te gaan was langzamerhand verslapt en zo nu en dan ging ze uit, hoofdzakelijk als er een kerkelijke bijeenkomst was. De kwestie of Xavier een kamer voor zichzelf zou krijgen was nooit ter sprake gekomen: als het wel gebeurd was zou een etterende wond misschien opengebarsten zijn. Mrs. Moran had het John West eens voorgesteld, maar zoals ze later tegen Nellie zei: „Toen wierp hij me een van die blikken van hem toe, waardoor de woorden me op m'n lippen bestierven.”

Nellie West was dodelijk ongerust over Mary, maar was volkomen onmachtig haar te helpen. Toen ze in haar wanhoop de Aartsbisschop gevraagd had zijn tussenkomst te verlenen had ze onmiddellijk beseft dat de Aartsbisschop het wel eens aan haar man kon vertellen. God weet wat er nu gebeuren zou!

Toen haar moeder weggegaan was ging Mary naar boven naar haar kamer. Ze was daar nog niet lang of haar broer John klopte op de deur en zei: „Ben je daar, Ginger?” Joe had haar die bijnaam gegeven.

„Kom maar binnen, John.”

Hij gooide de deur open en stormde de kamer binnen. Hij leek erg op zijn vader, maar was langer en breder. Hij had hetzelfde puntige hoofd en dezelfde laagstaande oren en dezelfde weerbarstige lok op zijn voorhoofd. Zijn benen waren echter niet krom en hij had ook de ondoorgrondelijke grijze ogen van zijn vader niet. Hij had de blauwe ogen van zijn moeder.

„Je bent erbij, Ginger. De Aartsbisschop staat met vader aan het hek te praten en ik hoorde jouw naam noemen. Oma heeft me vanmorgen verteld dat ze het al verwachtte en ze heeft het nooit mis.”

Mary, die haar gezicht zat te poederen voor de spiegel, keerde zich haastig om.

„Ik wou je niet bang maken. Ik dacht alleen dat het beter was dat ik je waarschuwde, meer niet.”

„Dank je, John,” zei ze, terwijl ze haar kalmte terugkreeg. „Maak je je niet ongerust, ik kan best op mezelf passen.”

„Pas vooral op dat je geen overijlde dingen zegt, Mary. Je kent de ouwe heer. Zeg niets en doe niets waardoor de toestand erger wordt. Ruïneer je leven niet.”

„M'n leven ruïneren? Kan mij 't schelen. 't Is allang geruïneerd.”

John kwam achter haar staan en sloeg zijn armen om haar schouders.

„Je moet niet zo praten, Mary. Wat bezielt je toch de laatste tijd?”

„Als ik zin heb vader te trotseren doe ik het! Jij doet 't stiekum, maar je hebt de moed niet het in zijn gezicht te doen.”

Ze voelde dat hij zijn handen van haar schouders liet vallen en toen ze in de spiegel naar hem keek zag ze dat hij op zijn lippen beet, zich omkeerde en zijn hoofd boog. Ze ging naast hem staan.

„Sorry, John. Zo heb ik 't niet bedoeld.”

„Je hebt gelijk, ik ben een lafbek. Ik wil niets te maken hebben met vaders plannen voor mij, maar ik weet dat ik hem gehoorzamen zal. Ik heb geen lust de teugels van zijn slagerskar van hem over te nemen. Ik weet meer van zijn levensgeschiedenis en van zijn zakenmanieren dan jij, Mary. Het is een gewetenloos, slecht mens. En God vergeve me de zonde dat ik zo over m'n eigen vader denk!”

John ging voor de spiegel staan en hield zijn vuist achter zijn rug. „Ik heb je nog niet verteld van mijn gesprek met hem eergisterenavond in de muziekkamer, is 't niet?”

„Nee.”

„Nou dan, zijn laatste plan is me een reis te laten maken door heel Australië om op beurten al zijn ondernemingen te leiden, en me op die manier voor te bereiden later in zijn voetstappen te treden.”

„En wat heb je daarop geantwoord?”

„Niets. Ik heb gezegd dat ik het liever niet deed, maar als hij erop stond...”

Plotseling keerde John zich om en pakte Mary bij haar schouders. „O, ik weet wel dat ik een zwakkeling ben, Mary. Ik haat zaken, speciaal zijn soort zaken. Ik wil zijn geld niet hebben — geen penny. Ik wil alleen maar een baan en een beetje geluk, da's al. Ik ben er niet voor in de wieg gelegd een prominente zakenman te worden. Ik neem me altijd voor het hem ronduit te zeggen, maar zijn wilskracht is te sterk voor me. Gisterenavond eiste hij het eerst van me en begon toen te flikflooien; op een zeker moment werd hij bijna vriendelijk, zoals een vader behoort te zijn. Ik kon gewoon niet tegen hem op. Hij is de meest dominerende persoonlijkheid die ik ooit ontmoet heb en ik ben bang voor hem.”

John had gelijk. Er zàt wat voor Mary op.

Hun vader was met de auto thuisgebracht door een nieuwe zakenvriend, Patrick Cory geheten. Pat Cory was een concurrent van Frank Lammence geworden als John West's rechterhand. Wijlen zijn vader was vennoot van John West geweest in zijn wijn- en drankhandel. Patrick Cory had zijn vaders aandelen geërfd en het bleek John West al gauw dat hij hem niet van het kastje naar de muur kon sturen, zoals hij met zijn vader had gedaan. Bij de tactische manoeuvres om de macht in handen te krijgen gedurende het uitkopen en inlijven van de kleine wijngaarden en distilleerderijen had hij zich een waardig partner betoond.

Pat Cory was makelaar en accountant geweest voordat hij in de zaak van zijn vader kwam. Hij kende alle trucs van het moderne zakenleven. Hij was gewetenloos, sluw en intelligent. Hij was er op uit geld te verdienen; en dat zou hij desnoods doen met cynische minachting voor de belangen van anderen. John West begon hem al gauw te bewonderen. Ze werden samen de baas in de Australische industrie van gedistilleerd en vormden op instigatie van Cory een vennootschap, die al begonnen was zijn voelarmen uit te strekken in alle mogelijke ondernemingen in het Australische Gemeenbest.

John West was kort geleden tot de ontdekking gekomen dat hij na zijn dagtaak te moe was om naar huis te lopen; daarom maakte hij er een gewoonte van zich door Cory naar huis te laten rijden. Vanavond was Aartsbisschop Malone met zijn hoge hoed op en zijn geklede jas aan voorbij gewandeld terwijl zij even in de auto zaten te praten voor het herenhuis. Malone had zijn gewone avondwandeling gemaakt met de Kathedraal als uitgangspunt. Hij had een praatje met hen gemaakt en Cory, die hij goed kende als een welgestelde begunstiger van de kerk, om raad gevraagd over de een of andere zakelijke procedure.

Na enige tijd zei Cory met zijn kostelijke Ierse tongval: „Kom, Uwe Genade en Mr. West, ik moet nodig opstappen. De vrouw is nogal precies wat betreft de etens-tijd.”

John West stapte uit de auto en Cory reed weg na een

opgewekte afscheidsgroet. Aartsbisschop bleef nog wat over koetjes en kalfjes praten. Zijn borstelige wenkbrauwen en de bosjes haar aan zijn slapen die als pony uit de binnenrand van zijn hoed staken, waren nu sneeuwwit, maar zijn kaarsrechte figuur was in tegenpraak met zijn zes en zeventig jaar.

„Er is nog een kleinigheid, waarover ik het hebben wou, Mr. West, als U mij mijn driestheid wil vergeven. Het betreft Mary. Niet dat ik het meisje veroordeel. Ik weet dat er niet veel kwaad in haar schuilt, maar ik heb gehoord dat ze wel eens drinkt en laat thuis komt en in slecht gezelschap verkeert. Het ergste is nog dat ze haar godsdienstige plichten verwaarloost.”

John West bestudeerde het gezicht van de Aartsbisschop in het verschietende licht, maar zei niets.

„Ik hoop dat U deze mededeling zult opvatten in de geest waarin zij U wordt medegedeeld. Ik stel persoonlijk belang in Mary. Heel lang geleden heeft ze vaak op m'n knie gezeten. Ik heb haar zien opgroeien tot een mooie vrouw. Ik ben even trots als U op haar talenten, maar ze heeft leiding nodig. Om U de waarheid te zeggen had ik al eerder verontrustende geruchten over haar gehoord, zelfs voordat Uw waarde echtgenote mij er gisterenavond over aansprak. Wat zoudt U ervan zeggen als U eens met haar praatte, Mr. West?”

„Uitstekend, Uwe Genade. Ik heb me zelf ook al een beetje bezorgd gemaakt... maar ik heb het zo razend druk, en zodoende...” John West wist niet goed hoe hij zich houden moest en ergerde zich over Mary.

„Het leek me het best dat U eens met haar zou praten, beter dan dat ik het doe. U moet niet te streng tegen haar zijn, ze is alleen wat eigenzinnig, meer niet.” Met dit advies nam de Aartsbisschop afscheid.

Toen ze beiden een paar stappen hadden gedaan zei de Aartsbisschop, terwijl hij omkeek: „En denk erom, Mr. West, de hoofdzaak is dat U er haar toe krijgt dat ze weer geregeld naar de Mis gaat en de Heilige Sacramenten ontvangt. In dat opzicht geldt de stelregel: goed voorbeeld doet goed volgen!”

West keerde zich ijlings om, maar de hoge gestalte van Malone was al opgeslokt door de vallende duisternis.

Het avondeten werd in stilte genuttigd. Iedereen scheen de spanning te voelen. Toen hij van tafel opstond zei John West: „Mary, ik moet je even spreken in de muziekkamer.”

Mary gehoorzaamde zijn bevel. Hij draaide het licht op, ging aan de tafel zitten en wees naar de stoel tegenover hem. Hij hield zijn ogen strak op haar gevestigd. „Wat betekent dat wat ik net gehoord heb dat je je godsdienstplichten verwaarloost?”

Ze hief haar hoofd hooghartig op. „Dat zal U 'n zorg zijn. U hebt zelf jaren lang geen kerk van binnen gezien.”

Hij bewonderde haar zijns ondanks. Ze was wel haar vaders dochter. En mooi, heel mooi, zoals ze daar zat en hem trotseerde. Maar hij moest voor haar eigen bestwil de puntjes op de i zetten.

„Wat bezielt je dat je zo tegen me praat?”

Ze antwoordde niet.

„Je hebt je godsdienst verwaarloosd, je hebt gedronken en bent laat uitgebleven en het is al zover gekomen dat de Aartsbisschop over je gedrag praat. Wat is daar de bedoeling van?”

„Dat zou U toch niet begrijpen.”

„Nee, denk je dat? Maar in ieder geval moet er een eind aan komen!”

„Ik laat me door U niet koeieneren, vader,” zei ze. Haar stem was overgegaan in een fluisterend geluid en haar lippen trilden een beetje.

„Zo? Maar ik zeg je dat je precies doet wat ik je zeg. En dat is dat je onmiddellijk naar de biecht en ter communie gaat. Dat garandeer ik je. En voortaan ga je elke Zondag ook naar de Mis!”

Och vader, dacht ze, kon ik je maar vertellen van mijn moeilijkheden, mijn twijfel! Kon ik maar bij je op je knie zitten en je over je grijze haren strijken en je om raad vragen! Ze stelde zich voor wat er gebeuren zou als ze het deed en barstte bij die gedachte bijna in hysterisch gelach uit.

Snap je het dan niet, meisje, dacht hij. Ik weet wat het beste voor jou is. Je moet ophouden met je loszinnige levenswandel en je godsdienstplichten uitoefenen. Hij

wou dat het in hem was op zachte toon met haar te praten, haar te vertellen dat ze zijn oogappel was, dat hij alleen maar om haar welzijn dacht. Maar zijn aard was zo dat hij niet in staat was om milder te zijn, zelfs als zijn lievelingskind in moeilijkheden zat.

„Nou?” vroeg hij op bevelende toon.

„En als ik het nou niet doe?”

„Waarom zou je het niet doen? Waarom zou je me trotseren? Je weet dat ik spreek voor je bestwil. Ik heb je alles gegeven wat je nodig hebt. Een goed tehuis, een uitstekende opvoeding en ruim zakgeld. Wat zou je voor reden hebben schande over dit huis te brengen?”

Plotseling werd ze woedend over de huichelarij van zijn woorden. „Ik wens zo niet door U te worden toegesproken, vader. Ik ben erg ongelukkig om een groot aantal redenen, maar ik wens niet als een kind behandeld te worden. Ik ben een volwassen vrouw. Ik zal zelf wel uitmaken hoe ik leven wil.”

Hij sprong overeind en leunde over de tafel. „En wat voor leven! Je gedraagt je als een dronken slet. Geen dochter van mij zal zich gedragen zoals jij je gedraagt. Je doet wat ik je zeg of anders ga je m'n huis uit!”

Ze begon te snikken en hete tranen stroomden haar over de wangen.

Hij stond haar aan te staren en merkte dat zijn grove woorden haar gekrenkt moesten hebben. Hij wou haar om vergeving vragen, maar dacht: als ik het doe wordt haar moed om me te trotseren weer groter. In plaats daarvan zette hij zijn aanval dus door, zij het ook minder heftig.

„Je doet wat ik je zeg, Mary. En je komt vroeger thuis; je moet om twaalf uur binnen zijn. En je gaat uit die theaterclub; dat stel mensen deugt niet.”

Mary verkropte haar tranen. Tot ze klaar was om voorgoed de deur uit te gaan, moest ze doen wat die man zei, dacht ze.

„Uitstekend vader, ik zal doen wat U zegt. Maar er komt een dag... en dan zullen we nog 's zien.”

Ze holde door de hall de trap op. In haar kamer gekomen smeed ze zich neer op haar bed en snikte zich in slaap.

John West bleef stokstijf staan met een gezicht zo grimmig als een masker. Waarom kon hij Mary nooit laten merken dat hij haar aanbad, en alleen maar wou dat ze zielsgelukkig was?

Mary West werd de volgende morgen bij het krieken van de dag stijf van de kou wakker. Ze kleeedde zich uit en kroop onder de dekens, maar ze viel niet weer in slaap voordat de kille herfstzon haar door het raam begroette.

De volgende avond, een Zaterdag, ging ze naar de biecht met het vaste besluit te zien of ze er troost in vinden kon, en om te controleren of ze geloofde in de macht van de priester.

Het resultaat was een schok voor haar. Ze kwam onherroepelijk tot de conclusie dat de biecht boerenbedrog was. De priester was een jonge man zonder enige kennis van de wereld. Hoe kon die haar helpen? Al deed ze nog zo haar best vertroosting te vinden en haar tanende geloof te laten opleven, het lukte haar niet. De volgende morgen vastte ze en ging naar de Mis en ter Communie. Het resultaat was hetzelfde: al deed ze nog zo haar best te geloven dat de ouwel het lichaam en het bloed van Christus was, het ging niet.

Mary West had haar geloof verloren en haar geest begon te zoeken naar iets wat het vervangen kon, anders was ze verloren.

Clive Parker werd de ochtend nadat Tinn hem te lijf gegaan was in het Melbourne Hospitaal wakker. Hij kon zijn mond niet opendoen. Zijn hoofd zat in een verband en leek op het punt te barsten.

De dokter had tegen hem gezegd dat hij een kaakfractuur en een hersenschudding opgelopen had. Ze hielden hem zes weken in het ziekenhuis. Zijn vrouw, Jeannie, die in de derde maand was, kwam hem iedere dag bezoeken om hem een beetje op te beuren en hem ertoe te krijgen dat hij berustte in de werkeloosheid waartoe het ziekbed hem dwong. Toen ze zijn kaakbeen met zilverdraad gerepareerd hadden en de gevolgen van de hersenschudding verdwenen waren mocht hij ander bezoek ontvangen. Ouwe Ron Lassiter was een van de eer-

sten die bij hem kwamen, maar afgezien van de opmerking dat het 'een stelletje zware jongens was in het Stadion' liet hij zich verder niet uit. West heeft zijn mannetjes goed getraind, da's zeker, dacht Parker. Inmiddels was de West-machinerie in actie gekomen om de zaak in de doofpot te stoppen.

De journalistenbond stelde een onderzoek in naar wat er gebeurd was. Het leverde geen positief resultaat op omdat de persmensen die er bij geweest waren niet met zekerheid konden verklaren dat het lichamelijke letsel met opzet was toegebracht. Ze wisten het niet zeker, zeiden ze; misschien was het wel een ongeluk geweest. Na een week begon Parker al ernstig te overwegen hoe hij te werk zou gaan om John West te pakken te krijgen. Hij dacht er over West en Tinn gerechtelijk te laten vervolgen, maar een advocaat die aan zijn bed geroepen werd scheen er niet zeker van te zijn dat het wettige bewijs geleverd zou kunnen worden.

Eindelijk werd hij uit het ziekenhuis ontslagen en ging na een paar dagen rust weer aan het werk. Diezelfde middag werd hij bij Murkett ontboden. Het was duidelijk dat Murkett's reactie bestond uit een terugtrekkende beweging. „Denk er goed om dat je voor mij werkt,” waren zijn laatste woorden. „Je bent teveel waard om je nek te riskeren ter wille van een worstelwedstrijd. Geef ze er zo nu en dan van langs, maar maak het niet te bar.”

Parker protesteerde niet. Wat had het voor zin?

Hij had er last van dat de zenuwen aan de linkerkant van zijn gezicht voortdurend aangedaan waren door de kwetsuren. De spieren van zijn gezicht vertrokken zich met tussenpozen krampachtig, waardoor zijn hoofd telkens een reflexbeweging maakte. Hij voelde zich daardoor gedeprimeerd.

Diezelfde middag kreeg hij een telegram van Richard Lamb. Of hij om drie uur in de achterbar van een zeker hotel kon komen! Parker, die nieuwsgierig was, was op de afgesproken tijd present. Toen hij de deur in liep stormde Ted Tinn in eigen persoon op hem aan en greep zijn hand. Een magnesiumlicht flitste. Ze hadden hem gefotografeerd terwijl hij Tinn de hand schudde.

Parker vloog op de fotograaf af, maar Tinn en Lamb hielden hem zachtjes tegen. „Smeer 'm liever, Sneeuw-witje,” zei Tinn. „Die foto van jou en mij, terwijl we elkaar de hand schudden, komt deze week nog in de krant!”

Toen hij op het kantoor kwam had hij weer een onderhoud met Murkett gehad. „Nee, nee, Parker, het is beter de zaak te laten rusten. We hebben je je salaris uitbetaald terwijl je in het ziekenhuis lag. We zullen ook de doktersrekening betalen. Neem een goeie raad van me aan, jong; laat de zaak lopen. Als je het niet doet riskeer je alleen maar verdere onkosten of nog meer ongelukken.”

Een half uur later kreeg Parker een telegram of hij John West een bezoek wou brengen. Hij ging onmiddellijk.

„En, Parker,” zei John West minzaam: „Ik heb m'n best gedaan je te waarschuwen dat die Yankees gevaarlijke kerels waren, maar je wou niet naar me luisteren. Ik had er niets mee te maken, maar ik wil je helpen. Hier heb je een cheque van vijfhonderd pond, ter bestrijding van je doktersrekening en diversen.”

Parker stond op met een ellendig gevoel. Zijn spirit was een ogenblik gebroken. Tranen welden in zijn ogen op, maar hij verdrong ze door met zijn oogleden te knippen. Hij nam de aangeboden cheque van tafel en scheurde hem met woedende bewegingen in snippers.

„Ik ben niet te koop, West,” zei hij, „ik krijg je vroeg of laat wel te pakken.”

John West lachte alleen maar vaag. Het was alsof hij voorspellen kon dat Parker de rest van zijn leven zou doorbrengen met vergeefse pogingen om het slechts aan ingewijden bekende verhaal van het West-rijk gepubliceerd te krijgen, en met vruchteloos trekken van het ene baantje naar het andere om een krant te zoeken die hem verlot zou geven de takken van sport die in West's handen waren aan te vallen.

In October 1929 bevond John West zich onder de geweldige menigte die naar het Spencer Street Station stroomde om afscheid te nemen van Zijne Excellen-

tie James Summers, Eerste Minister van Australië. Labour had stormenderhand de verkiezingen gewonnen in de meest sensationele campagne sinds de Stichting van de Federatie. De politieke slinger had een zo wijde boog beschreven dat de Nationalistische Eerste Minister zelf zijn zetel verloren had.

Voor James Summer was dit het hoogtepunt van zijn leven. Hij zou het hoogste ambt in het land bekleden. Zijne Excellentie James Summers, Eerste Minister van Australië! Jaren geleden, toen hij zonder een cent op zak uit zijn winkeltje op het platteland getrokken was en zich in de Labourbeweging in de city gestort had, had hij moeilijk kunnen dromen dat hij op een goeie dag Eerste Minister zou worden. Zijn hele carrière was door deze grote triomf bekroond. Hij was een man die door de Bestemming was aangewezen; de man die Australië uit de crisis zou helpen.

Het groezelige, slaperige stationnetje was tot nieuw leven gewekt om afscheid te nemen van de nieuwe Eerste Minister. De Gouverneur Generaal reisde met dezelfde trein, maar de reusachtige menigte die stond te wachten interesseerde zich niet voor hem. Ze waren gekomen om Jimmy Summers een vaarwel toe te roepen. Er waren onder de menigte mannen die nooit tevoren voor Labour gestemd hadden: zakenlieden groot en klein, die Summers als de enige kans op herstel beschouwden. Maar de menigte bestond hoofdzakelijk uit leden van de Labour Party of arbeiders die geloofden dat de Labour Party slechts voor hun belangen zou opkomen. Jimmy Summers was hun idool. Nu was hij Eerste Minister; dat was iets om te vieren. Hij zou het werkloosheidprobleem oplossen en hogere lonen verkrijgen en diensten instellen in het belang van het algemeen. Wees maar niet bang, de grote heren zullen wel leren dat ze de baas niet kunnen spelen als Jimmy aan het hoofd van de Regering staat.

Toen hij uit de auto stapte en zich een weg baande door de menigte klonken de echo's van wild gejuich over de perrons van het oude gebouw. Toen klonk uit duizenden kelen het lied van de arbeiders:

*Solidariteit!
Is ons heilig ideaal!
Solidariteit!
Voor eeuwig en altijd!
Want de Vakbond maakt ons sterk.*

Er waren mensen onder de menigte die het oude lied nog nooit gehoord hadden en zich afvroegen welk verband het kon hebben met de gebeurtenissen. John West die het voor het laatst gehoord had toen hij de menigte toesprak buiten het Parlementsgebouw, toen Pater Jesper uitgewezen was, trok een gezicht tegen de mensen die het zongen alsof hij zeggen wou: „Zing dat lied asjeblieft niet! Dat zingen alleen maar rooien!” Summers lachte en wuifde tegen de zingende menigte. Hij was een man van zestig jaar en zijn haar was grijs gevlekt. Hij kon met moeite bij de trein komen en moest overal gelukwensen in ontvangst nemen en beantwoorden. Hij stond te wuiven terwijl de juichende en zingende menigte aangroeide. Summers was een vroom katholiek en een toegewijde gezinsvader. Hij was een inspirerend spreker in een periode dat welsprekendheid nog steeds een belangrijke rol in de politiek speelde. Terwijl hij de menigte toe wuifde vulden zijn ogen zich met tranen. Ze stelden vertrouwen in hem; hij zou het niet beschamen. De avondschemering daalde als een donkere wolk. De locomotief floot; de trein stelde zich langzaam in beweging. Summers zocht zijn plaats op en het gejuich en gezang verflauwde tot het onhoorbaar werd. Hij kon zijn vermoeide lichaam wat rust gunnen. De grote ontvangst die hem bereid was leidde hem tot gedachten of hij het in hem gestelde vertrouwen waardig was. Ja, hij was het grote vertrouwen dat in hem gesteld was waardig. Had hij niet in de beweging gevochten sinds hij een jongen was? Had hij niet een grote rol gespeeld bij het verwerpen van de Wet op de Dienstplicht? Had hij niet met hand en tand gevochten in zijn pogingen om de Scheepvaartmaatschappijen van het Gemenebest te redden? En had hij in deze verkiezing niet gevochten om het Arbitrage Systeem te

redden? Had hij niet het grote Socialistische doel, de grote resolutie van 1922 ingevoerd?

De Socialistische Resolutie! Dat was lang geleden. De arbeiders waren nog niet klaar voor Socialisering. De Grondwet zou het trouwens niet toestaan. De vijandige Senaat zou alle maatregelen voor Socialisering afstemmen.

Er was overigens geen behoefte aan Socialisering. Maak de tariefmuur liever wat hoger en maak een eind aan de toevloed van goedkope arbeidskrachten uit het buitenland; meer was niet nodig om het werkloosheidsprobleem op te lossen; dan zou de voorspoed vanzelf wel terugkeren.

De communisten pleitten voor een Socialisme dat nog extremer was dan Socialisering, en ze verloren hun verkiezingsdeposieten. Dat waren alarmisten die het hele land afreisden en overal verkondigden dat we aan de vooravond van de grootste en verschrikkelijkste depressie stonden die er ooit geweest was. Er zou geen depressie komen. Dat kon je gerust aan Jimmy Summers overlaten. Het was heel makkelijk voor de communisten om socialistische praatjes te verkopen en over de depressies te spreken; zij waren niet aan het bewind. In ieder geval hadden de arbeiders laten zien wat ze dachten van die vent in de haven van Melbourne. Ze hadden hem uitgejoeld, met rotte groenten gegooid en geroepen dat ze Jimmy Summers zouden kiezen om voor hun belangen op te komen.

Nee, als hij overal Socialisering bepleit had zou hij hier vandaag niet zitten; en wat zouden dan de arbeiders moeten doen met de Nationalisten aan het roer?

Zijn vermoeide brein kon die warreling van gedachten niet meer verwerken. Hij had hoofdpijn. Zijn keel was rauw van het houden van honderd inspirerende redevoeringen. Hij begon te knikkebollen en het duurde niet lang of hij sliep: een onrustige slaap, waarin een duizendkoppige menigte hem toejuichte en hem naar een grote marmeren troon droeg.

In Albury werd hij wakker van gejuich en geschreeuw. Hij had nog hoofdpijn en voelde zich stijf. Hij stapte over na zich opnieuw met moeite een weg gebaad te

hebben door de juichende menigte. Hij ging naar zijn speciale couchette en sliep terwijl de trein zich voortspedde.

De volgende morgen kwam hij aan in Canberra, de nieuwe Regeringshoofdstad van Australië. Ver van de zee, ver van de grote industrie centra. De woonplaats van politici en staatsambtenaren. Een keurige, ziellose miniatuurstad. Hier wachtte een tweede grote menigte de nieuwe Eerste Minister op. Zij stond zo dicht opeengepakt dat de Gouverneur Generaal het Onderkoninklijke rijtuig niet bereiken kon. Jimmy had tien minuten nodig om bij zijn auto te komen. Hij werd naar het Hotel Canberra gereden. Jimmy Summers, de Eerste Minister van de arbeiders, wou niet wonen in de weelderig ingerichte dienstwoning van de Eerste Minister.

In het hotel hoorde hij het nieuws van de eerste grote krach van Wall Street van zijn secretaris, en hij begreep er niets van. Zou hij te kampen hebben, niet met een voorbijgaande phase van werkloosheid, maar met een grote crisis zoals die van de jaren negentig? Zou hij een land moeten besturen, welks economie op het punt stond ineen te storten?

Terwijl hij een bad nam en toen wat ging rusten op zijn geriefelijke bed had hij er een voorgevoel van dat deze krach in aandelen in Wall Street, New York, wel eens een onheilspellend teken kon zijn, dat de wereld hals over kop in een verschrikkelijke put tuimelde. De arbeiders van Australië zouden misschien te kampen hebben met hongersnood en wanhoop; zou hij, Jimmy Summers, dat kunnen verhinderen?

John West zei dikwijls in de jaren na 1929 dat het hem £25.000 gekost had om de Regering Summers aan het bewind te krijgen. Natuurlijk zou Labour evengoed gewonnen hebben als hij nooit geboren was, maar zoals alle mensen die in de greep van de machtswellust geraakt zijn, schreef hij gebeurtenissen aan zijn invloed toe die anders ook gebeurd zouden zijn.

Dagenlang na de verkiezingen kon John West niet werken. Nachten lang kon hij niet slapen. Hij had het toppunt van zijn macht bereikt. De opgetogenheid

die zich van hem meester maakte was gelijk de droom van een opiumschuiver: tegelijkertijd helder en verward. Hij zag zichzelf als de machtigste man van Australië. Het door elkaar gehaspelde patroon van zijn macht scheen als een lichtstraal voor zijn geestesoog, maar de vaagheid van het patroon baarde hem zorgen. Waarom voelde hij zich zo verward? Na een paar dagen werd hij zich bewust van het waarom. Hij was zo bezorgd omdat hij niet goed wist wat hij met zijn macht moest doen, nu hij die bereikt had! Hij had een plan in zijn hoofd voor een tarief op geïmporteerde drank, dat zo hoog was dat die er onverkoopbaar door werd, en daaraan zou hij een miljoen pond sterling verdienen. Hij kon zijn rijk beschermen en uitbreiden, maar wat verder?

Vroeger had het hem vrijwel koud gelaten welke politiek een politicus of een regering voorstond, als men maar rekening hield met zijn wensen in zaken die zijn belangen raakten. Misschien zou het nodig zijn dat hij zich ditmaal een vaste opinie vormde ten opzichte van de politiek, dan kon hij zijn macht ten volle gebruiken. Hij moest er althans voor zorgen, besloot hij uiteindelijk, dat de Regering Summers een politiek volgde die een eind aan de depressie zou maken. Het zakenleven stond er slecht voor, de winstcijfers moesten in al zijn ondernemingen op het vroegere peil teruggebracht worden. In dit opzicht zou Ted Thurgood zich weer nuttig kunnen maken. Die gedachte troostte hem.

Op een keer kwam hij Aartsbisschop Malone tegen en besprak de zaak met hem. Hij merkte wel dat Malone er erg op gesteld was dat er zo spoedig mogelijk een eind aan de depressie zou komen, maar ook dat hij zich bezorgd maakte dat de algemene onrust en de mijnwerkersstaking in New South Wales tot een revolutie leiden kon. Hij voelde zich pijnlijk getroffen toen de Aartsbisschop verklaarde, dat het nog zo kwaad niet was dat Labour te weinig invloed in de Senaat had, omdat de Conservatieve Senaat als een rem zou werken op het Kabinet, als extremisten zoals Ashton er, zij het slechts een gedeeltelijke uitvoering van het doel van de Labour Party — Socialisering — door zouden krijgen.

Malone was zonder twijfel de laatste jaren conservatief geworden, redeneerde John West; maar hij had gelijk: de heiligheid van het particuliere bezit moest onaantastbaar blijven.

Een paar dagen later kwam Ted Thurgood in Melbourne om met John West te confereren. Hij was vervuld van zijn fiduciaire plan tot uitgifte van Staatsobligaties om het land te redden. John West begreep er zoveel van dat volgens het plan van Thurgood tot een maximum van £ 60.000.000.000 aan nieuw bankpapier in omloop gebracht moest worden via de Commonwealth Bank. Thurgood zette zijn ideeën met zoveel kracht van overtuiging uiteen dat John West voor honderd procent overtuigd werd van hun deugdelijkheid, maar hij was voor het ogenblik meer geïnteresseerd in zijn eigen plan om een miljoen te verdienen aan het in behandeling zijnde Tarief Wetsontwerp, dat Summers voor Kerstmis in zou dienen.

John West belde Cory op, die direct kwam. Nadat John West Cory aan Thurgood had voorgesteld begonnen ze meteen de details te bespreken.

„Zoals je weet,” zei John West tegen Thurgood, „staat mijn plan om de Australische drankindustrie tot ontwikkeling te brengen conform de Labour-politiek, op het punt kracht van wet te krijgen. Ik heb er voor de verkiezingen met Summers over gesproken, en hij had er wel oren naar. Hij zei dat hij van plan was alle Australische industrieën op die manier tot ontwikkeling te brengen.”

Terwijl John West doorging met praten tegen Thurgood aan de overkant van de tafel, zat Patrick Cory onder de foto van Barney Robinson. Hij had zijn bril afgezet en wreef in nadenken verzonken met duim en wijsvinger over zijn neus. Zijn gezicht was mager en hoekig. Lappen mager vlees liepen recht van zijn neus naar zijn kaakbeenderen en zijn dunne lippen kwamen met een opwaarts boogje precies in het centrum van die verlengde lijnen uit. Cory bewaarde tijdens een gesprek altijd het stilzwijgen en kwam alleen zo nu en dan op het juiste ogenblik met enige welgekozen woorden uit de hoek. Hij poetste nu zijn bril met zijn zakdoek op en

maakte ten onrechte de indruk dat hij nauwelijks luisterde naar wat er gezegd werd.

John West legde Thurgood uit dat de import van Schotse whisky een belemmerende invloed had op de Australische industrie. Als de invoerrechten aanzienlijk verhoogd werden zou het ingevoerde product onverkooptbaar zijn. „Een onmiddellijke toeneming in productie en werkgelegenheid zal er het gevolg van zijn. Maar ik heb nog een andere idee.”

„Häh! Häh! Häh!” lachte Thurgood, en Cory hield op met het poetsen van zijn bril en keek hem afkeurend aan.

„Excuseert U alstublieft mijn cynisme, heren,” zei Thurgood, „maar Canberra krioelt van wandelgang-politici die schreeuwen om protectie. Als het geen wijn en spiritualiën is, is het scheermesjes of zijden kousen, of God weet wat. 'Tarief-Toeters' noemen we ze. Ze krijgen bijna allemaal wat ze willen.”

„De houding die men in ons land aanneemt ten opzichte van het beïnvloeden van de leden van het Parlement in de wandelgangen is dom,” wierp John West tussenbeide. „Ik heb net een artikel in de *Literary Digest* gelezen over het 'lobbyen' in Amerika. Aan de overkant van de grote vijver hebben ze geautoriseerde lobbyisten die de politici officieel interviewen. Lobbyisten brengen de politieke figuren het standpunt van zakenlieden en anderen onder het oog. En zo hoort het ook.”

„Ja, daar is wel iets voor te zeggen. Maar ziet U, Mr. West, Summers en nog een paar anderen stellen een aandoenlijk vertrouwen in dit Tarief Wetsontwerp. Ik geloof dat alleen een uitgifte van Staatsobligaties het land kan redden...”

Cory zette zijn bril weer op tot hij goed zat. „Mr. Thurgood,” zei hij rustig, „ons plan is nu belangrijker dan toen Mr. West er het laatst over gesproken heeft. Zou U het geen goed idee voor de Australische industrie vinden als er een clause in het Tarief Wetsontwerp werd opgenomen, waarbij de Schotsche Maatschappij gedwongen werd een percentage van ons — ik bedoel het Australische — product door het hunne te mengen?”

„Dat zou het zeer zeker zijn,” zei Thurgood, die niet precies wist waar het om ging, „maar ik zie niet in hoe...”

„Goed dan, als we dan eens een andere clause in het Wetsontwerp opnamen, waarbij de duur die spirutaliën nodig hebben om te 'rijpen' voordat ze ten verkoop mogen worden aangeboden verlengd wordt tot — laten we zeggen — tien jaar?”

„Daar is niets tegen, maar ik zie nog steeds niet in...”

„Dat zit zo. Wij hebben een ruime voorraad belegen spirutaliën. De Schotten hebben een distilleerderij in Zuid-Australië opgericht, maar ze zijn pas begonnen te produceren...”

„Hah! Hah! Hah! Een prachtschema! Nu begin ik te begrijpen hoe het komt dat U en Mr. West zo goed kunnen samenwerken. Dat kunnen we makkelijk regelen, zou ik zeggen, maar ik denk dat de Minister van Invoer en zijn assistent wel een, uh, kleine, uh, stimulans zullen moeten hebben.”

„Dat kan georganiseerd worden,” zei John West. „Maar wat doen we met Summers?”

„O, laat Summers asjeblijft met rust. Jimmy doet geen zaken op die manier,” zei Thurgood joviaal. „Wat doen we met Ted Thurgood? Dat is meer ter zake uitgedrukt. Hah! Hah! Hah!”

„Als je aan mijn kant komt, word je op den duur millionair,” zei John West profetisch en met nadruk.

„Zal ik Mr. Thurgood op de hoogte brengen van het amalgamatieplan, Mr. West?” vroeg Cory met een ernst die zo nadrukkelijk was dat zij spottend klonk.

„Ik zie niet in waarom niet.”

„Goed dan, Mr. Thurgood.”

„Ted heet ik. Iedereen noemt me Ted. Rooie Ted. Hah! Hah!”

„Goed, Ted dan. Wanneer het Wetsontwerp het Huis gepasseerd is, zal ik me in verbinding stellen met de Schotsche lui en hun een voorstel doen om een gemeenschappelijke Maatschappij op te richten ten einde de productie en de import van spirutaliën in ons land in handen te krijgen binnen de grenzen van de wet. Ik geloof dat ze het accepteren zullen, al zijn we ook

van plan een plok aandelen in hun maatschappijen in het buitenland te vragen als een onderdeel van de overeenkomst."

„Ze zullen wel niet anders kunnen," zei Thurgood verbaasd. „Dat schema is een miljoen waard!"

„Op z'n minst een miljoen," zei John West. „Op z'n minst een miljoen op de lange duur, en ik zal degenen die me helpen het uit te voeren niet vergeten."

Cory vertrok en John West vroeg Thurgood hoe het stond met de situatie in de Staatspolitiek van Queensland. Thurgood's voorspelling was uitgekomen: de Regering MacCorkell was verslagen in de stembus en de Nationalisten waren na veertien jaar weer aan de macht. Thurgood zei tegen John West dat hij dacht dat de Nationalisten voorlopig nog wel geen onderzoek zouden laten instellen naar de handel in de Chirraboo mijnen. Jenner had zijn campagne gestaakt, blijkbaar omdat hij geen zin had de Nationalisten ammunitie te verstrekken waarmee ze het Ministerie Summers beschieten konden, en de Regering van Queensland bewaarde een wonderbaarlijk stilzwijgen ten opzichte van de zaak. „Misschien hebben ze het hele geval vergeten, of misschien wachten ze ook wel tot ik met mijn Wetsontwerp voor de uitgifte van obligaties aankom. Dan zullen ze een Koninklijke Commissie benoemen die een onderzoek instelt naar Chirraboo. Ze kunnen me niets maken, Mr. West, maar misschien zullen ze proberen me op het kritieke moment in discrediet te brengen. Als ze dat doen heb ik Uw invloed nodig om een politieke moord-aanslag op me te voorkomen."

„Ik geef je mijn woord dat ik je dan zal beschermen, en ik ben een man man m'n woord," verzekerde John West hem, zonder ernstig te geloven dat het ooit nodig zou zijn zijn belofte in te lossen.

Een paar dagen later kwam John West Ashton op straat tegen en wenste hem geluk met de overwinning van Labour. Ashton zag er heel wat flinker uit dan toen ze elkaar de vorige keer gezien hadden op de zitting van de Koninklijke Commissie die een onderzoek instelde naar de affaire Maloney, maar tot John West's verbazing reageerde hij maar zwakjes.

„Ja, Labour heeft een overwinning behaald, maar duizenden mensen zijn zonder werk. We moeten gauw iets voor hen doen. De toestand maakt extreme maatregelen noodzakelijk en we kunnen die niet krijgen via de Senaat. Ik ga morgen weer naar Canberra en ga daar een campagne beginnen voor een dubbele ontbinding en een onmiddellijke verkiezing. Op die manier zullen we in beide Huizen macht krijgen en in staat zijn onze politiek door te voeren.”

„Maar U kunt het vraagstuk toch ongetwijfeld zonder een verkiezing oplossen,” zei John West.

„We moeten een onmiddellijke verkiezing doordrijven, Mr. West. Er bestaat geen andere uitweg. De voorspoed staat heus niet om het hoekje van de deur op ons te wachten, zoals de bladen beweren, en zoals Summers en nog een paar mensen geloven. De depressie zal met de maand erger worden, tenzij we de macht in de Senaat krijgen.”

„Wat denkt U van het plan van Thurgood?”

„Geen enkele financiële hervorming behalve de nationalisering van het bankwezen zal helpen.”

„De nationalisering van het bankwezen? Maar dat betekent Socialisering!”

„Inderdaad, Mr. West. Blijkbaar hebt U, met zovele anderen, vergeten dat Socialisering het voornaamste punt is van het platform van Labour.”

Ashton was al verdwenen voordat John West hem vertellen kon dat de mijnbouwmaatschappij waarin hij aandelen had op het punt stond haar eerste dividend uit te keren.

De volgende dag kwamen Ned Horan, de leider van de Victoria Labour Party, Bob Scott en Tom Trumbleward bij John West en Frank Lammence. Labour had een verkiezing in het Parlement van Victoria doorgedreven en ze waren vol vertrouwen over de afloop.

„Ik zal U vertellen voor wat,” zei Ned Horan. Ik zal U vertellen voor wat, Mr. West. De mensen zijn ontevreden omdat de tijden zo slecht zijn, en de Nationalisten hier zullen met de Nationalisten in Canberra en de Labour Party in Queensland mee de politieke wildernis ingaan.”

John West gaf Frank Lammence opdracht de gebruikelijke auto's en gelden voor de campagne beschikbaar te stellen en studie te maken van de kandidaten voor de voorverkiezingen in de verschillende kiesdistricten. Voor het eind van het jaar was het Tarief Ontwerp wet geworden, en bevatte het alle clausules die John West verlangd had, en was Ned Horan weer Premier van Victoria. Voor het eind van het jaar waren er ook 300.000 werklozen in Australië en de winkels verkochten zelfs tijdens de Kerstweek weinig. Zo brak het jaar 1930, het vreselijkste jaar in de geschiedenis van Australië, aan met een dergelijk vooruitzicht op armoede en ruïne, dat zelfs de multi-millionair John West bekropen werd door een vaag gevoel van angst voor de toekomst.

HOOFDSTUK XI

„De Australische Labour Party is een kapitalistische partij en de zogenaamde Liberalen in Australië zijn in wezen Conservatieven.”

LENIN

IN Januari vertelde John West thuis dat de Eerste Minister hem een bezoek zou brengen. Nellie en Mrs. Moran waren van plan geweldig uit te halen, maar hij stond er op dat ze de volgende Zondag niet anders dan de gewone afternoon tea zouden opdienen voor Summers en de Aartsbisschop, die ook komen zou. Aartsbisschop Malone arriveerde het eerst en Nellie liet hem binnen in de ontvangkamer waar John zat te wachten.

Toen Nellie hen alleen gelaten had zei de Aartsbisschop tegen John West: „Zoals ik vroeger al opgemerkt heb, Mr. West, het is van essentieel belang dat Summers zich verzet tegen de extremisten in de Partij en weigert

een nieuwe verkiezing te laten houden. De anti-Labour Senaat zal er wel voor zorgen dat Ashton en Thurgood niet op hol slaan met hun plannen voor socialisering en de arbeiders niet aanmoedigen tot een revolutie.” „Och, ik denk dat U zich niet bezorgd hoeft te maken over Thurgood. Blaffende honden bijten niet.”

„Ik mag lijden dat U gelijk hebt, Mr. West. Is hij ten slotte niet van het ene eind van het land naar het andere getrokken tijdens de verkiezingscampagne en heeft hij niet overal als een papagaai geroepen dat hij de mijnen binnen veertien dagen weer zou gaan exploiteren, als Labour terugkwam? En inmiddels wordt de staking of de 'lock-out', of hoe ze het tegenwoordig noemen voortgezet. Ik zal U één ding vertellen, Mr. West, ons land staat voor grote moeilijkheden, misschien wel voor een revolutie, als de mensen in Canberra het hoofd niet koel houden.”

„Ik ben het met U eens, Uwe Genade. Het zakenleven stagneert en ...”

John West werd onderbroken door de komst van de Eerste Minister. Summers' gezicht was pafferig en bleek, en zijn haar, dat een paar maanden geleden nog grijs was, was nu sneeuwwit. Hij was niets op zijn gemak en maakte de indruk alsof hij instructies verwachtte, waartegen hij bezwaar zou hebben, maar die hij zich toch gedwongen zou zien uit te voeren. Hij scheen geïntimideerd te zijn door de aanwezigheid van de Aartsbisschop, zoals een kind in een warenhuis door een Sinterklaas. De conversatie vlotte niet erg zolang Nellie en het meisje de afternoon tea serveerden.

Toen de tafel was afgenomen voelden ze alle drie de spanning. Summers nog het meest: hij wist dat de uitnodiging niet het karakter droeg van een beleefdheidsbezoek. West wou iets van hem hebben — hij had genoeg aan zijn Tariefwet en zou niet meer krijgen — of, wat nog waarschijnlijker was, Zijn Genade voerde iets in zijn schild. Maar waarvoor moest John West daarbij zijn? West was een vreemdsoortig mens voor de Aartsbisschop om als vriend mee om te gaan, al viel het niet te ontkennen dat West buitengewoon royaal was voor de kerk.

„Hoe staan de zaken in Canberra, Mr. Summers,” vroeg Malone op de toon van iemand die een direct antwoord verlangt. „Schuilt er enige waarheid in de geruchten over een dubbele Kamerontbinding?”

„De kwestie van een verkiezing wordt energiek gecolporteed in de caucus, voornamelijk door Ashton.”

„En wat is Uw standpunt als ik vragen mag?”

„Ik houd mijn standpunt nog in beraad, Uwe Genade. Ik geloof dat we de problemen van ons land kunnen oplossen in weerwil van de Nationalistische Senaat. Ik heb vertrouwen in de tariefmuur en in financiële hervorming. Maar ik moet toegeven dat financiële hervorming gemakkelijker zou zijn als we de Senaat meehadden.”

„Ik geloof dat de tariefmuur aan zijn doel zal beantwoorden,” zei John West. „Neem bijvoorbeeld de spiritualiënindustrie. Onderhandelingen tussen de plaatselijke distilleerderijen en de Schotse belangen zijn mogelijk gemaakt door de verhoogde invoerrechten. Dat zal leiden tot grotere werkgelegenheid.”

„Voor een paar honderd man, Mr. West, maar God weet dat er al tienduizenden werklozen zijn en hun aantal neemt met den dag toe.”

„Maar,” hield John West vol, „als we hetzelfde in andere industriën krijgen komen we een heel eind verder met de oplossing van het werklozenvraagstuk.”

„Daar is mijn hoop ook op gevestigd, Mr. West,” zei Summers op matte toon. „Iedere avond kniel ik neer en bid ik dat dat gebeuren zal.”

„Inmiddels,” zei de Aartsbisschop sceptisch, „wordt de toestand voortdurend erger. De mijnwerkers zijn weer met de politie in botsing gekomen. Overal zijn er symptomen van onrust. U zult sterkte en een gezond Christelijk begrip nodig hebben, Mr. Summers. God en Zijn Heilige Moeder mogen U helpen. Kunt U een eind maken aan de ongeregeldheden in de mijnen? Dat lijkt mij het gevaarlijkste punt.”

„Het is een verschrikkelijk iets, Uwe Genade. De arbeiders zijn dom geweest — stakingen te beginnen tegen de crisis! Eerst de dokwerkers en toen de houtkappers. Ze waren al in de kiem gesmoord voordat wij aan het

bewind kwam. De mijnwerkers hebben nu bijna een jaar het werk neergelegd. Thurgood is naar de mijn-eigenaars gegaan, maar die blijven op hun stuk staan. De grondwet staat ons niet toe maatregelen te nemen tegen de eigenaars of tegen de stakers. Het enige wat we doen kunnen is dat we het geschil voor het Hof van Arbitrage brengen en we hopen daartoe binnenkort in staat te zijn. De mijnwerkers hebben honger en zijn wanhopig. Hun leiders zijn extremisten en er zijn communisten in de kolendistricten die hen aanmoedigen. Ze proberen de mannen in het harnas te jagen tegen mijn Regering. Maar het zal ze niet lukken. Ik heb gegronde hoop dat het geschil binnenkort opgelost zal worden, en dat de voorspoed weer hersteld zal worden."

Summers sprak zonder overtuiging, zoals iemand die te kampen heeft met een probleem dat zijn krachten te boven gaat en die tegen alle hoop in hoopt dat het vraagstuk zichzelf zal oplossen.

„Welke financiële hervormingen hebt U op het oog?" vroeg Malone op scherpe toon. Zijn handen lagen gevouwen op zijn schoot en zijn lange gezicht verried geen enkele uitdrukking.

Summers zuchtte als iemand, die de zaak donker inziet.

„Er zijn verscheidene plannen. Ashton en anderen willen de banken nationaliseren. Thurgood heeft een plan om nieuw papiergeld in omloop te brengen als fiduciair ruilmiddel, ten einde de productie te stimuleren. Ik ben tegen het plan van Ashton gekant, maar als de tariefmuur geen succes heeft zal ik Thurgood's plan steunen. Maar daar zouden we de Senaat voor nodig hebben. De raad van directeurs van de Commonwealth Bank heeft ook voorgesteld dat Thurgood en ik Sir Otto Niemeyer in Engeland uitnodigen hier te komen om bezuinigingsmaatregelen te adviseren. Maar dat zou een opschudding in de partij en de vakbonden veroorzaken, want Niemeyer zou stellig ouderdomsrente- en loonkortingen voorstellen."

„Misschien is bezuiniging de enige manier om uit deze verschrikkelijke depressie te raken," antwoordde Malone. „En als Niemeyer hier komt, behoeft niemand te weten dat U hem uitgenodigd hebt."

John West was de kluts kwijt en voelde zich slaperig omdat hij de vorige avond laat thuis gekomen was.

„Maar Ashton doet nu stappen om tot een nieuwe verkiezing te komen. Zal hij daarin slagen?” vroeg Malone.

„Dat valt moeilijk te zeggen. Ik geloof dat de kwestie beslist zal worden wanneer de caucus de volgende week bijeenkomt. Ik ben neutraal gebleven.”

„Als Ashton er in slaagt een nieuwe verkiezing door te drijven betekent dat dat zijn invloed krachtig genoeg is om er socialiseringsmaatregelen door te krijgen zoals de nationalisering van de banken. Heb ik dat goed, Mr. Summers?”

„Ten dele Uwe Genade.”

„Ik wil niet spreken als officiëel persoon. Het is niet de taak van de Kerk zich te mengen in politieke aangelegenheden, maar de Kerk is gekant tegen alle vormen van Socialisme, omdat het Socialisme tegen de Christelijke opvatting van de onschendbaarheid van het particuliere bezit is. Als Ashton triomfeert zal socialisering volgen, en zullen de arbeiders zich afwenden van nederigheid en het gebed, en hun betrouwen stellen in materiële dingen.”

John West zag met genoegen dat Malone elk spoor van zijn radicale opvattingen in de dagen van de anti-dienstplicht-campagne en van de Ierse Rebelle scheen te hebben verloren.

Plotseling haalde Malone een brochure uit zijn zak. Deze was kennelijk oud, want het papier was verschoten en had een gore gele kleur gekregen. Hij hanteerde haar voorzichtig alsof het iets heiligs was.

„In een tijdsgewricht als het huidige moeten wij katholieken onze geest verkwikken aan de zienswijze van de Heilige Stoel ten opzichte van deze aangelegenheden. Sommigen onzer hebben vergeten (ik moet erkennen dat ik het in de stormachtige dagen van de oorlog ook vergeten had) dat Zijne Heiligheid Paus Leo XIII deze Encycliek in het jaar 1891 uitgevaardigd heeft. Zij is genoemd Rerum Novarum en stelt de houding vast van de Kerk ten opzichte van het Socialisme, armoede en het particuliere bezit. Het is, naar God weet, een heilige en wijze zendbrief.”

Hij begon de Encycliek voor te lezen met een dreun-
rige stem zoals een priester die een tekst uit het Evan-
gelie voorleest, en koos de passages die hij blijkbaar
tevorens aangestreept had. Hij dreunde de tekst op, ter-
wijl hier en daar iets tot John West's bewustzijn door-
drong en Summers met innig vuur toeluisterde. *)

„...Dit alzoo worde vooropgesteld, dat de mensch zijn
lot moet dragen; dat laag en hoog niet gelijk kunnen
worden in de burgerlijke maatschappij. Dit jagen de
Socialisten wel na; maar elk streven in strijd met de
natuur der dingen is vergeefs...

„...Insgelijks zal er op aarde geen eind komen aan de
overige bitterheden, omdat de kwade gevolgen der zonde
moeilijk zijn om te dragen, hard en lastig; en zij den
mensch tot aan het eind zijns levens noodzakelijkerwijze
vergezellen...

„...Het best doet men met de menschelijke zaken zóo
te beschouwen als ze zijn, en tegelijk een geschikt mid-
del om de zwarigheden te verlichten, gelijk Wij zeiden,
ergens anders te zoeken...

„...Bij de zaak, waarover Wij spreken, is dit een hoofd-
fout, dat men zich in zijn verbeelding de eene klasse
voorstelt uiteraard vijandig staande tegenover de an-
dere, alsof de natuur de vermogenden en de misdeelden
geschapen had om met elkander in hardnekkigen twee-
strijd te kampen...

„...De eene klasse heeft de andere volstrekt van noo-
de: het kapitaal kan niet bestaan zonder den arbeid,
noch zonder het kapitaal de arbeid...

„...En vooreerst de geheele godsdienstleer, waarvan
de Kerk de vertolkster en bewaarster is, vermag veel
om de vermogenden en misdeelden met elkaar te ver-
zoenen en tot eendracht te brengen, door namelijk beide
klassen tot hun wederzijdsche plichten terug te roepen,
en vooral tot die plichten, welke een uitvloeisel zijn van

*) Noot v. d. vertaler: De weergegeven passages zijn overgenomen
uit de Nederlandse vertaling van deze Pauselijke Encycliek door
Th. J. Zoetmulder, Pastoor te Oud-Watergraafsmeer, Uitgave van
de R.K. Boekencentrale, Amsterdam, 1926.

de rechtvaardigheid. Van deze plichten raken de volgende den misdeelde en werkman: ten volle en trouw het werk te leveren, waaromtrent vrijelijk en naar recht en billijkheid werd overeengekomen; op geenerlei wijze de goederen van de werkgevers te beschadigen, noch tegen hun persoon geweld te plegen; bij het behartigen van zijn eigen belangen zich te onthouden van geweld, en zich nooit met onlusten in te laten..."

Zo nu en dan hief Malone het hoofd ten hemel alsof hij de getuigenis van de Alachtige inriep om de betogingen van de zendbrief te steunen.

„... Geen gemeenschap te hebben met misdadige menschen, die vol sluwheid steeds den mond vol hebben van buitensporige vooruitzichten en groote beloften, hetwelk veelal nutteloos naberouw en verlies van goederen ten gevolge heeft..."

„Het meest kenmerkende punt in de zendbrief," concludeerde Malone, „speciaal nu, is het volgende: het eerste en meest fundamentele beginsel, wil men verlichting brengen in de toestand van de massa's, moet zijn de onschendbaarheid van het particuliere bezit. Wij dienen indachtig te zijn dat deze Pauselijke Encycliek geschreven is in het jaar 1891 gedurende een vreselijke depressie, en dat zij eveneens van toepassing is op de huidige toestanden. De Australische Hierarchie maakt zich uiterst bezorgd over de huidige toestand in Europa. Wij moeten nimmer vergeten dat de meest goddeloze uiting van het Socialisme — het Communisme — de macht in handen heeft in Rusland, en steeds grotere invloed en macht krijgt in heel Europa — en hier in Australië. We hebben bericht ontvangen dat de Heilige Vader een nieuwe Encycliek over dit onderwerp voorbereidt. Ashton is dan misschien geen communist, maar hij is een atheïstische socialist en speelt door zijn politiek precies in de kaart van de communisten."

„Ashton wil alleen maar komen tot nationalisering van de banken," antwoordde Summers. „Misschien beseft hij wel dat de Grondwet, zoal deze, dan toch geen verdergaande maatregelen toelaat."

„De Grondwet mag onder geen voorwaarde geschonden worden,” antwoordde Malone. „Ik wens mij niet in de kwestie te mengen, maar ik geloof werkelijk — en in dit opzicht heb ik de steun van de andere Aartsbisschoppen en van de Apostolische Legaat — dat de dubbele ontbinding in Canberra door alle katholieken bestreden moet worden.”

„Ik zie in dat U gelijk hebt, Uwe Genade,” zei Summers nederig. De citaten uit de zendbrief schenen een diepe indruk op hem te hebben gemaakt. „Ik heb mijn perspectief een beetje uit het oog verloren. Ik heb de Encycliek van onze Heilige Vader ook eens vergeten. Om U de waarheid te zeggen, was ik het, die in 1922 de resolutie heb ingediend welke socialisering beoogde. Sindsdien heb ik mijn zienswijze gewijzigd, maar het aanemen van het object om tot socialisering over te gaan heeft één gunstig resultaat opgeleverd, Uwe Genade.”

„En wat was dat, als ik U vragen mag?”

„Het heeft de communisten het gras voor de voeten weggemaaid. Zij kregen toen steeds meer macht: door de revolutie in Rusland werden de arbeiders een beetje socialistisch. Mijn resolutie heeft ertoe bijgedragen dat de Australische arbeiders achter ons bleven staan.”

„En vindt U niet dat dat een gevaarlijke manier was om hun steun te behouden?” vroeg Malone met een glimlach. „Maar ik geef toe dat Uw goede naam in alle arbeiderskringen U nu in dit benarde uur goed te stade zal komen.”

„Ik geloof dat ik de steun heb van de overgrote meerderheid van hen,” antwoordde Summers vol trots. „Ik geloof dat ik Ashton verslaan kan. Zolang ik de leiding heb zullen we het Gezonde Verstand hier laten heersen en niet het Socialisme. Thurgood is geen socialist, al denken velen dat hij het is, omdat hij zo radikaal is in zijn beweringen. Hij heeft in 1922 tegen de resolutie gestemd, weet U. Ik denk dat ik hem wel zou kunnen overhalen Ashton te bestrijden. En Lyons is zoals U weet, Uwe Genade, katholiek en een conscientieus en stabiel iemand. Hij zal Ashton ook bestrijden.”

Malone en Summers gingen door met hun bespreking van de situatie in Canberra. John West keek van de

een naar de ander. Die conversatie ging zijn begrip enigszins te boven, en het zat hem lichtelijk dwars dat Malone en niet hij aldus met de Eerste Minister sprak. Malone keek op zijn horloge. „Goeie genade, heren, het is al bij vijven. Ik moet werkelijk opstappen, Mr. West. Doet U geen moeite Mrs. West te roepen, ik vind mijn weg wel.”

Hij wendde zich tot Summers en zei: „Moge God U zegenen bij Uw zware taak, Mr. Summers. Ik zal gebeden voor U opzenden en Missen voor U laten lezen. Goede middag.”

„Het is mijn tijd ook, Mr. West,” zei Summers. Ik word ergens verwacht voor het eten. Goede middag en dank U wel.”

Frank Ashton zag de caucus die de verdere week gehouden zou worden met bezorgdheid tegemoet. Een paar dagen tevoren zou hij er alles onder hebben verwed dat zijn advies zou worden aangenomen, maar nu maakte twijfel zich van hem meester.

Hij zou het gauw weten, zei hij tegen zichzelf, terwijl hij een slokje van zijn whisky met water nam in de bar van het Parlementsgebouw en stond te wachten tot de Labourleden bijeenkwamen.

In October had het bericht van de overwinning van Labour een bitter bijmaakje voor Frank Ashton gehad. Hij had geen prikkeling van opgetogenheid door zijn zieke lichaam voelen gaan. Hij was politiek en lichame-lijk aan lager wal geraakt. Hij had zich zoals de meeste mensen in slaap laten sussen door de schijnbare duurzaamheid van de periode van voorspoed.

Twee jaar geleden was er een verschrikkelijke verlamming in alle delen van zijn lichaam opgetreden waardoor hij maanden lang op bed had moeten liggen en waardoor hij helse pijnen te verduren had gehad in al zijn gewrichten en ledematen. Hij kon zich met moeite aankleden en strompelde zo'n beetje rond. Hij had de ergste verschijnselen van zijn ziekte op een eigenaardige manier genezen. Een specialist had tegen hem gezegd dat hij misschien weer beter zou worden als hij naar de Eilanden ging en daar door malariamuskieten gestoken

werd. Er kwam onverwachts een gelegenheid om naar de Eilanden te gaan. John West had hem opgezocht, naar alle schijn om naar zijn gezondheid te informeren. Toen hij hoorde wat de specialist gezegd had zei West kalm: „Ik zal je een paar aandelen in een van mijn grote mijnbouwmaatschappijen geven, dan kan je de mijnen op kosten van de maatschappij gaan inspecteren, zodra je je een beetje beter voelt.”

Frank Ashton nam het aanbod aan. Hij zat tot over de oren in de schuld.

Toen hij op het punt stond te vertrekken had John West hem gevraagd: „Ben je nu van plan het waarnemende leiderschap neer te leggen op grond van je gezondheidstoestand?”

Dat zat er dus achter. Ashton was toch al van plan geweest de politiek voorlopig aan de kapstok te hangen. Hij was in maanden niet in Canberra geweest. Zijn gezondheid liet niet toe dat hij er mee doorging. Hij verkocht zijn zetel immers niet. Hier stak niets oneerlijks in. Zijn gezondheid was in een zo deplorabele toestand dat hij er zelfs over gedacht had de politiek helemaal vaarwel te zeggen. Maar als hij die twee jaar niet zo ellendig ziek was geweest, en als West die dag niet bij hem gekomen was, was hij nu misschien Eerste Minister van Australië geweest!

Frank Ashton was niets in zijn schik met de situatie. De Labour Party regeerde slechts in naam. Zij had slechts macht in het Huis van Afgevaardigden. De Conservatieve Senaat zou alle progressieve maatregelen dwarsbomen. In het laatste jaar was de werkloosheid geweldig toegenomen; liefdadigheidsinstellingen deelden al een armzalige steun uit. Summers verwachtte in zijn onnozelheid dat hij het probleem zou oplossen door het verhogen van de tariefmuur en dusdoende de plaatselijke industrie aan te moedigen, en verder door de immigratie van inwoners van de landen in Zuid Europa stop te zetten.

En Thurgood met zijn fiduciaire plan! Thurgood, nu een van zijn mededirecteuren in de mijnbouwmaatschappij, dacht Ashton verbitterd. Thurgood met zijn reputatie van 'duitendief'. Thurgood, John West's rechterhand,

die in 1922 zijn uiterste best gedaan had om het programmapunt van de socialisering stuk te maken, en die sedertdien schande gebracht had over de Labour Party in Queensland. Ashton had Thurgood voor de verkiezingen in Sydney aangeklampt en had hem gevraagd of hij de nationalisering van de banken zou steunen. Thurgood had de vraag ontweken.

Dan had je nog Lyons, dat mannetje uit Tasmania, dat niet meer Labourman was dan de meesten van de oppositie, met zijn kleinsteedse ideeën en zijn eerzuchtige vrouw die zich zogenaamd op de achtergrond hield maar achter de schermen macht en eer voor haar Joe zocht te verkrijgen. En de Lane groep in New South Wales, die ieder ogenblik een fatale onenigheid kon ontketenen. Dan had je nog de oude anti-dienstplichtgroep uit Victoria, hoofdzakelijk katholiek, om Summers heen. Wie zou een linkervleugel in elkaar zetten? Frank Ashton alleen? Frank Ashton, die nog half verlamd was, en directeur van een goudmijn, die dreef op slavenarbeid? Hij had de zwartjes met eigen ogen in de mijnen zien werken en had zich bij John West beklagd over hun omstandigheden. „Ze zijn er nu beter aan toe dan vroeger,” had West gezegd.

Had hij daarom meer dan vijf en dertig jaar gevochten? Hij was de laatste jaren een 'fatsoenlijk man' geworden. Zijn periode van zes jaar als waarnemend leider van de partij na het jaar 1922 was een 'boom'-periode geweest en hij had niets gedaan om de arbeiders voor te bereiden op de komende crisis. Hij wist dat het socialisme geen kans had, maar hij begreep dat het absoluut nodig was de contrôle over de grote zaken aan de Commonwealth Bank te ontnemen. Dat zou slechts mogelijk zijn door macht in de Senaat. Een verkiezing was de enige uitkomst.

Zijn eerste dividend van de mijnbouwmaatschappij was goed van pas gekomen. Voor het eerst in tien jaar kon hij zijn schuldeisers eerlijk aankijken, maar zijn geweten niet. Het enige wat hem zijn zelfrespect terug kon bezorgen was nu te vechten om de Partij te dwingen tot het volk te gaan en een mandaat te vragen om haar financiële politiek door te voeren.

Wat een paradox was die Labour Party! Zij beriep er zich op dat zij het socialisme steunde, niettemin waren de meeste leden geen socialisten. Het voornaamste punt van haar programma was de socialisering van de productie, distributie en van het bankwezen. De Grondwet liet geen socialisering toe; desondanks was de Partij niet bereid tot Grondwetsherziening. Misschien hadden de communisten wel gelijk. Misschien was de Labour Party wel in wezen een verkapte vertegenwoordigster van de grote ondernemingen. Toch kon de Labour Party de drukkende last van de armoede op de schouders van de arbeiders verlichten als hij vandaag de slag maar kon winnen. Hij moest die winnen!

Martha was een hopeloos geval. In haar wanhopige haat, haar jalouzie op Harriet en het verlangen naar een veilige toekomst dat haar gedachten volkomen in beslag nam, was ze geestelijk uit het lood geslagen. Arme Martha, hoe had hij zich niet ingespannen haar te overtuigen dat hij een vertegenwoordiger van de arbeiders was en niet rijk mocht zijn, maar zijn hele leven moest wijden aan pogingen hen te helpen. Hoe hol klonken zijn argumenten nu! Een mooie vertegenwoordiger van de arbeiders was hij!

Martha mopperde iets minder sinds hij die aandelen van West gekregen had. Goed, die mocht ze hebben. Hij had Harriet opgegeven omdat zijn verantwoordelijkheidsgevoel hem dat gebod. De jongens kregen een goede opvoeding, hij was haar trouw. Ze behoorde dus tevreden te zijn, maar ze was het niet. Ze klaagde eeuwig. Ze verbeeldde zich dat ze ziek was en wanneer de dokter het tegendeel beweerde zei ze dat hij gek was en dat het hem niet schelen kon of ze doodging. Ze had er een gewoonte van gemaakt tegen iedereen te zeggen dat ze er genoeg van had dat haar man in de politiek was en dat er teveel bedelaars aan de deur kwamen en teveel bedelbrieven in de bus. Haar man was nu directeur van een grote mijnbouwmaatschappij en ze hoopte dat hij uit de politiek zou gaan. Hij probeerde haar aan het verstand te brengen dat ze ophouden moest met dergelijk gepraat. Wat zouden zijn kiezers wel zeggen als ze ermee doorging? Hij wou niet dat het bekend

werd dat hij die aandelen had. Ze had geantwoord: „pf, als je je ervoor schaamt, waarom heb je ze dan aangenomen? Jij bent de enige niet die iemand het leven zuur kan maken. Ik kan iemand ook tergen! Ik kan ook tergen, hoor!”

Was Martha krankzinnig? Hij stelde haar zo vriendelijk mogelijk voor een zenuwarts te consulteren. „Je bedoelt een van die psychiaters, hè,” had ze geschreeuwd. „Beest dat je bent. Je probeert me kwijt te raken; dan kan je naar die vrouw gaan, hè? Je probeert me in een krankzinnigengesticht te laten opsluiten!”

Sinds die tijd was hij meer dan zachtzinnig tegenover haar geweest, maar ze was niet te kalmeren. Misschien verbeeldde hij het zich, maar hij had het gevoel dat ze de jongens tegen hem opstookte met venijnige praatjes over hem.

Zo nu en dan ging hij gebukt onder de gedachte dat zijn avontuur met Harriet Martha zo in het hoofd geslagen was dat ze voor een groot deel ten gevolge daarvan in haar huidige toestand vervallen was. Maar kon hij het helpen dat hij van Harriet hield? Was zij niet het enige mooie dat waarde gaf aan zijn leven? Dan weer drukte hem de gedachte terneer dat hij Martha allang in de steek had moeten laten en naar Harriet had moeten gaan. Zou dat niet beter geweest zijn voor alle betrokken personen?

Harriet was een schat in haar onzelfzuchtige liefde. Toen hij tegen haar gezegd had dat er een eind moest komen aan hun verhouding, of dat die althans alleen maar platonisch moest zijn, op intellectuele vriendschap moest berusten, was er een traan langs haar zachte wang gebiggeld, maar direct daarna was ze weer de oude geweest en had grapjes gemaakt.

Sindsdien hadden ze er nooit meer over gesproken, en dat was vier jaar geleden. Ze zagen elkaar dikwijls op vergaderingen van de Labour Party, en bij iedere verkiezing werkte ze in zijn campagne-comité. Het was eigenaardig, maar hun genegenheid was intenser geworden — in zekere zin meer bevredigend — alsof zij tot bloei kwam omdat, zo dacht hij gaarne, zij niet meer bezoedeld werd door fysieke hartstocht,

waartoe hij langzamerhand niet meer in staat was. Tijdens zijn ziekte had ze hem niet gezien, maar toen hij weer in het Parlementsgebouw kwam lagen er ettelijke brieven op hem te wachten. Hij schreef haar en sprak met haar af dat ze in Melbourne samen zouden lunchen. Ze stond aan de deur van het Chinese restaurant waar ze altijd zo graag heengingen. Ze zag er ondanks haar vijf en veertig jaar nog aanvallig en aantrekkelijk uit. Toen ze hem zag strompelen met zijn wandelstok holde ze op hem toe en riep: „O, Frank, wat ben je ziek geweest. Laat me je helpen. Je ziet er vervallen uit. Ze hebben je niet behoorlijk verpleegd.” „O, 't gaat me best,” zei hij. „Martha doet haar best en ik heb zo nu en dan een verpleegster. Ten slotte heb ik jicht gehad en word ik een dagje ouder. M'n haar is nu wit.” Hij zette zijn hoed af. „En U moet niet vergeten, waarde mevrouw, dat ik nu zeven en vijftig ben.” Daarna had hij haar alleen gezien op vergaderingen en tijdens zijn campagne in October, maar hij wist dat ze haar gelofte om nooit te trouwen en nooit van iemand anders te houden gestand zou doen. Ze woonde bij haar ouders en werkte op een kantoor. Haar vrije tijd was gewijd aan partijwerk in zijn kiesdistrict, en aan liefdadig werk in comité's voor ziekenhuisbezoek en dergelijke. Haar beeld met de ogen waaruit liefde en toewijding straalden zweefde hem steeds voor de geest en hield hem steeds gezelschap, en hij wist zeker dat dit geen geheim voor haar was.

Sinds zijn terugkomst uit Nieuw Guinea was zijn gezondheid steeds vooruitgegaan. Het enige teken wat nog overbleef van zijn ziekte waren zijn gezwollen gewrichten, die hem pijn deden bij slecht weer. Hij kon nu uitstekend lopen en zijn geest had weer de oude levendigheid en scherpte. Nu besepte hij echter dat hij zijn particuliere aangelegenheden op de achtergrond moest schuiven. Er moest strijd geleverd worden en hij was voor het eerst sinds jaren in de goede stemming om te vechten.

De bar begon vol te lopen met persmensen en politici. Hij ging van de ene groep naar de andere, sprak hier en daar met iemand en polste de meningen van de Labourleden.

Velen ontweken het geschilpunt, haastten zich op een ander onderwerp over te gaan of gingen iets drinken. Mensen die hem enkele dagen geleden nog hun woord gegeven hadden dat ze hem steunen zouden, hielden zich nu van de domme alsof ze bang waren zich te compromitteren. Er klopte iets niet. Hij zag Ted Thurgood binnenkomen en zich toen direct omkeren.

Toen de vergadering geopend was vroeg hij het woord. Er hing een gespannen atmosfeer in de zaal, alsof het een bijeenkomst van vijanden was in plaats van kameraden in de Arbeidersbeweging.

Hij riep al zijn welsprekendheid te hulp om het pleit van de dag te winnen. Er waren ogenblikken dat hij dacht dat hij de meerderheid op zijn hand gekregen had.

„Terwijl wij hier bijeengekomen zijn zwerven bijna 400.000 Australische werkers op straat op zoek naar een baantje. De toestand van de arbeiders wordt met de dag benarder. Zij die werk hebben krijgen loonsverlaging op loonsverlaging. Armoede en wanhoop sluipen door het land. Ze hebben ons aan het bewind gebracht om hen uit die benarde toestand te redden. Zullen we hen verraden?”

Zo begon hij, en hij ging daarmee een half uur door, terwijl hij van tijd tot tijd een hoogtepunt van zijn harts-tochtelijk betoog bereikte. Sommige toehoorders luisterden aandachtig, anderen draaiden onbehaaglijk op hun stoel heen en weer. Hun positie was ongezond, verklaarde hij. De tariefmuur was niet voldoende. Er waren slechts twee weken nodig geweest om een eind aan dat sprookje te maken.

„Ons doel is socialisering; we schamen ons daarvoor uit te komen. Onze werkelijke politiek is de banken te nationaliseren, de geldmacht van het grote zakenleven te vernietigen en crediet te scheppen om het land uit deze verschrikkelijke depressie op te heffen. De vijandige zinde Senaat zal de grote zakenlui beschermen door onze belangrijkste wetgevende middelen te verwerpen. Vernietig hun vat op de Senaat! Laat ons naar het volk gaan en een mandaat in beide Huizen vragen. We zullen het zeker krijgen. De grote overwinning bij de verkie-

zingen in Victoria in de vorige maand toont duidelijk dat de arbeiders nog steeds pal staan achter ons."

„Politiek betekent oorlogvoering," schreeuwde hij. „In de oorlog moet het initiatief genomen en behouden worden. Wij hebben het initiatief in handen, laten we nu de ineenslopende verdedigingslinie van de vijand vernietigen. We kunnen nu de macht in de Senaat krijgen. Later zullen we dat misschien niet meer kunnen, omdat we inmiddels niets hebben bereikt en het volk zich dan misschien tegen ons zal keren."

Zo sprak hij overredend en betogend als iemand die gelooft dat een ramp het gevolg zal zijn als zijn overredingspogingen mislukken.

„Het lot van de grote Australische Arbeidersbeweging en het welzijn van de arbeiders hangen af van de beslissing die we heden nemen," concludeerde hij.

„Kameraden, ik doe een beroep op iedere aanwezige zijn persoonlijke belangen te vergeten en slechts te denken aan de werkende mannen en vrouwen in dit land. Hun ogen zijn in hun wanhoop en armoede op ons gevestigd en zij zien uit naar een bevestiging dat wij hen niet in de steek zullen laten. In deze zaal verwijlen de geesten van onze pioniers in de Arbeidersbeweging. Mannen in overalls en katoenen broeken met hun uitgemergelde vrouwen staan in alle hoeken verscholen en richten hun blikken op ons. Het uur van onze bestemming heeft geslagen. Laat ons hun vertrouwen niet beschamen!"

Hij ging zitten temidden van een drukkende stilte. Niemand klapte, niemand sprak een woord, niemand kuchte, zelfs rookte niemand.

Ashton streek zijn grijze lokken van zijn voorhoofd en ging in afwachtende houding rechtop op zijn stoel zitten, met zijn onderlip en zijn kin aggressief vooruitgestoken en zijn handen op schoot.

Eindelijk kon de voorzitter woorden vinden.

„Ik open de discussies."

De ene spreker na de andere draaide om de kwestie heen, zocht allerlei uitvluchten, maar eindigde met zich op slinkse manier tegen het forceren van een verkiezing te verklaren. Een nieuw lid zei dat hij zijn laatste shil-

ling had uitgegeven voor deze campagne en er voorlopig niet weer een missen kon. Iemand anders zei dat Labour door aan het bewind te blijven althans een eind kon maken aan de buitensporige loonsverlagingen die nu aan de orde van de dag waren.

Frank Ashton voelde woede en minachting in zich opkomen. Summers, Thurgood en andere leidende lichten in het Kabinet zwijgen als het graf. Ze hebben de sterren van geringere grootte naar voren geschoven, maar zij zitten hierachter.

Opeens begon hij de katholieken de schuld te geven. Alle katholieken zijn tegen me. Ongetwijfeld had Malone of een van de andere Aartsbisschoppen Summers het vuur aan de schenen gelegd. Jimmy was in de eerste plaats trouw aan de Kerk; Ashton wist dat van oudsher. Hij had Summers eens gevraagd: „Als je kiezen moest tussen trouw aan de Partij en trouw aan de Kerk, wat zou je dan doen?”

„Ik hoop dat ik daartussen nooit zal hoeven te kiezen of delen,” had Summers geantwoord. Dan heb je die keus nu dus gedaan, Jim, dacht Ashton. Je hebt de Partij verraden!

Maar Frank Ashton wist drommels goed dat dit verraad niet uitsluitend toe te schrijven was aan de katholieke oppositie tegen socialisering. Het verraad sproot voort, hij moest het erkennen, uit de zwakheid, de corruptie en het gebrek aan eensgezinde politiek bij de Labour Party. Die mannen waren geen socialisten. Ze waren politici en meer niet. Verscheidenen hunner koesterden zich voor de eerste keer in het zonnetje van een Regeeringsbaantje, en beschouwden de politiek als een loopbaan. Ze waren vastbesloten hun baantje niet op het spel te zetten door het tot een nieuwe verkiezing te laten komen, tenzij zij daartoe gedwongen werden door 's lands wetten.

Ashton voelde zich opgenomen door een golf van cynisme en dat weerspiegelde zich op zijn gezicht, zodat alle sprekers het vermeden hem aan te kijken, tot een nieuw lid zei: „Mr. Ashton heeft makkelijk praten over een nieuwe verkiezing. Zijn zetel is veilig. Ik heb een deftige zetel van de Nationalisten gewonnen met een